

yeni ipek yolu

KONYA TİCARET ODASI DERGİSİ

YIL: 37 · SAYI: 410 · TEMMUZ-AĞUSTOS 2024

ORTA VADELİ

**KOSAM'IN
"ÜÇÜNCÜ"**

AĞUSTOS'TA

KÜRESEL

KÜRESEL SİBER

**2023 KONYA
EKONOMİ RAPORU**

**NASUH BEY CAMİİ VE
DÂRÜ'L-HUFAZI**

**Aradığınız
imalatçı ve ihracatçı
firmaları tek bir
adreste bulmaya
hazır mısınız?**

www.listofcompany.com

**7.000 Firmaya
10.000 Ürüne
50'den Fazla Sektöre
170 Ülkeye İhracat
Yapan Firmalara
Ulaşmanın Yolu
Tek Adreste**

1882
KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

MESLEKİ EĞİTİMLER

SERTİFİKA PROGRAMLARI

BİLİŞİM EĞİTİMLERİ

SAĞLIK EĞİTİMLERİ

KİŞİSEL GELİŞİM EĞİTİMLERİ

KURSLAR

PROJE VE DANIŞMANLIK

**KARSEM'DE
DAİMA SİZE UYGUN
BİR EĞİTİM VARDIR!**

☎ 332 221 72 54 www.karsem.com.tr

**KTO KARATAY
ÜNİVERSİTESİ
KARSEM**
Sürekli Eğitim Merkezi

BAŞLARKEN

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

KTO KARATAY
ÜNİVERSİTESİ

1882
KONYA TİCARET ODASI
EĞİTİM VE SAĞLIK YAKETİ

1882
KONYA TİCARET ODASI
TEKNOLOJİ VE EĞİTİM KAMPÜSÜ

1882
KONYA TİCARET ODASI
ULUSLARARASI FUAR MERKEZİ

KONYA TİCARET ODASI
TAHKİM VE ARABULUCULUK
MERKEZİ

1882
KONYA TİCARET ODASI
MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ

1882
KONYA TİCARET ODASI
MODEL FABRİKA
KONYA

1882
KONYA TİCARET ODASI
MESLEKİ EĞİTİM VE ÖLÇÜLÜ HİZMETLERİ A.Ş.

KONYA TİCARET ODASI
EĞİTİM VE SAĞLIK YAKETİ
İKTİSADİ İŞLETMESİ

1882
KONYA TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

1882
KONYA TİCARET ODASI
DİĞ TİCARET MERKEZİ

KTO KARATAY
ÜNİVERSİTESİ
KARSEM

KTO KARATAY
ÜNİVERSİTESİ
KARYAY

KTO KARATAY
ÜNİVERSİTESİ

1882
KONYA TİCARET ODASI
ENERJİ VERİMLİLİĞİ MERKEZİ

1882
KONYA TİCARET ODASI
SİBER GÜVENLİK MERKEZİ

KTO KARATAY
ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK TEKNOLOJİLERİ MERKEZİ

ipek yolu
Yeni

/konyato

/konyato

/konyato

Konya Ticaret Odası

Konya Ticaret Odası

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

Konya Ticaret Odası olarak, 142 yıllık köklü geçmişimiz ışığında, Selçuklu'dan ve Osmanlı'dan aldığımız mirasla şehrimize ve ülkemize canla başla hizmet etme gayreti içerisindeyiz. Dünyada ve ülkemizde yaşanan gelişmeleri yakından takip ederek, hızlı bir şekilde tüm hizmetlerimizi ve süreçlerimizi güncelleyerek üyelerimize ve şehrimize aktarma sorumluluğu ile hareket etmekteyiz.

Konya Ekonomi Raporu 2023, çok kapsamlı ve detaylı bir çalışmanın ürünüdür. Bu yayında onlarca kurum ve kuruluştan; nüfus, eğitim, kültür-sanat, turizm, hayvancılık, tarım, enerji, dış ticaret, iletişim, ulaşım, istihdam, sağlık, yatırımlar ve ekonomi alanlarında aldığımız verileri Türkiye karşılaştırmalarıyla Konya'mızı daha iyi tanımak ve tanıtmak için sistematik olarak yerleştirdik.

Böylece şehrimizin oldukça geniş bir perspektiften somut olarak resmini ortaya koyarak, bir başucu eser haline getirdiğimiz rapor, Konya'nın geleceğini planlanması açısından büyük önem taşımaktadır.

Yayınlanan eser, bir anlamda şehrin bugünkü ekonomik karnesini yansıtmakta ve geleceğe dair planlamalar yapılabilmesi açısından yol gösterici nitelik taşımaktadır. Konya gerek üretim çeşitliliği gerek modern altyapıya sahip organize sanayi bölgeleri, gerekse yüksek dış ticaret potansiyeli açısından ülkemizin yıldız şehirleri arasında yerini almaktadır.

Ancak daha büyük hedeflere ulaşabilmesi için dünya pazarının iyi tahlil edilip, yarın bu pazarlarda güçlü aktörlerden birisi olabilmek için bugün atılacak adımlar, planlamalar, hayati önem taşımaktadır. İşte bu çalışmalar ülkemizin gelecekte dünyanın ilk on ekonomisi arasında yer alacak yatırımlara yön verecek alt yapıyı hazırlamaya katkı sağlayacaktır.

Raporda öne çıkan başlıklar ve yapılan SWOT analizleri sonucunda belirlenen Konya'nın güçlü ve zayıf yönleri tek tek ele alınıp yatırımlar ve üretimler buna göre yönlendirilecektir. Çalışmanın ülkemiz ve şehrimiz ekonomisine katkı sağlamasını temenni ederek kamuoyu ile paylaşıyoruz.

Özetle öne çıkan başlıklara bakıldığında; Konya'nın tarım sektöründe Türkiye'de ilk sıralarda yer aldığı görülmektedir. Tahıl ve tohum üretimi, lisanslı depoculuk ve hayvancılıkta ilk sırada gelmekteyiz. Dış ticaret verilerinde ise ülkemiz son yıllarda dış ticaret dengesinde sürekli açık verirken, Konya'nın bu durumun aksine fazla verdiği görülüyor.

Konya'nın dış ticaret dengesi 2011 yılı hariç son 15 yıldır fazla vererek üretimi tüketiminden daha yüksek bir şehir olma statüsünü devam ettirmektedir. Konya'nın dış ticareti 2023 yılında 1.74 milyar dolar fazla vermiştir. 2023 yılında ülkemizde yatırım teşvik belgeleri sayısına bakıldığında ilk sırada 1.580 belge ile İstanbul ili geliyor. 750 belge ile Konya 5. sırada yer alıyor.

Faydalı model tescilleri incelendiğinde, Konya 97 faydalı model başvurusuyla Türkiye'de 5. sıradaki yerini koruyor. Patent istatistiklerine bakıldığında, 2023 yılında Konya'nın patent başvuru sayısının bir önceki yıla göre %18,3 artış göstererek 181 olduğu görülüyor. Endüstriyel tasarımda Konya, Türkiye sıralamasında 7. sırada yer aldı. 2023 yılında Konya'da 1.690 endüstriyel tasarım başvurusundan 1.675'nin endüstriyel tasarım tescili yapıldı.

Raporun hazırlanmasında emeği geçen tüm çalışma arkadaşlarımıza, veri sağlayan kurum ve kuruluşlara ve destek veren tüm paydaşlarımıza teşekkürlerimi sunarım.

Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Cevdet Yılmaz tarafından açıklanan ve ülkemizin ekonomide 3 yıllık yol hari-

tasını belirleyen Orta Vadeli Program'ın hayırlı olmasını diliyorum.

Enflasyonla mücadeleyi, finansal istikrar ve fiyat istikrarını, ekonomik büyümeyi, beşeri sermayenin önemi ile istihdamı korumayı ve artırmayı, iş ve yatırım ortamının desteklenmesini hedefleyen Orta Vadeli Programı (2025-2027) çok kıymetli buluyoruz.

Reel sektörün temel beklentisi; fiyat istikrarının sağlanması, enflasyonun hedeflenen rakamlara ve nihayetinde tek haneye düşürülmesi, öngörülebilir ve sürdürülebilir bir büyüme, istihdamın artırılması, iş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi ve yapısal reformlara öncelik verilmesidir.

Zor bir süreçten geçen ülkemiz ekonomisinde ayakta kalmaya çalışan özellikle KOBİ'lerimiz için yeni dönem finansman imkânları artırılmalı, ticari hayatlarının sürdürülebilirliği için ilave teşviklerle mutlaka desteklenmelidir.

Orta Vadeli Program'ın, ülkemizin istikrarlı ekonomik geleceğine zemin hazırlayacağına ve makroekonomik dengeyi yeniden tesis edeceğine olan inancımız tamdır. Yeter ki program ortaya konan hedefler ve takvimlendirme çerçevesinde kararlılıkla uygulansın.

Başta finansmana erişim olmak üzere iş dünyasının üretime, yatırıma ve istihdama yönelik ihtiyaçlarının gözetilerek uygulanması da programın başarısını artıracaktır.

Yeni programda, reel sektör ve kamu arasındaki diyalogun ve istişarenin daha fazla artırılması için gerekli adımların atılacağına yönelik sinyaller de büyük önem arz etmektedir.

OVP hedeflerinin yakalanmasının en önemli unsuru topyekûn kararlılık göstermek ve hareket etmektir. İşte bu noktada bizler ekonominin lokomotifleri reel sektör olarak her dönemde olduğu gibi bu dönemde de üzerimize düşen her türlü sorumluluğu üstlenerek tüm gücümüzle çalışmaya ve katkı sağlamaya devam edeceğiz.

Selçuk ÖZTÜRK

Konya Ticaret Odası Başkanı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu Üyesi

İMTİYAZ SAHİBİ

Konya Ticaret Odası Adına
Yönetim Kurulu Başkanı
Selçuk ÖZTÜRK

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Özhan SAY

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Mustafa AKGÖL

GÖRSEL SANAT YÖNETMENİ

M. Fatih ÖZSOY

GRAFİK-TASARIM

ÇİZGİ MEDYA - Mehmet ÇAKIR
cizgimedyakonya@gmail.com
Tel: 0507 443 81 07

BASKI-ÇİLT

Anadolu Ofset - İbrahim GÜVENÇ
Matbaacılar Sitesi Muhabir Caddesi
6. Blok No: 13 - Karatay/KONYA
Telefon: 0332 342 01 60 (pbx) - 0332 342 03 76
www.anadolumatbaa42.com
anadolumatbaa42@hotmail.com
Sertifika No: 51489

DAĞITIM

KONYA PTT BAŞMÜDÜRLÜĞÜ
Vatan Cad. No: 3 - Selçuklu/KONYA
Tel: 0332 238 49 60 - Faks: 0332 236 17 75
E-mail: konya-pazarlama@ptt.gov.tr

YAYIN TÜRÜ

Yerel, Süreli

İki ayda bir yayınlanır.

Bu dergideki yazı ve resimler kaynak belirtilmek sureti ile kullanılabilir.
Dergimizde yayınlanan yazılardaki görüşler yazarlarına aittir.
Dergimizde yayınlanmak üzere gönderilen yazılar, yayınlansın veya
yayınlanmasın iade edilmez.

Basım Tarihi: Eylül/2024

YAYIN KURULU

Mustafa KARAMERCAN
Teoman YILMAZ
Arif AYYILDIZ
Samî DOYRAN
Murat ÇETİN

İLETİŞİM ADRESİ

KONYA TİCARET ODASI
Vatan Caddesi No.1 Selçuklu/KONYA
www.kto.org.tr
Tel: 0332 221 52 52 - Faks: 0332 353 05 46

**BAŞIN VE HALKLA
İLİŞKİLER MÜDÜRLÜĞÜ**

Tel: 0332 221 52 94-221 52 67

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Fevzi Rifat ORTAÇ
Prof. Dr. Mehmet ÇELİK
Prof. Dr. Kerim ÇINAR
Prof. Dr. Haşim KARPUZ
Prof. Dr. Önder KUTLU
Prof. Dr. Abdülkadir BULLUŞ
Prof. Dr. Caner ARABACI
Prof. Dr. Bayram ÜREKLİ
Prof. Dr. İsmail KIVRIM
Prof. Dr. Ahmet ÇAYCI
Doç. Dr. Mustafa AKKUŞ
Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ERGUN
Dr. Öğr. Üyesi Şerife Özkan NESİMİOĞLU

06 |

2025-2027 DÖNEMİNİ İÇEREN ORTA VADELİ PROGRAM (OVP) AÇIKLANDI

07 |

AK PARTİ HEYETİ, KONYA TİCARET ODASI'NDA İŞ ÂLEMİYLE BİR ARAYA GELDİ

08 |

MECLİS ÜYELERİNE ZİYARET

12 | AĞUSTOSTA İHRACAT 12,8 ARTTI

12 | BAŞKAN ÖZTÜRK KONYALI FİRMALARI TEBRİK ETTİ

13 | ÖZTÜRK KONYA EKONOMİ RAPORU'NU MECLİS TOPLANTISINDA DEĞERLENDİRDİ

14 | KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ, FARABI HASTANESİ VE MEDOVA HASTANESİ İLE GÜÇLERİNİ BİRLEŞTİRDİ

İ Ç İ N D E K İ L E R

22 |
**KOSAM'IN "ÜÇÜNCÜ DÜNYA
SAVAŞI'NIN AYAK SESLERİ"
RAPORUNDA KRİTİK
TESPİTLER YER ALDI**

26 |
**2023 KONYA EKONOMİ
RAPORU**

32 |
**KÜRESEL ÇALIŞMA SAATLERİ
VE VERİMLİLİK**

36 |
**KÜRESEL SİBER SAVAŞLAR VE
TÜRKİYE MENZİLİ**

42 |
**IMF "DÜNYA EKONOMİK
GÖRÜNÜMÜ" RAPORU
İNCELEMESİ**

46 |

**TÜRKİYE'DE HANGİ İLLER BÖLGESEL
KALKINMA TUZAĞINDA?**

50 |

**TÜRKİYE'NİN İKİNCİ
500 BÜYÜK SANAYİ
KURULUŞU 2023 ve
LİSTEDE KONYA'NIN
YERİ**

60 |

**NASUH BEY
CAMİİ VE DÂRÜ'L-
HUFFAZI**

67 |

**KONYA EKONOMİK GÖSTERGELER
EYLÜL 2024**

2025-2027 DÖNEMİNİ İÇEREN ORTA VADELİ PROGRAM (OVP) AÇIKLANDI

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat İşıkkhan, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanı İbrahim Şenel ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Fatih Karahan ile Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde 2025-2027 dönemini içeren Orta Vadeli Programı (OVP) açıkladı.

OVP'nin amacının makroekonomik politikaları belirlemek, temel ekonomik büyüklükleri, gelir-gider tahminlerini, bütçe dengesini ve borçlanma durumunu ele almak olduğunu belirten Yılmaz, programın ayrıca kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını da içerdiğini söyledi.

Yılmaz, OVP'nin, makroekonomik politika çerçevesi ve hedefleriyle öncelikli reform alanlarını ve takvimini ortaya koyduğunu anlatarak, "Bu kapsamda, ekonomik istikrarı sağlamak ve sürdürülebilir büyümeyi desteklemek için belirlenen politikalar ve reformlar, önümüzdeki üç yıllık dönemde ekonomimizin yol haritasını oluşturacaktır." diye konuştu.

Geçen yıl yapılan genel seçimlerin ardından ülkede siyasi belirsizliğin ortadan kalktığına ve seçimsiz uzun bir döneme girildiğine işaret eden Yılmaz, seçimlerin hemen ardından uygulamaya koyulan ekonomi programıyla politika belirsizliklerini giderdiklerini bildirdi. Yılmaz, güncellenen OVP ile ülkenin istikrarını ve kalkınmasını sağlayacak, refahını artıracak politikaları hayata geçirmeye devam edileceklerini kaydetti. Yılmaz, OVP'nin ilk yılına yönelik uygulanacak politikalar ve somut tedbir-

lerin 2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda ayrıntılı yer alacağını dile getirerek, OVP hazırlık sürecinde farklı paydaşlarla kapsamlı istişare toplantıları gerçekleştirdiklerini, bu süreçte toplumun çeşitli kesimlerinden gelen görüş ve önerileri dikkate aldıklarını ve daha kapsayıcı bir politika seti oluşturulmasını hedeflediklerini bildirdi.

ÖZTÜK OVP'Yİ DEĞERLENDİRDİ

Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Cevdet Yılmaz tarafından açıklanan ve ülkemizin ekonomide 3 yıllık yol haritasını belirleyen Orta Vadeli Program'ın hayırlı olmasını diliyorum.

Enflasyonla mücadeleyi, finansal istikrar ve fiyat istikrarını, ekonomik büyümeyi, beşeri sermayenin önemi ile istihdamı korumayı ve artırmayı, iş ve yatırım ortamının desteklenmesini hedefleyen Orta Vadeli Programı (2025-2027) çok kıymetli buluyoruz.

Reel sektörün temel beklentisi; fiyat istikrarının sağlanması, enflasyonun hedeflenen rakamlara ve nihayetinde tek haneye düşürülmesi, öngörülebilir ve sürdürülebilir bir büyüme, istihdamın artırılması, iş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi ve yapısal reformlara öncelik verilmesidir.

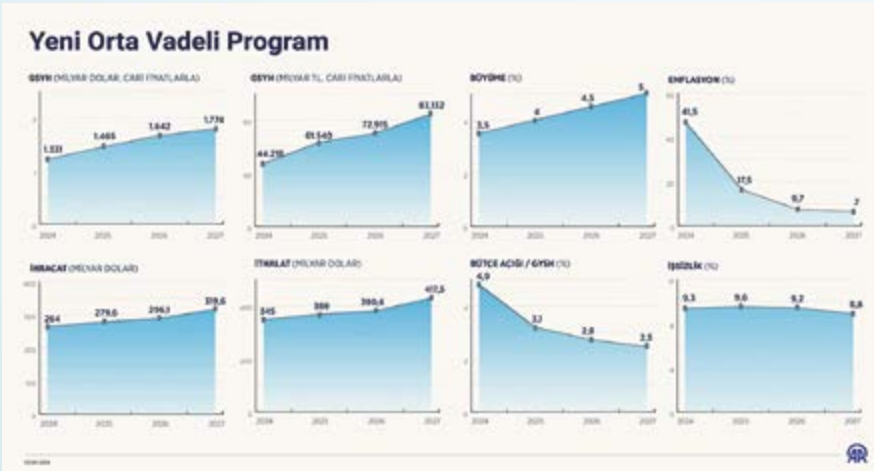
Zor bir süreçten geçen ülkemiz ekonomisinde ayakta kalmaya çalışan özellikle KOBİ'lerimiz için yeni dönemde finansman imkânları artırılmalı, ticari hayatlarının sürdürülebilirliği için ilave teşviklerle mutlaka desteklenmelidir.

Orta Vadeli Program'ın, ülkemizin istikrarlı ekonomik geleceğine zemin hazırlayacağına ve makroekonomik dengeyi yeniden tesis edeceğine olan inancımız tamdır. Yeter ki program ortaya konan hedefler ve takvimlendirme çerçevesinde kararlılıkla uygulansın.

Başta finansmana erişim olmak üzere iş dünyasının üretime, yatırıma ve istihdama yönelik ihtiyaçlarının gözetilerek uygulanması da programın başarısını artıracaktır. Yeni programda, reel sektör ve kamu arasındaki diyalogun ve istişarenin daha fazla artırılması için gerekli adımların atılacağına yönelik sinyaller de büyük önem arz etmektedir.

OVP hedeflerinin yakalanmasının en önemli unsuru topyekûn kararlılık göstermek ve hareket etmektir. İşte bu noktada bizler ekonominin lokomotifleri reel sektör olarak her dönemde olduğu gibi bu dönemde de üzerimize düşen her türlü sorumluluğu üstlenerek tüm gücümüzle çalışmaya ve katkı sağlamaya devam edeceğiz.

Görsel ve haber kaynak: Adanolu Ajansı

AK PARTİ HEYETİ, KONYA TİCARET ODASI'NDA İŞ ÂLEMİYLE BİR ARAYA GELDİ

AK Parti Konya İl Başkanı Hasan Angı ve AK Parti Konya Milletvekilleri, Konya Ticaret Odası'nın Ağustos Ayı Meclis Toplantısı'na konuk oldu.

Konya Ticaret Odası'nın Ağustos ayı Meclis toplantısı gerçekleştirildi. Toplantıya AK Parti Konya İl Başkanı Hasan Angı, AK Parti Konya Milletvekilleri Tahir Akyürek, Meryem Göka, Mehmet Başkan, Latif Selvi ve Mustafa Hakan Özer konuk olarak katıldı.

Meclis Başkanı Ahmet Arıcı tarafından açılan toplantıda gündemdeki maddelerin görüşülmesinin ardından istişare bölümüne geçildi. Konya Ticaret Odası Başkanı Selçuk Öztürk, AK Parti Heyetine toplantıya katılımları için teşekkür ederek özel sektörün sorunlarının çözümü için birlik ve beraberliğin önemine vurgu yaptı. Öztürk, "Ekonomide rasyonelleşme anlayışıyla yürütülmekte olan finansal istikrar programını ekonomimizin geleceği açısından önemli görmekteyiz. Konya özel sektörü olarak ekonomi yönetimimizin yürüttüğü programın başarısı için; yatırım, istihdam, üretim ve ihracatın devamı açısından üzerimize düşen görevleri yerine getirmeyi sürdürmekteyiz. Konya, üretimden ihracata, istihdamdan gayri safi yurt içi hasılaya kadar birçok ekonomik parametrede Türkiye'de önde yer alan bir şehirdir. Konyamızın, ülkemizin ekonomik kalkınmasına sağladığı katkı sebebiyle, bu şehrin iş âlemi temsilcileri olarak büyük bir mutluluk duymaktayız. Dönem dönem küresel

ekonomiden kaynaklı, dönem dönem ise finansal sıkılaştırma uygulamaları ve yüksek enflasyon ortamında zor bir süreçten geçen reel sektörümüzün sıkıntılarını iletme, sorunlarına çözüm bulma amacıyla tüm kurumlarımızla ortak hareket etmeye önem vermekteyiz. İstişare kültürü şehrimizin ekonomik gelişimine katkı sağlamakta aynı zamanda özel sektör temsilcilerimiz için önemli bir motivasyon kaynağı olmaktadır. Düzenlediğimiz toplantımıza katılan Milletvekillerimiz ve İl Başkanımız ile üyelerimizin ve sektörlerimizin talep ve önerilerini birlikte değerlendireceğiz. Sorunların çözümü noktasında ortak akılda çalışmaya devam edeceğiz" dedi.

Toplantıda söz alan Konya Ticaret Odası Meclis Üyeleri sektörleri ile ilgili sorun ve talepleri dile getirdiler. AK Parti Konya Milletvekillerinin değerlendirme-

lerinin ardından AK Parti Konya İl Başkanı Hasan Angı, 142 yıllık geçmişe sahip olan Konya Ticaret Odası'nın kuruluşunun ilk yıllarından itibaren şehrin ekonomisinin gelişimi adına ulaşım ve sulama projelerinden mesleki eğitime kadar önemli konuları dile getirdiğini ifade ederek Konya sanayisi ve ticaretine katkı sağlayan iş âleminin görüşlerine önem verdikleri ve Konya'ya hizmet açısından kurumlar olarak birlikte çalışmaya deva edeceklerini söyledi. Angı, "Konya ticaret Odası Meclis Üyeleri'nin istihdam sağlamasından, üretime, yatırıma, ihracata devam ederek şehrimiz ekonomisinin büyümesine katkı sağlamasından guru duyuyoruz. Tüm iş âlemi temsilcilerine teşekkür ediyorum. Milletvekillerimizle birlikte şehrimiz sektörlerinin sorunlarının çözümü için her türlü gayreti göstermeye devam edeceğiz" dedi.

MECLİS ÜYELERİNE ZİYARET

Yönetim Kurulumuz, 12. Meslek Komitemizden Meclis Üyemiz Mesut Dikbaş, 13. Meslek Komitemizden Meclis Üyemiz Bekir Çolak, 37. Meslek Komitemizden Meclis Üyemiz Mustafa Ceran, 36. Meslek Komitemizden Meclis Üyemiz Ali Osman Çalmaz, 12. Meslek Komitemizden Meclis Üyemiz Hüseyin Ata, 13. Meslek Komitemizden Meclis Üyemiz

Ali Deresoy, 55. Meclis Komitemizden Meclis Üyemiz Mustafa Akkese ve 55. Meclis Komitemizden Meclis Üyemiz Mehmet Çenesiz, 27. Meslek Komitemizden Meclis Üyemiz Ömer Çoktosun'u işyerlerinde ziyaret etti. Meclis Üyeleri-mizle sektörlerinin durumu ve üyelerimizin ilettikleri talepler değerlendirildi.

BANKACILIK SEKÖTÖRÜ İLE İSTİŞARE

Konya Ticaret Odası Başkanı Selçuk Öztürk bankacılık sektörünün temsilcileri ile bir araya geldi. Konya Ticaret Odası'nda düzenlenen toplantıya KTB Başka-

nı Hüseyin Çevik ile bankaların bölge müdürleri katıldı. Toplantıda reel sektörün bankacılık sektörden talepleri dile getirildi.

ALTUNYALDIZ'DAN ZİYARET

AK Parti Konya Milletvekili, Genel Başkan Vekili Yardımcısı Ziya Altunyalız ve AK Parti Konya İl Yönetim Kurulu Üyesi Tefik Tığlıoğlu Konya Ticaret Odası Başkanı Selçuk Öztürk'ü ziyaret etti.

KOÇAK'TAN ZİYARET

Milliyetçi Hareket Partisi Konya Milletvekili Konur Alp Koçak Konya Ticaret Odası'nı ziyaret etti. Konya ekonomisi ve projeleri ile ilgili görüş alışverişinde bulunuldu.

CENİN TİCARET VE SANAYİ ODASI HEYETİ KTO'YU ZİYARET ETTİ

Filistin Cenin Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Duğan Abu Baker ve beraberindeki Oda yönetiminden oluşan heyet Konya Ticaret Odası Başkanı Selçuk Öztürk'le bir araya geldi. Türkiye ve Filistin'in işbirliğiyle yürütülen Cenin Serbest Sanayi Bölgesi projesi ile ilgili görüş alışverişinde bulunularak, Filistin halkının içinde bulunduğu zor şartlarda iki ülke arasında ticaretin daha da geliştirilmesine yönelik yapılabilecek çalışmalar ele alındı.

ÖZER, İHRACATÇI ÜYELERLE BİR ARAYA GELDİ

Oda Üyelerinin ihracat pazarlarında yaşadıkları sorunlar ile ilgili düzenlenen istişare toplantısına katılan AK Parti Konya Milletvekilimiz Mustafa Hakan Özer'e sıkıntı ve talepler iletilerek çözüm önerileri ile ilgili görüş alışverişinde bulunuldu.

KARABULUT'TAN ZİYARET

Bozkır Belediye Başkanı Nazif Karabulut, Bozkır'a kazandırmak istedikleri projelerle ilgili Konya Ticaret Odası'na ziyaret gerçekleştirdi.

ÇETİNER'DEN ZİYARET

Hadim Belediye Başkanı Mehmet Çetiner, beraberinde Belediye Meclis Üyesi Abdullah Işık'la birlikte Konya Ticaret Odası Başkanı Selçuk Öztürk'ü ziyaret etti.

LACİVERT YAPI'YA ZİYARET

KTO Yönetim Kurulu, Oda Üyesi Lacivert Yapı'nın ortaklarından Özgür Kendirci'yi ziyaret etti. Öztürk, deprem bölgesine yönelik yaptığımız çalışmalara katkılarından dolayı teşekkür ederek, yeni ofislerinin hayırlı olması temennisinde bulundu.

KONYAGİAD PROGRAMI

Konya Ticaret Odası Başkanı Selçuk Öztürk, Konya Genç İş İnsanları Derneği'nin düzenlediği Konya'nın Türkiye Ekonomisindeki Rolü konulu istişare toplantısında Dernek üyeleriyle bir araya geldi. Dernek Başkanı Gülvezir Korkmaz'ın ev sahipliğinde düzenlenen toplantıda Konya ekonomisinin Türkiye'nin gelişimine katkısını değerlendirildi.

KONYA CLAAS PLAZA AÇILDI

Yapılcan Motorlu Araçlar iştiraki Konya Claas Plaza'nın açılış törenini gerçekleştirdi. Törene katılan Konya Ticaret Odası Başkanı Selçuk Öztürk, "Yapılcan ailesine şehrimize kazandırdıkları yatırımdan dolayı teşekkür ediyor, sektörümüze hayırlı olmasını diliyorum" dedi.

BORA, ODA YÖNETİMİ İLE BİR ARAYA GELDİ

Konya Vergi Dairesi Başkanı Recep Bora, KTO Yönetim Kurulu ve Konya Genç Girişimciler Kurulu ile bir araya geldi. Üyelerin talep ve önerileri ile ilgili istişarelerde bulunuldu.

AĞUSTOSTA İHRACAT 12,8 ARTTI

Ağustos ayında Konya'nın ihracatı yüzde 12,8 artışla 329,27 milyon dolar oldu. İlk sekiz aylık ihracat da yüzde 8,2 artışla 2,307 milyar dolara ulaştı. KTO Başkanı Selçuk Öztürk, "Şehrimiz ekonomisinin ilerlemesine ihracat artışımız katkı sağlamaya devam ediyor. Emegi geçen tüm tüccar, sanayici ve çalışanlarımıza teşekkür ediyorum" dedi. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) 2024 yılı Ağustos ayı ve ilk 8 aylık dış tica-

ret verilerini açıkladı. Konya'nın ihracat verilerini değerlendiren Konya Ticaret Odası (KTO) Başkanı Selçuk Öztürk, "Türkiye'nin Ağustos ayı ihracatı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 2,4 artışla 22,1 milyar dolar oldu. Ocak - Ağustos dönemindeki sekiz aylık ihracat da yüzde 3,9 artarak 170,8 milyar dolara ulaştı. Aynı dönemde Konya ihracatını Türkiye ortalamasının üzerinde artırmıştır. Ağustos ayında Konya'nın ihracatı, geçen yılın aynı ayına göre yüzde

12,8 artarak 329 milyon 278 bin dolar oldu. Ağustos'ta Konya'nın ihracatının Türkiye içindeki payı yüzde 1,74 olarak gerçekleşti. Ocak - Ağustos dönemi ilk 8 aylık ihracatımız da yüzde 8,2 artışla 2 milyar 307 milyon dolara ulaştı. İhracat artışımız şehrimiz ekonomisinin ilerlemesine katkı sağlamaya devam etmektedir. Emegi geçen tüm tüccar, sanayici ve çalışanlarımıza teşekkür ediyorum" dedi.

BAŞKAN ÖZTÜRK KONYALI FİRMALARI TEBRİK ETTİ

Konya Ticaret Odası (KTO) Başkanı Selçuk Öztürk, 2023 yılında Türkiye'nin En Büyük İkinci 500 Sanayi Kuruluşu listesine giren Konyalı firmaları tebrik etti. İstanbul Sanayi Odası, 2023 yılı Türkiye'nin En Büyük İkinci 500 Sanayi Kuruluşu (ISO İkinci 500 - 2023) araştırması sonuçlarını açıkladı. Konya'dan listeye 17 firma girdi. ISO İkinci 500 - 2023 sonuçlarını değerlendiren Konya Ticaret Odası Başkanı Selçuk Öztürk, "Konya'dan bu yıl listede 17 firmamız yer aldı. Listede; RTM Tarım, Safa Tarım, Yıldız Pul, Konya Çimento, Meysüt Gıda, Hekimoğlu Un, Al-San Gıda, Gitaş Gıda, Konya Kağıt, Büyük Hekimoğulları Gıda, Akova Süt, İzi Süt, Besa Yemcilik, Sezar-

san, Balçılar Yem, Memak firmalarımız listeye girdi. Böylelikle Türkiye'nin en büyük 1.000 sanayi kuruluşu listesinde Konya, 25 firması ile yer aldı. Türkiye'nin en büyükleri arasında yer alarak gurur duymamıza vesile olan firmalarımızın yöneticilerini, tüm çalışanlarını tebrik ediyor, şehrimiz ve ülkemiz ekonomisinin büyümesi için çalışan, üreten tüccar ve sanayicilerimize katkıları için teşekkür ediyorum. Firmalarımızın ilerleyen yıllarda daha üst sıralarda yer alacaklarına, ilk 500 arasına girmek için daha büyük gayret göstereceklerine inancımız tamdır. İlerleyen yıllarda Konya ilk 1.000 listesinde daha fazla sayıda firması temsil edilecek potansiyele sahiptir" dedi.

TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK İKİNCİ 500 SANAYİ KURULUŞU KONYA - 2023	
SIRA NO	FİRMA
27	RTM Tarım Kimya San. ve Tic. A.Ş.
32	Safa Tarım A.Ş.
37	Yıldız Pul Otomotiv Motor Parçaları Sanayi A.Ş.
43	Konya Çimento Sanayii A.Ş.
119	Meysüt Meyve Süt ve Gıda Mamülleri San. Tic. A.Ş.
126	Hekimoğlu Un Fabrikası Tic.ve San. A.Ş.
146	Al-San Gıda Tic. ve San. A.Ş.
186	Gitaş Gıda ve İhtiyaç Maddeleri
202	Konya Kağıt San. ve Tic. A.Ş.
217	Büyük Hekimoğulları Gıda San. ve Tic. A.Ş.
291	Akova Süt ve Gıda Mamülleri San. ve Tic. A.Ş.
296	-
363	İzi Süt ve Gıda Mamülleri San. Tic. A.Ş.
382	Besa Yemcilik Hayvancılık Gıda Maddeleri
404	Sezersan Matbaacılık ve Ambalaj San. Tic. A.Ş.
433	Balçılar Yem San. ve Tic. Ltd. Şti.
460	Memak Plastik Gıda Makina Tic. San. A.Ş.

ÖZTÜRK KONYA EKONOMİ RAPORU'NU MECLİS TOPLANTISINDA DEĞERLENDİRDİ

Konya Ticaret Odası'nın Temmuz Ayı Olağan Meclis Toplantısı, Meclis Toplantı Salonu'nda gerçekleştirildi. Meclis Başkan Vekili Ali Çınar tarafından açılan toplantıda gündemdeki maddelerin görüşülmesinin ardından, konuşmasını gerçekleştirmek üzere Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Öztürk kürsüye geldi. Başkan Öztürk, "15 Temmuz 2016'da hain darbe girişiminde, devletin bekası için, canını veren kahraman şehitlerimize Allah'tan bir kez daha rahmet diliyorum. Ülkemizin istiklaline ve istikbaline yapılan bu alçakça saldırıyı karşı duran gazilerimize ve tüm milletimize minnetlerimi sunuyorum. Cenab-ı Allah'tan niyazım bu millete bir daha böyle bir acı yaşatmasın. Halkın darbe girişimine karşı vatansız ve duruşu kadar önemli olan bir başka faktör de özel sektörün tavrı ve duruşu olmuştur. Odamız üyelerini bugünün Ahileri olarak görmekteyiz. Ahiler devletin zor günlerinde vatani korumak için öne çıkan insanlardır. 15 Temmuz 2016'daki darbe girişiminde Konya Ticaret Odası mensupları sabaha kadar nöbet utmuş, sabah da işlerinin başına geçmişlerdir. Selçuklu döneminin Ahilik teşkilatının devamı olduğumuzu göstermişlerdir. Allah hepsinden razı olsun" diyerek sözlerine başladı. Özellikle sosyal medya üzerinden firmaların batacağına yönelik dediko-

duların arttığı bir dönem yaşadıklarını ifade eden Başkan Öztürk, "Firmalarımızın itibarını zedelemeye yönelik 'batacak firmalar' şeklinde listeler dedikodu ile dolaşıma sokulmaktadır. Bu fitnenin amacına ulaşmasına kimsenin fırsat vermemesi gerekmektedir. Şehrimizi, sektörlerimizi, firmalarımızı küresel çapta tanıtımını sağlamak amacıyla çok önemli faaliyetler yürütmekteyiz. Dünyanın dört bir köşesinde gururla, Konya özel sektörünün, müteşebbislerimizin başarılarını muhataplarımızla paylaşmaktayız. Konya'yı dünyada başarı ile temsil eden firmalarımız, aynı zamanda ülkemiz içinde istihdam yapmakta, katma değer üretmekte, şehrimiz ve ülkemizin ekonomik büyüklüğüne katkı sağlamaktadır. Bu açıdan her kesimi firmalarımıza karşı sorumlu davranmaya davet ediyoruz" dedi.

Konuşmasına Konya Ticaret Odası tarafından hazırlanan "Konya Ekonomi Raporu – 2023"te yer alan verileri ile ilgili sunum yapan Başkan Öztürk, "2013 yılından bu yana şehrimizin ekonomik gelişimini ve potansiyelini yakından izlemek ve bu doğrultuda üyelerimize yol göstermek amacıyla hazırladığımız 2023 Yılı Konya Ekonomi Raporu'nu sizlerle paylaşmaktan büyük mutluluk duyuyoruz. Konya, bu dönemde de dinamik ve yenilikçi yapısıyla ülke ekonomisine katkı sağlamaya devam etmiştir. Konya'nın 2023 yılına ilişkin demografik yapı, tarım, sanayi, dış ticaret, ar-ge, yatırım teşvik gibi pek çok alanda verilerin ve analizlerin yer aldığı 'Konya Ekonomi Raporu 2023' çalışması, Konya ekonomisinin gelişim sürecinin izlenmesi açısından önem taşımaktadır" şeklinde konuştu.

ÖZTÜRK KARBIAD'A KONUK OLDU

Konya Ticaret Odası (KTO) Başkanı Selçuk Öztürk, Karapınar İş İnsanları ve Bürokratlar Derneği'nin (KARBIAD) düzenlediği Tecrübe Paylaşımları Programı'na konuk oldu. Başkan Öztürk, Türkiye ve Konya ekonomisindeki güncel gelişmeleri değerlendirdi, özellikle Konya ekonomisiyle ilgili merak edilen soruları yanıtladı. Konya'daki tüm kurumların birlikte hareket etmesi için çalıştıklarını dile getiren Başkan Öztürk, "Oda olarak bütün projelerimizi üyelerimizle birlikte tüm Konya'nın fayda görmesi için hayata geçiriyoruz. Bu faydanın en üst düzeyde artması için Konya'daki tüm kurumların birlikte hareket etmesi için çalışıyoruz. Tüm sivil toplum kuruluşlarının ve mes-

leki derneklerin taleplerine değer veriyoruz. Bundan sonra da taleplerini yerine getirmeye devam edeceğiz. Konya tüm kurumları ile sağladığı birlikteliğin sonuçlarını almaktadır. Gelecek hedeflerimize ilerlerken en büyük avantajımız bu birlik ve beraberliktir" ifadelerini kullandı.

İş dünyasında başarılı olmanın sırlarına dair ipuçları vererek, katılımcılara yol gösteren Başkan Öztürk, katılımcılara iş hayatında başarılı olmak için izlemeleri gereken adımlar hakkında bilgiler aktardı. Program, Başkan Öztürk'e plaket takdimi ve hatıra fotoğrafı çekimiyle son buldu.

KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ, FARABI HASTANESİ VE MEDOVA HASTANESİ İLE GÜÇLERİNİ BİRLEŞTİRDİ

Konya Ticaret Odası (KTO) Karatay Üniversitesi ile Türkiye'nin önde gelen özel sağlık kuruluşlarından Farabi Hastanesi ve Medova Hastanesi arasında Tıp Fakültesi öğrencilerine yönelik afilyasyon protokolü imzalandı.

Protokol törenine, KTO Karatay Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı Selçuk Öztürk, Mütevelli Heyeti Başkan Vekili Ramazan Biberici, Başkan Yardımcısı Lütfi Can Başaran, Rektör Prof. Dr. Fevzi Rifat Ortaç, Mütevelli Heyeti Danışmanı Prof. Dr. Mustafa Şahin, Farabi Hastanesi Başhekimisi Prof. Dr. Cevat Özpinar, Farabi Hastanesi Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Ahmet Arıcan, Farabi Hastanesi Yönetim Kurulu Başkan Vekili Mustafa Durak, Medova Hastanesi Yönetim Kurulu Başkanı Ecz. Seçkin Olcay, Medova Hastanesi Yönetim Kurulu Üyesi Serkan Demirel, Medova Hastanesi Başhekimisi Dr. Fatma Mine Karaman, Medova Hastanesi İşletme Müdürü Fatih Mustafa Temel ve beraberlerindeki heyet katıldı.

KTO Karatay Üniversitesi ile Türkiye'nin önde gelen özel sağlık kuruluşlarından Farabi Hastanesi ve Medova Hastanesi arasında Tıp Fakültesi öğrencilerine yönelik afilyasyon protokolü imzalandı. İmzalanan protokol kapsamında, klinik becerilerini geliştirecek olan öğrenciler, tecrübeli hekimlerden çağdaş ve bilimsel tıp pratiğinin nasıl yapılması gerektiği konusunda eğitim alacak.

"Konya, Hizmet Sektöründe Türkiye'nin Adeta Parlayan Yıldızı Konumundadır"

Protokol töreninde konuşan KTO Karatay Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı Selçuk Öztürk; "Konya, hizmet sektörü ve özellikle yükseköğrenim açısından Türkiye'nin adeta parlayan yıldızı konumundadır. Genç ve nite-

likli insan kaynağı, stratejik konumu, aktif ekonomik ve ticari yaşamı, güçlü rekabet pozisyonu Konya'yı hizmet sektöründe öne çıkarmaktadır. İki milyonu aşan nüfusu, beş üniversitesi ve bu üniversitelerde öğrenim gören yüz otuz bin üniversite öğrencisi, Konya'nın genç ve nitelikli iş gücü potansiyelini yansıtmaktadır. Öte yandan Konya'da bulunan ve dünya standartlarında sağlık hizmeti sunan özel hastanelerimiz, Konya'nın sağlık alanında bir merkez olduğunu tescillemektedir" dedi.

"Öğrencilerimiz, Tıp Alanındaki Yenilikçi Uygulamaları Yakından Takip Etme Fırsatına Sahip Olacak"

Afilyasyon protokolünün KTO Karatay Üniversitesi'nin tıp eğitimi alanındaki kalite standartlarını artıracaklarını belirten Öztürk; "Konya'mızın ve ülkemizin önemli hastanelerinden olan Farabi Hastanesi ve Medova Hastanesi ile imzalamış olduğumuz afilyasyon protokolünün, tıp eğitimi alanındaki kalite standartlarımızı daha da yükselteceğine inanıyorum. Bu protokol, öğrencilerimizin klinik becerilerini geliştirmelerine, modern ve bilimsel tıp uygulamaları konusunda derinlemesine bilgi sahibi olmalarına imkân tanıyacaktır. Öğrencilerimiz, Farabi ve Medova Hastaneleri'nin sağladığı modern teknolojik

altyapı ve donanımlı laboratuvarlarda, tecrübeli hekimlerle birebir çalışarak eğitimlerini pekiştirecek ve tıp alanındaki yenilikçi uygulamaları yakından takip etme şansına sahip olacak. Ortak projeler ve bilimsel çalışmalar hem öğrencilerimize hem de akademik kadromuza geniş bir araştırma ortamı sunarak, sağlık bilimlerinde yenilikçi çözümler üretilmesini sağlayacaktır." şeklinde konuştu.

"Atılan İmzalar, İyi Bir Sağlık Hizmeti Sunma Yolunda Atılmış Büyük Bir Adımdır"

Başkan Öztürk; "Bugün burada atılan imzalar kurumlarımız arasındaki bir anlaşmanın ötesinde, toplum sağlığına katkıda bulunacak ve gelecek nesillere daha iyi bir sağlık hizmeti sunma yolunda atılmış önemli bir adımdır. Protokolün hayata geçirilmesinde emeği geçen herkese, Farabi Hastanesi ve Medova Hastanesi yöneticilerimize te-

şekkürlerimi sunuyorum. Birlikte daha güçlü, daha başarılı ve daha sağlıklı bir geleceğe doğru emin adımlarla ilerleyeceğimize olan inancım, iş birliğimizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum." dedi.

"Ülkemizde Hekim Sayısını İkiye Katlamamız Gerekıyor"

Farabi Hastanesi Başhekim Prof. Dr. Cevat Özpınar konuşmasında; "Şu anda ülkemizde 194.000 tıp hekimi mevcut. Bu sayıyı nüfusumuzla oranladığımız zaman, her bin kişiye 2.28 hekim düşmektedir. Avrupa Birliği ortalamasında ise her bin kişiye 4 hekim düşmektedir. Bunun anlamı, ülkemizde hekim sayısını ikiye katlamamız gerektiğidir. Bu sayısal açığa rağmen, ülkemizin sağlık alanında elde ettiği başarı, Türk hekimlerinin başarısından ve fedakârca çalışmasından kaynaklanmaktadır. Covid-19 pandemisi, sağlık sistemimizin ne kadar güçlü, hekimlerimizin ne kadar çalışkan olduğunu gözler önüne serdi. Bu durum, çalışkan sağlık ordumuzun, devletimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün; "Beni, Türk hekimlerine emanet ediniz" vecizesine ne kadar yakıştığını göstermektedir. Ayrıca Türk hekimleri, almış olduğu geleneklerle Yunus Emre'nin; "Yaratılanı severim, yaratandan ötürü" ilkesini düstur edinmektedir" ifadelerine yer verdi.

"Protokolümüz; Ülkemize, Şehrimize ve En Başta Tıp Fakültesi Öğrencilerimize Hayırlı Olsun"

KTO Karatay Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin eğitimlerinde yanlarında olacakları için çok heyecanlı olduklarını dile getiren Özpınar; "Yeni eğitim-öğretim döneminde KTO Karatay Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerine kucak

açacağımız için çok heyecanlıyız. Öğrencilerimizi, daha nitelikli, daha bilgili ve daha donanımlı hekimler olarak yetiştirmek için Farabi Hastanesi olarak elimizden geleni yapmaya hazırız. Burada hedefimiz, sağlık ordumuza daha nitelikli, bilgili, pratiği güçlü, hastalara sevgi ve şefkatle yaklaşan hekimler yetiştirmektir. KTO Karatay Üniversitesi, Farabi Hastanesi ve Medova Hastanesi arasında T.C. Sağlık Bakanlığımız tarafından da onaylanan afilyasyon ve güç birliği protokolü; ülkemize, şehrimize ve en başta tıp fakültesi öğrencilerimize hayırlı olsun" dedi.

"İş Birliğimizin, İlerleyen Yıllarda Daha Da Büyüyerek Devam Etmesini İstiyoruz"

Medova Hastanesi Yönetim Kurulu Başkanı Seçkin Olca; "Etik değerlerinden ödün vermeden, yaptığı yatırımlarla Konya halkının sevgisini kazanan ve itibarlı bir marka olan hastanemiz, hizmetlerine hız kesmeden devam etmektedir. KTO Karatay Üniversitesi ile imzalamış olduğumuz afilyasyon protokolü, hizmete öncelik veren anlayışımızın en önemli göstergesidir. Konya'nın iki değerli kurumu olan Medova Hastanesi ve Farabi Hastanesi olarak, her geçen gün büyüyen KTO Karatay Üniversitesi ile yapmış olduğumuz iş birliğiyle, öğrencilerimizin en iyi şekilde eğitim göreceğine, ülkemize ve şehrimize katkı sağlayacaklarına olan inancımız tamdır. İş birliğimizin, ilerleyen yıllarda daha da büyüyerek devam etmesini istiyor, protokolümüzün hayırlı olmasını temenni ediyorum" şeklinde konuştu.

Tören; afilyasyon protokolünün imzalanması, toplu fotoğraf çekimi ve hediye takdimi ile sona erdi.

“İNŞAATTA KADIN ELİ” PROJESİ SERTİFİKA TÖRENİ

“İnşaatta Kadın Eli” Projesi Sertifika Töreni, Konya Ticaret Odası Meclis Salonunda yapıldı. Eğitimlerini tamamlayan kursiyerlere sertifikalarını, projeye katkı sağlayan kurum, kuruluş ve firmalara plaketlerini Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Lütfi Can Başaran, Yönetim Kurulu Üyesi Serhat Yaya ve TOBB Konya Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Meryem Betül Özkardeş verdi.

TOBB Konya Kadın Girişimciler Kurulu tarafından yürütülen “İnşaatta Kadın Eli” Projesi Sertifika Töreni Konya Ticaret Odası Meclis Salonu’nda yapıldı. Farklı alanlarda eğitim alan kursiyerlere sertifikaları verildi.

Törene Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Lütfi Can Başaran, Yönetim Kurulu Üyesi Serhat Yaya, TOBB Konya Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Meryem Betül Özkardeş ve kurul üyeleri, KONTİMDER, KOMÜT temsilcileri ile kursiyerler katıldı. Törenin açılışında projeye hakkında bilgi veren TOBB Konya Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Meryem Betül Özkar-

deş, “İnşaatta kadın varlığını artırmak için yürütülen projeye, kursiyerlere farklı alanlarda 20 günlük ustalık ve işçilik eğitimi verdik. Yerel paydaşlarla iş birliği yaparak, mesleki eğitimdeki kız öğrenciler öncelikli olmak üzere ka-

dınların inşaat teknolojileri konusunda eğitim almasını sağladık, inşaat sektöründe kadınların estetik bakış açısına ihtiyaç duyuluyor. Bu sektörde açığı fark edip bizler de taşın altına elimizi koymak istedik. Ülke nüfusunun yarısını oluşturuyoruz. Bugün konu ‘inşaatta kadın eli’ ama bunun gibi sanayide, teknolojiye, tarımda, turizmde hatta hayvancılıkta, arzu ettiğimiz her alanda omuz omuza çalışabiliriz” dedi.

Törende daha sonra Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Lütfi Can Başaran konuştu. Başaran, inşaat sektörünün ülkemiz ve şehrimiz için büyük önem taşıyan, birçok sektörle bağlantılı geniş bir alanı etkilediğini, dolayısıyla bu sektörde her dönem özellikle kalifiye eleman konusunda sıkıntılar yaşandığını ifade etti. Ülkemiz nüfusunun yüzde 49,9’unu oluşturan kadınların işgücü piyasasına

ve istihdama yeterince katılmadığını, erkek nüfusun çalışma oranına göre çok düşük olduğunu, inşaat sektörüne kadın elinin değmesi ve kadın işgücünün bu sektörde daha çok yer alması gerektiğini belirterek inşaat sektöründe yaşanan eleman açığına çözüm bulmak amacıyla başlatılan "İnşaatta Kadın Eli" projesinin başarı ile tamamlandığını söyledi.

Kadın istihdamının artırılmasının ekonomik büyüme ve toplumsal kalkınma için hayati öneme sahip olduğunu dile getiren Başaran şöyle devam etti; "Kadınlarımızın yeteneklerini ve potansiyellerini en üst düzeyde kullanabilmeleri için onlara gereken desteği sağlamak, hepimizin ortak sorumluluğudur. İnşaat sektöründeki eleman açığını kapatmak amacıyla hayata geçirilen bu projenin başarıyla tamamlanması hepimiz için büyük bir gurur kaynağı olmuştur. Dolayısıyla Konya Ticaret Odası olarak, bu tür projelere her zaman destek olmaya devam edeceğiz."

Başarıyla tamamlanan bu projenin diğer illerde örnek olmasını temenni eden Başaran, projeye emek veren başta TOBB Konya Kadın Girişimciler Kurulu olmak üzere katkı sağlayan destek olan kurum ve kuruluşlara KONTİMDER, KOMÜT temsilcilerine ve firmalara teşekkür etti, eğitime katılan kursiyerleri tebrik etti. Konuşmaların ardından, kursiyerlere sertifikaları takdim edildi.

ODAMIZ MESLEK KOMİTELERİNİN FAALİYETLERİ

Konya Ticaret Odası meslek komiteleri aylık mutat toplantılarına devam ediyor. Bu toplantılarda bölgemiz ve şehrimizde faaliyet gösteren tüccar ve sanayicilerimizin yaşadıkları sıkıntılar ve problemlerle ilgili görüş alışverişinde bulunulmakta, bunların çözümüne ilişkin çalışmalar yapılarak ilgili mercilere aktarılması sağlanmaktadır. TEMMUZ-AĞUSTOS 2024 tarihleri arasında yapılan toplantılar ve bu toplantılarda alınan kararlar aşağıda verilmiştir.

ROTAVATÖR İTHALATINA EK GÜMRÜK VERGİSİ GETİRİLSİN

Konya Ticaret Odası değirmencilik, tarım ve endüstriyel gıda makinelerinin imalatını yapan meslek komitesine kayıtlı sektördeki üyelerin katıldığı istişare toplantısı gerçekleştirildi.

İlgili Meslek Komitesi üyeleri GTİP 843229500000 numaralı yan rotavatör ile (185 cm'den 600 cm ye kadar şanzımanlı toprak işleme makinası) dik rotavatör (200 cm'den 600 cm ye kadar toprak işleme makinası) ürettiklerini, ancak Hindistan'dan ithal edilerek ülkemizde % 20-40 daha ucuza satılan yan ve dik rotavatörlerle rekabet edemediklerini belirterek, yerli üreticilerin ithal ürünlerle rekabet edebilmeleri açısından GTİP 843229500000 numaralı yan ve dik rotavatör ek gümrük vergisi getirilmesi konusunda destek beklediklerini bildirdiler.

Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu ilgili mercilere başvuruda bulunmuş olup, sonucu beklenmektedir.

ÜYELERİMİZ LİSANSLI DEPOCULUĞUN

YAYGINLAŞTIRILMASINI İSTİYOR

Konya Ticaret Odası tahıl ve bakliyat ürünlerinin toptan-perakende ticareti yapan meslek komitesine kayıtlı sektördeki üyelerin katıldığı istişare toplantısı gerçekleştirildi.

Üyelerimiz, sektör istişare toplantısında lisanslı depo maliyetlerinin çok yükseldiğini ve lisansa tabi kapalı depo kapasitesinin 20 bin tondan 10 bin tona düşürülmesini ve devlet destekli uygun krediler verilmesini talep etmektedirler.

Ayrıca üyelerimiz, ürün taşıma maliyetlerinin de çok yüksek olduğunu ve lisanslı depoculuğun daha da yaygınlaştırılması için bazı Avrupa ülkelerinde olduğu gibi tarlanın başına ya da çok yakınına depo kurulmasına izin verilmesini talep etmektedirler.

Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu ilgili mercilere başvuruda bulunmuş olup, sonucu beklenmektedir.

GÖKSU PROJESİ ACİLEN BİTİRİLMELİ ALTERNATİF BAŞKA SU PROJELERİ GELİŞTİRİLMELİ

Konya Ticaret Odası Tahıl ve Bakliyat Ürünlerinin Toptan-Perakende Ticareti yapan meslek komitesine kayıtlı sektördeki üyelerin katıldığı istişare toplantısı gerçekleştirildi.

Konya Kapalı Havzasına Dışından Su Temini konusunun da ele alındığı toplantıda üyelerimiz, Konya Kapalı Havzasının yaklaşık 5 milyon hektarlık yüzölçümü ile ülkemizin yaklaşık %7'sini teşkil ettiğini ve yakın zamanda dışardan su temin edilmemesi halinde Konya Kapalı Havzasının kuraklıkla baş başa kalacağını belirterek, ülkemizin tahıl ambarı olarak bilinen, tarım şehri Konya'da yer altı su seviyesinin, geçen yıllardaki kuraklık ve bilinçsiz tarımsal sulama nedeniyle çok derinlere indiğini ve Konya kapalı havzası için planlanan Göksu Projesi'nin acilen bitirilerek, alternatif başka su projeleri geliştirilmesini talep etmektedirler.

TİCARİ AMAÇLI KULLANILAN 50 CC ALTI MOTOSİKLETLERE DE ZORUNLU TRAFİK SİGORTASI ŞARTI GETİRİLMELİ

Konya Ticaret Odası Sigortacılık faaliyetleri yapan meslek komitesi üyeleri aylık mutat toplantısını gerçekleştirdi. İlgili meslek komitesi üyeleri e-ticaret sitelerinden yapılan alışverişteki yoğunluğa bağlı artan kurye ve motosiklet sayısının ciddi artış yaşandığını bunun da trafikteki yoğunluğa neden olduğunu ifade ettiler.

İlgili meslek komitesi üyelerinin konuya ilişkin açıklaması şöyle e-ticaret sitelerinden yapılan alışverişteki yoğunluğa bağlı artan kurye sayıları yüzünden son yıllarda motosiklet sayısında ciddi artış var. Ancak bu yoğunluğa rağmen ruhsata tabi olup 50 cc altındaki motosikletler (elektrikli bisikletler dâhil) zorunlu Trafik Sigortası'nı isteğe bağlı olarak yaptırılmaktadır. Dolayısıyla bu motosikletlerin karıştığı trafik kazalarında muhatap bulma, maddi ve manevi zararların karşılanması zor olduğu gibi mahkeme süreçleri de uzun sürmektedir. Bu nedenle ticari amaçlı

kullanılan 50 cc altı motosikletlere de zorunlu trafik sigortası şartı getirilmesi gerekmektedir.

Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu konu ilgili mercilere başvuruda bulunmuş olup, sonucu beklenmektedir.

SİGORTA POLİÇESİ TEKLİFLERİNE UYMAYAN SİGORTA ŞİRKETLERİNE CEZA UYGULANMALI

Konya Ticaret Odası sigortacılık faaliyetleri yapan meslek komitesi üyeleri aylık mutat toplantısını gerçekleştirdi. İlgili meslek komitesi sigorta şirketlerinin vermiş olduğu teklifin kanunen 14 gün geçerli olması gerektiğini, ancak bazı sigorta şirketlerinin 14 gün kurulu riayet etmediklerini belirterek bu durumun teklife aracılık eden sigorta acentelerini müşterilerine karşı zor duruma düşürdüğünü ifade ettiler.

İlgili Meslek Komitesi Kanunun belirlemiş olduğu 14 güne riayet etmeyen sigorta şirketleri, acenteler tarafından <http://www.sbm.org.tr> web sayfasından şikâyet edilmelerine rağmen bir sonraki poliçe kesiminde süreye yine riayet edilmeyebildiğini, bu nedenle Kanunen belirlenen cezai müeyyidenin uygulanması gerektiğini bildirdiler. Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu konu ilgili mercilere başvuruda bulunmuş olup, sonucu beklenmektedir.

SİGORTA ACENTELİĞİ İÇİN BANKACILIK VE SİGORTACILIK BÖLÜMÜ MEZUNU OLMA ŞARTI GETİRİLMELİ

Konya Ticaret Odası sigortacılık faaliyetleri yapan meslek komitesi üyeleri aylık mutat toplantısını gerçekleştirdi. İlgili meslek komitesi üyeleri ülkemizdeki mevcut duruma göre her üniversite mezununun sigorta acentesi olabildiğini, sigorta acentesi olabilmeye şartına birçok branşta olduğu gibi (avukat, eczacı, vb.) 4 yıllık bankacılık ve sigortacılık bölümü mezunu olma şartı getirilmesi gerektiğini belirterek bu konuda ilgili merciler nezdinde girişimlerde bulunulmasını talep ettiler. Konya Ticaret Odası konu ilgili mercilere başvuruda bulunmuş olup, sonucu beklenmektedir.

**KTO KARATAY
ÜNİVERSİTESİ**

**MODEL
FABRİKA**

**KTO KARATAY
ÜNİVERSİTESİ
HAVACILIK
EĞİTİMİ VE
İKTİSADİ
İŞLETMESİ**

**EĞİTİM
VE SAĞLIK
VAKFI**

İŞTİRAKLERİMİZDEN HABERLER

**AKILLI
TEKNOLOJİLER
MERKEZİ**

**MESLEKİ
EĞİTİM
MERKEZİ**

**DIŞ TİCARET
MERKEZİ**

**ULUSLARARASI
FUAR MERKEZİ**

**KTO KARATAY
ÜNİVERSİTESİ**

KTO KARATAY, BURSLARIYLA GERÇEK BİR VAKIF ÜNİVERSİTESİ

Türkiye'nin en çok burs veren üniversiteleri arasında yer alan KTO Karatay Üniversitesi, birçok kategoride burs ve indirim fırsatını üniversite adaylarına sunuyor. Öğrencilerinin %91'i bir burs ve indirimden faydalanan KTO Karatay Üniversitesi, bu dönemde de %30'a varan ilk tercih indirimi, %50 indirimli programlarda geçerli birleştirilebilir tercih indirimi, anlaşmalı kurumlara özel %10 Karatay'a hoş geldin indirimi, %15 Konya Ticaret Odası indirimi, 3.000 TL'ye varan giriş yüksek başarı bursu, çift anadal bursu, spor bursu ve indirimi, şehit gazi bursları, engelli indirimi gibi birçok burs ile öğrencilerine akademik eğitim fırsatı sunuyor.

KTO Karatay Üniversitesi, 2023-2024 eğitim öğretim yılında öğrencilere geniş bir burs ve indirim yelpazesi sunarak başarılarına destek olmaya devam ediyor. Bu dönemde,

- 1.637 öğrenci %100 ÖSYM Bursundan
- 1305 öğrenci %50 ÖSYM İndiriminden
- 1.116 öğrenci Tercih İndiriminden

- 498 öğrenci %10 Karatay'a Hoş Geldin İndirimi + Tercih İndiriminden
- 409 öğrenci %50 ÖSYM bursu + %10 Karatay'a Hoş Geldin İndiriminden
- 299 öğrenci %75 ÖSYM İndiriminden
- 230 öğrenci %50 ÖSYM İndirimi + Tercih İndiriminden
- 217 öğrenci Konya Ticaret Odası İndiriminden
- 92 öğrenci Şehit Gazi Bursundan da faydalandı.

"Öğrencilerimizin %91'i Burs veya İndirimden Faydalanıyor"

KTO Karatay Üniversitesi'nin sunduğu burs imkânları ile öğrencilere nitelikli eğitim vermeyi hedeflediklerini belirten Rektör Ortaç; "KTO Karatay Üniversitesi olarak, öğrencilerimize sunduğumuz burs ve indirim imkânlarıyla Türkiye'nin en çok burs veren üniversiteleri arasında yer almaktan büyük gurur duyuyoruz. Amacımız, öğrencilerin eğitim hayatlarını daha erişilebilir ve nitelikli hale getirerek, onların gelecekteki başarılarını desteklemektir. Öğrencilerimizin %91'inin bir burs veya indirimden faydalandığı üniversitemizde, her bir öğrencimizin potansiyelini en üst düzeyde kullanabilmesi için çalışmalarımıza devam ediyoruz. Öğrencilerimizin tüm alanlarda kendilerini geliştirmelerine olanak tanıyan burs ve indirimlerimizle, onların hayallerine bir adım daha yaklaşmalarını sağlıyoruz. Özgün eğitim modelimiz ve geniş burs imkânlarımızla, öğrencilerimize hem bilgi hem de değer katmayı amaçlıyoruz" şeklinde konuştu.

TÜMA'DA, KTO KARATAY'DAN BÜYÜK BAŞARI

Lisans düzeyindeki üniversite öğrencilerinden geri bildirimler toplanarak her yıl hazırlanan ve bağımsız üniversite araştırma kuruluşu ÜniAr tarafından yapılan Türkiye Üniversite Memnuniyet Araştırması'nın (TÜMA) 2024 yılı sonuçları açıklandı. KTO Karatay Üniversitesi, Vakıf Üniversitelerinin "Akademik Destek ve İlgi" kategorisinde 19. sırada, "Öğrenme İmkanları ve Kaynaklarının Zenginliği" ile "Yerleşke ve Yaşamının Doyuruculuğu" kategorilerinde 21. sı-

rada, "Kişisel Gelişim ve Kariyer Desteği Sıralaması" kategorisinde 23. sırada, "Öğrenim Deneyimi Tatminkârlığı" kategorisinde 27. sırada yer alarak büyük bir başarı sergiledi.

"Bağımsız Araştırmalar, İstikrar ve Başarımızı Bir Kez Daha Kanıtladı"

KTO Karatay Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Fevzi Rifat Ortaç, TÜMA sonuçlarından dolayı duyduğu memnuniyeti dile getirerek, tüm akademik ve idari perso-

nele teşekkür etti. Rektör Ortaç; "TÜMA sonuçlarına göre toplam 200 üniversite arasında yapılan araştırmada, üniversitemiz vakıf üniversiteleri arasında 21. sırada yer alarak büyük bir başarı elde etti. Öğrencilerimizin üniversitemizden duydukları memnuniyet, bağımsız araştırmalarda da kararlılığımızı ve başarımızı bir kez daha kanıtladı. Öğrencilerimizin memnuniyet düzeyinin her geçen yıl artması, üniversitemizin tüm üniversiteler arasında istikrarlı bir şekilde yükselmesini sağlarken, aynı zamanda KTO Karatay Üniversitesi'nin öğrenci odaklı, öğrencileriyle birlikte büyüyen bir üniversite olduğunu da ortaya koymaktadır. Her yıl artan öğrenci memnuniyeti, üniversitemizin öğrenci odaklı yaklaşımının ve sürekli gelişiminin bir sonucudur. Emeği geçen tüm akademisyenlerimize, idari personellerimize ve öğrencilerimize teşekkür ediyorum" dedi.

Kategori	Sıra	Üniversite	Not
Akademik Destek ve İlgi	19.	KTO Karatay Üniversitesi	C
Öğrenme İmkanları ve Kaynaklarının Zenginliği	21.	KTO Karatay Üniversitesi	C
Yerleşke ve Yaşamının Doyuruculuğu	21.	KTO Karatay Üniversitesi	C

Kategori	Sıra	Üniversite	Not
Kişisel Gelişim ve Kariyer Desteği Sıralaması	23.	KTO Karatay Üniversitesi	C
Öğrenim Deneyimi Tatminkârlığı	27.	KTO Karatay Üniversitesi	C

ULUSLARARASI TANINIRLIKTA BİR ADIM DAHA: KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ'NİN WEBOMETRICS BAŞARISI

Tüm dünyadaki yükseköğretim kurumlarını üç boyutta değerlendiren Webometrics Dünya Üniversite Sıralamaları (Webometrics Ranking of Universities) 2024 listesi açıklandı. KTO Karatay Üniversitesi, Webometrics Dünya Üniversite Sıralamaları (Webometrics Ranking of Universities) değerlendirmesine göre dünyada üniversiteleri arasında 3.603. sırada; Avrupa'da 1.113.; Türkiye'de ise tüm üniversiteler arasında 122., vakıf üniversiteleri arasında 34. sırada yer alarak büyük bir başarıya imza attı.

“Başarılarımızı Daima İleriye Taşımaya Hedefliyoruz”

KTO Karatay Üniversitesi'nin dünya sıralamalarındaki başarısının, her geçen gün daha da güçlenen akademik kalitesini ve yenilikçi eğitim anlayışını ortaya koyduğunu söyleyen Rektör Prof. Dr. Fevzi Rifat Ortaç; “Webometrics Dünya Üniversite Sıralamalarında elde ettiğimiz başarı, KTO Karatay Üniversitesi olarak belirlediğimiz hedeflere emin adımlarla ilerlediğimizi göstermektedir. Özellikle üniversitemizin öğrenci odak-

lı, araştırma ve yeniliğe önem veren bir eğitim modeli benimsemesi, bu başarının temel taşlarını oluşturmaktadır. Sıralama sonuçları, aynı zamanda üniversitemizin uluslararası alanda tanınırlığını artırmak için yürüttüğümüz çalışmaların bir göstergesidir. Gelecekte de uluslararası iş birliklerimizi güçlendirerek, bilimsel araştırma ve projelerimizi artırarak başarılarımızı daima ileriye taşımaya hedefliyoruz. Değerli katkıları dolayısıyla tüm akademisyenlerimize teşekkürlerimi sunuyorum, hep birlikte

daha büyük başarılarla imza atacağımıza inanıyorum” şeklinde konuştu. Webometrics değerlendirmesine göre Türkiye'deki vakıf üniversiteleri arasında 34. sırada yer alan KTO Karatay Üniversitesi'nin elde ettiği diğer başarılar ise şu şekilde;

- Mükemmeliyet Kategorisinde dünyada 3.323'üncü, Türkiye'de Vakıf Üniversiteleri Arasında 26'ncı
- Açıklık (Şeffaflık) Kategorisinde 4.903'üncü, Türkiye'de Vakıf Üniversiteleri Arasında 45'inci
- Dünya Üniversiteleri Sıralamasında 3.603'üncü, Türkiye'de Vakıf Üniversiteleri Arasında 35'inci sırada yer aldı.

Kıtalararası sıralamada da başarısını devam ettiren KTO Karatay Üniversitesi;

- Civets Üniversiteleri Sıralamasında 279'uncu
- Orta Doğu Üniversiteleri Sıralamasında 365'inci
- Avrupa Üniversiteleri Sıralamasında 1.113'üncü
- Asya Üniversiteleri Sıralamasında 1.443'üncü sırada yer aldı.

AKİTEK LABORATUVARI, KONYA'NIN İLK VE TEK AKREDİTE EMC TEST MERKEZİ OLDU

Konya Ticaret Odası (KTO) Yenilikçi Teknolojiler Merkezi çatısı altında faaliyet gösteren KTO Karatay Üniversitesi Akıllı Teknolojiler Merkezi (AKİTEK) Elektromanyetik Uyumluluk (EMC) Laboratuvarı, Türkiye Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) tarafından yapılan değerlendirmeler sonucunda akredite edildi. Bu önemli gelişme, sadece Konya için değil, Türkiye genelindeki sanayi ve teknoloji sektörleri için de büyük bir adım niteliği taşıyor.

KTO Yenilikçi Teknolojiler Merkezi çatısı altında faaliyet gösteren AKİTEK Elektromanyetik Uyumluluk (EMC) Laboratuvarı, Türkiye Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) tarafından yapılan değerlendirmeler sonucunda akredite edilmeye hak kazandı. 23.09.2028 tarihine kadar akredite edilen laboratuvar, Konya'nın

ilk ve tek akredite test merkezi unvanının sahibi oldu.

“AKİTEK, Türkiye'nin Dört Bir Yanındaki Firmalara Profesyonel Hizmet Sunmaya Başladı”

AKİTEK Uygulama Araştırma Merkezi Müdürü Dr. Saim Ervural, akreditasyonun hem Konya hem Türkiye'nin sanayi ve teknoloji sektörü için büyük bir adım olduğunu belirterek; “Konya Ticaret Odası Yenilikçi Teknolojiler Merkezi AKİTEK EMC Laboratuvarı, TS EN ISO/IEC 17025:2017 standardına göre TÜRKAK tarafından resmen akredite edilmiştir. Bu akreditasyon, sunduğumuz test hizmetlerinin yüksek standartlara ve güvenilirliğe sahip olduğunu bir kez daha teyit etmektedir. Akreditasyon kapsamımız; geniş bir yelpazede multimedya, endüstriyel, aydınlatma ve bilişim ürünleri için Elektromanyetik

Uyumluluk (EMC) testlerini kapsamaktadır. İletim yoluyla yayılım, ışıma yoluyla yayılım ve bağışıklık testleri dahil olmak üzere EN 55014-1/2, EN 55032, EN 55035, EN 55015, EN 55011, EN 61000-4-3 gibi standartları içermektedir” ifadelerine yer verdi. Ervural; “Konya'nın ilk ve tek akredite EMC laboratuvarı olarak AKİTEK, başta bölgedeki üreticiler olmak üzere, Türkiye'nin dört bir yanındaki firmalara profesyonel hizmet sunmaya başlamıştı. Akreditasyon ile birlikte AKİTEK Laboratuvarı, uluslararası standartlara uygun test hizmetleri sunma kapasitesine ulaşarak, Türkiye genelinde geniş bir müşteri kitlesine hitap edecek. Bu hizmetler, özellikle yerli üreticilere test sürecinde dışa bağımlılığı azaltarak önemli bir maliyet avantajı sağlayacak ve rekabet gücünü artıracak” dedi.

KOSAM'IN "ÜÇÜNCÜ DÜNYA SAVAŞI'NIN AYAK SESLERİ" RAPORUNDA KRİTİK TESPİTLER YER ALDI

Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM), "Küresel Güç Mücadelesi: Üçüncü Dünya Savaşı'nın Ayak Sesleri" raporunu kamuoyu ile paylaştı. KOSAM'ın raporu, günümüzde Üçüncü Dünya Savaşı riskinin uluslararası arenada giderek daha fazla endişe oluşturduğunu ve büyük güçlerin çıkarlarını koruma çabalarının küresel çatışmalara yol açabileceğini öngörüyor.

Rapordan Satırbaşları:

- Rusya – Ukrayna Savaşının derinleşmesi
- Çin'in ABD ile çatışmaya girme olasılığı
- İsrail-Filistin Savaşında tansiyonun artması
- Enerji, gıda ve siber güvenlik tehditleri

Konya Ticaret Odası (KTO) Karatay Üniversitesi bünyesinde faaliyet gösteren KOSAM tarafından hazırlanan raporda, tüm dünyanın uzun süredir gündeminde yer alan ve küresel gerilimlerin artmasıyla endişelere neden olan Üçüncü Dünya Savaşı riski, tüm boyutlarıyla değerlendiriliyor. Dünyanın sosyo-politik gündemi ile küresel güvenliğin önceliklendirilerek ele alındığı raporda, sonuç odaklı çözümlerle büyük güçler arasındaki gerilimlerin azaltılması gerektiği ve diplomasi, iş birliği ile toplumsal direncin artırılması gibi stratejilerin uygulanmasının öncelikli olduğu savunuluyor.

Savaşın Ekonomik Yükü Her Geçen Gün Büyüyor

Rapor, Üçüncü Dünya Savaşı riskinin uluslararası arenada artan bir kaygı kaynağı hâline geldiğini vurguluyor. NATO'nun Ukrayna'daki savaşa müdahalesinin küresel çatışma riskini artırdığı ve savaşın ekonomik yükünü büyüttüğü belirtiliyor. Ukrayna'ya yapılan yardımlardaki eksikliklerin, çatışmaların daha şiddetli hâle gelmesine neden olduğu ifade ediliyor.

"Birçok Faktör, Üçüncü Dünya Savaşı Riskini Artırmaktadır"

Avrupa ve Asya'da yaşanan gerilimlerin savaş riskini artırdığı bir ortamda,

ABD'nin henüz büyük bir küresel savaşa hazır olmadığına dikkat çekilen raporda, Çin'in askeri ve teknolojik alanlardaki gelişimine karşı ABD'nin eksik kalmasının bazı tehditleri ortaya çıkardığı belirtiliyor. İsrail ve İran arasında olası bir çatışmanın geniş çaplı bir savaşa dönüşme ihtimalini gündeme getirdiği, Avrupa'nın Rusya ile doğrudan çatışması ve ABD'deki siyasi değişimlerin Üçüncü Dünya Savaşı riskini artırdığı ifade ediliyor.

"Uluslararası Barış Tehdit Edilmektedir"

Raporda; Birleşik Krallık, Rusya, Çin, Kuzey Kore ve İran gibi çeşitli ittifakla-

rın faaliyetlerine değiniliyor. Özellikle Çin'in Tayvan'a yönelik planlarının Batı ülkelerini doğrudan etkileyeceği belirtiliyor. Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik tam ölçekli işgali ve Çin'in Tayvan'a yönelik tehditlerinin arttığı bu dönemde, Batı'nın savaş hazırlıklarını artırması ve toplumsal direncin güçlendirilmesinin kritik olduğu ifade ediliyor. Geleneksel savaşların yerini düşük yoğunluklu ça-

tışmalara ve vekalet savaşlarına bıraktığı, nükleer silahlanma ve bölgesel istikrarsızlıkların uluslararası barışı tehdit ettiği vurgulanıyor.

Üçüncü Dünya Savaşı İçin 3 Farklı Senaryo Öne Çıkıyor

Raporda, yapılan analizler, çalışmalar ve bulgular neticesinde Üçüncü Dünya Savaşı senaryosu ile ilgili 3 olasılık öne çıkarılıyor;

- Rusya-Ukrayna Savaşı'nın Genişlemesi: İlk ihtimal olarak Rusya-Ukrayna Savaşı'nda Batı'nın Ukrayna'ya yönelik desteğini artırarak savaşın genişlemesine neden olacağı düşünülüyor.
- Çin ve ABD Arasında Doğrudan Çatışma: İkinci senaryoda Güney Çin Denizi'nde Çin'in Tayvan'ı işgal etme ve ABD ile doğrudan çatışmaya girme ihtimali ağır basıyor.
- Orta Doğu'da Artan Gerilimler: Üçüncü ve son tabloda ise Orta Doğu'da yaşanan savaş ve çatışma ortamı, Üçüncü Dünya Savaşı'nın çıkma ihtimalini güçlendiriyor.

KOSAM'dan Barış Çağrısı

Bu üç senaryo, dünyadaki gerilimin ne kadar tehlikeli bir seviyeye ulaştığını ve potansiyel olarak büyük ölçekli bir çatışmanın eşiğinde olduğunu gösteriyor. Her bir ihtimal, büyük güçlerin stratejik çıkarlarını koruma çabalarının

nasıl küresel bir savaşa dönüşebileceğini ortaya koyuyor. Bu durum, uluslararası toplumun diplomatik çabalarının önemini artırıyor ve barışçıl çözüm yollarının aranması gerektiğini net bir şekilde gösteriyor. KOSAM, dünya genelindeki çatışmaların ve savaş tehlikelerinin azaltılması için diplomasi, iş birliği ve toplumsal direncin artırılmasının önemini altını çizerek, Üçüncü Dünya Savaşı riskini en aza indirme amacıyla tüm uluslararası aktörleri sorumluluk almaya ve barış için birlikte hareket etmeye davet ediyor.

KTO DIŞ TİCARET MERKEZİ VE MEVLANA KALKINMA AJANSI'NDAN İHRACAT SEMİNERİ

Mevlana Kalkınma Ajansı ve Konya Ticaret Odası Dış Ticaret Merkezi iş birliğiyle düzenlenen "İhracatta Doğru Hedef Pazar Tespiti ve Müşteri Bulma Yöntemleri" semineri, firmaların yoğun katılımıyla başarıyla gerçekleştirildi. Seminerde, firmalara ihracat stratejilerini geliştirmeleri, doğru pazarları tespit etmeleri ve yeni müşterilere ulaşma yolları hakkında önemli bilgiler sunuldu.

KONYA MODEL FABRİKA'NIN 10. ÖĞREN & DÖNÜŞ PROGRAMI KAPSAMINDA 1. VE 2. FAZ EĞİTİMLERİ TAMAMLANDI

Konya Model Fabrika tarafından yürütülen 10. Öğren & Dönüş Programı çerçevesinde 1. ve 2. Faz eğitimleri başarıyla tamamlandı.

ASKON KONYA ŞUBESİ'NDE ÜYELERE YÖNELİK BİLGİLENDİRME TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

ASKON Konya Şubesi'nde, KTO Enerji Verimliliği Merkezi ve KTO Dış Ticaret Merkezi tarafından ASKON Konya üyelerine yönelik kapsamlı bir bilgilendirme toplantısı düzenlendi. Toplantıda, Konya Ticaret Odası'nın enerji verimliliği alanında sunduğu hizmetler ve firmaların ihracat faaliyetlerine yönelik destekleri hakkında detaylı bilgiler paylaşıldı.

Üyelere, enerji maliyetlerini düşürmeye yönelik çözümler ile Dış Ticaret Merkezi tarafından pazar bulma ve müşteri edinme gibi konularda sağlanan hizmetler anlatıldı. Toplantı, katılımcılar tarafından büyük ilgi gördü.

TOBB KONYA KADIN GİRİŞİMCİLER KURULU'NUN "İNŞAATTA KADIN ELİ" PROJESİ TAMAMLANDI

TOBB Konya Kadın Girişimciler Kurulu'nun hayata geçirdiği "İnşaatta Kadın Elİ" projesi kapsamında kadın kursiyerler, KTO Mesleki Eğitim Merkezi'nde aldıkları eğitimleri başarıyla tamamladı. Projenin amacı, inşaat sektöründe kadın istihdamını artırmak ve sektöre nitelikli kadın iş gücü kazandırmaktır. Eğitim programı, kursiyerlere sektörde ihtiyaç duyulan teknik bilgi ve becerileri kazandırmayı hedeflemektedir. Bu proje, kadınların iş gücüne katılımını teşvik ederek sektördeki cinsiyet eşitsizliğini azaltmayı ve inşaat alanında kadınlara daha fazla fırsat sunmayı amaçlamaktadır.

KONYA SANAYİ ODASI MECLİSİNDE KONYA MODEL FABRİKA HİZMETLERİ ANLATILDI

Konya Sanayi Odası Meclisinde, meclis üyelerine Konya Model Fabrika tarafından sunulan hizmetler hakkında kapsamlı bir bilgilendirme sunumu gerçekleştirildi. Sunumda, Model Fabrika'nın yalın üretim, dijital dönüşüm ve verimlilik artırıcı uygulamalar gibi önemli hizmetleri tanıtıldı. Meclis üyeleri, işletmelerin verimliliğini artırmaya yönelik bu hizmetler hakkında detaylı bilgi alma fırsatı buldu.

2023 KONYA EKONOMİ RAPORU

KTO-Ekonomik Araştırmalar ve Proje Müdürlüğü

Konya Ticaret Odası, 142 yıllık geçmişi ve Selçuklu'dan ve Osmanlı'dan aldığı mirasla Konya ve Türkiye'ye canla başla hizmet etmektedir. Konya Ticaret Odası olarak, dünyada ve ülkemizde yaşanan gelişmelere, ilerlemelere en hızlı şekilde adapte olarak şehrimize ve ülkemize en iyi şekilde hizmet sunma sorumluluğunu üstleniyoruz.

Odamız, ekonomik düzlemdeki bütün gelişmeleri özümseyerek; kalkınma, inovasyon ve ekonomik gelişmişlik için her yıl, 100'den fazla seminer ve konferans düzenlemekte; 100'e yakın bilgi ve araştırma raporu hazırlamakta ve yerli-yabancı yatırımın şehrimize kazandırılması için de 50'ye yakın ülkeyle ekonomik anlamda gezi, ziyaret ve toplantılar gerçekleştirmektedir. Konya özelinde ise bir yandan aylık tüketici endeksleri ile ekonominin nabzını tutarken, diğer yandan Konyalı firmalarımızın özel ve genel sorunlarını ele aldığımız ve 27.000 üyemizin tamamının peyderpey davet edildiği "Meslek Komiteleri İstişare Toplantıları" ile çözüm odaklı çalışmaya gayret etmekteyiz. Aylık çıkardığımız "Yeni İpekyolu" dergimizle de ülke ve Konya'nın gündemini takip edip, araştırmalarla destekleyerek şehrimizin beşeri sermayesine de katkı sağlamaktayız.

"Konya Ekonomi Raporu 2023" bahsettiğimiz tüm bu çalışmalarını harmanlayan, çok kapsamlı ve detaylı bir çalışmanın ürünüdür. Bu yayında onlarca kurum ve kuruluştan; nüfus, eğitim, kültür-sanat, turizm, hayvancılık, tarım, enerji, dış ticaret, iletişim, ulaşım, istihdam, sağlık, yatırımlar ve ekonomi alanlarında aldığımız verileri Türkiye karşılaştırmalarıyla Konya'mızı daha iyi tanımak ve tanıtmak için sistematik olarak yerleştirdik. Böylece şehrimizin oldukça geniş bir perspektiften somut olarak resmini ortaya koyarak, bir "başucu eser" haline getirdik.

Bu Rapor, Konya'nın geleceğini planlanması açısından büyük önem taşımaktadır. Yayınlanan eser, bir anlamda şehrin bugünkü ekonomik karnesini yansıtmakta ve geleceğe dair planlamalar yapılabilmesi açısından şehrin yöneticilerine yol gösterici nitelik taşımaktadır.

Konya gerek üretim çeşitliliği gerek modern altyapıya sahip organize sanayi bölgeleri, gerekse yüksek dış ticaret potansiyeli açısından ülkemizin yıldız şehirleri arasında yerini almaktadır. Ancak daha büyük hedeflere ulaşılabilmesi için dünya pazarının iyi tahlil edilip, yarın bu pazarlarda güçlü aktörlerden birisi olabilmek için bugün atılacak adımlar, planlamalar, hayati önem taşımaktadır. İşte bu çalışmalar Konya'nın ve ülkemizin gelecekte dünyanın ilk on ekonomisi arasında yer alacak yatırımlara yön verecek alt yapıyı hazırlamaya katkı sağlayacaktır.

Raporda öne çıkan başlıklar ve yapılan SWOT analizleri sonucunda belirlenen Konya'nın güçlü ve zayıf yönleri tek tek ele alınıp yatırımlar ve üretimler buna göre yönlendirilecektir. Çalışmanın ülkemiz ve şehrimiz ekonomisine yön vermesini temenni ederek kamuoyu ile paylaşmak istiyoruz.

- Millî Savunma Bakanlığı Harita Genel Müdürlüğü ve rilerine göre Türkiye'de yüzölçümü en büyük il, 40.838 metrekarelik alanıyla Konya'dır. Konya'nın ardından 28,1

İllere Göre Toplam Doğurganlık Hızı (2023)

Kaynak: TÜİK, Doğum İstatistikleri, 2023

Konya'da Tahıl Üretimi (2022-2023)

Ürün adı	Üretim (ton)		Değişim (%) (2022/2023)
	2022	2023	
Buğday (Durum ve Diğer)	1.929.537	2.239.936	16,1
Arpa (Biralık ve Diğer)	1.264.821	1.393.244	10,2
Mısır (Dane)	2.044.202	2.043.903	0,0
Çavdar	13.281	15.307	15,3
Yulaf	29.943	35.660	19,1
TOPLAM	5.281.784	5.728.050	8,4

Kaynak: TÜİK

Hayvansal Üretim

Büyükbaş hayvan sayısında
birinci...

928.335 baş

Küçükbaş hayvan sayısında
ikinci...

3.059.048 baş

Türkiye'nin yumurta
tavuğunun
%9,3'ünü karşılayarak
üçüncü sırada...

Tarım Makinaları

Tarım sektörünün oldukça gelişmiş
olduğu Konya,
tarım makinelerinin kullanımında
Türkiye'de ilk sıralarda yer alıyor.

1.

- Biçerdöver
- Ekim makinesi
- Gübre dağıtma makinesi
- Süt sağım makinesi
- Römork
- Pulluk

2.

- Traktör
- Su Pompası

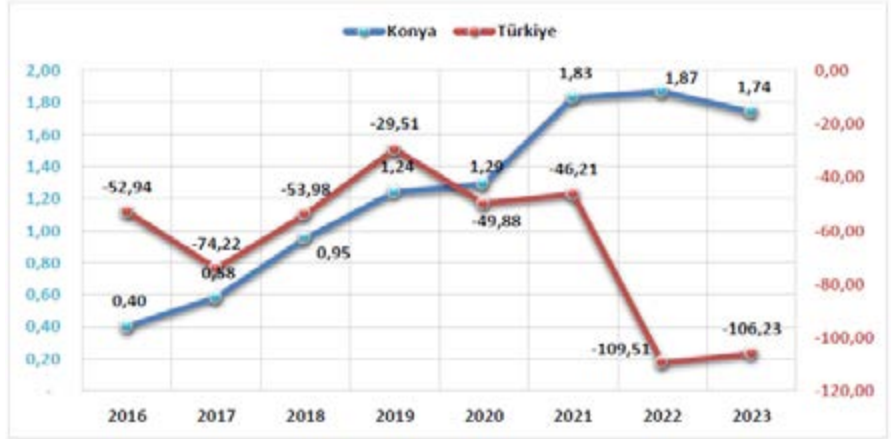
bin kilometrekarelik yüzölçümüyle Sivas ikinci, 25,6 bin kilometrekarelik yüzölçümüyle Ankara üçüncü sırada yer almaktadır.

- 2022 yılında 2 milyon 296 bin 347 kişilik nüfusu ile Türkiye'nin nüfus bakımından en büyük 6. ili olan Konya, 2023 yılında da 2 milyon 320 bin 241 kişilik nüfusu ile 6. sıradaki yerini korumuştur. 2022 yılına göre Konya'nın nüfusunda 23 bin 894 kişilik artış gerçekleşmiştir.
- 2023 yılında toplam doğurganlık hızının en yüksek olduğu il 3,27 çocuk ile Şanlıurfa'dır. Şanlıurfa'nın ardından 2,72 çocuk ile Şırnak ikinci, 2,40 çocuk ile Mardin üçüncü sırada yer almaktadır. Toplam doğurganlık hızının en düşük olduğu iller; 1,13 çocuk ile Bartın, 1,14 çocuk ile Zonguldak ve Karabük, 1,16 çocuk ile Kütahya olarak sıralanmaktadır. Konya'da toplam doğurganlık hızı 1,65 çocuk olarak gerçekleşmiş ve iller arasında 24. sırada yerini almıştır.
- Konya'da mesleki eğitim kurumları arasında ağırlık Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve Anadolu İmam Hatip Liselerindedir. 2023 yılı itibarıyla Konya'da 131 Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, 74 İmam Hatip, Anadolu İmam Hatip ve Uluslararası İmam Hatip Lisesi bulunmaktadır.
- Yükseköğretim Kurumu'nun açıkladığı istatistiklere göre, 2023 yılında öğrenci sayıları en fazla olan iller sıralamasında bir önceki yıla göre değişiklik olmamış ve İstanbul ilk sırada yer almıştır. İstanbul'u sırasıyla Ankara ve İzmir takip etmektedir. Üç ilde yer alan toplam öğrenci sayısı 1 milyon 404 bin civarındadır. Konya, 129.339 öğrenci sayısı ile bir önceki yılda olduğu gibi dördüncü sırada yer almaktadır. Öğrenci sayısı en yüksek olan dört il içerisinde akademisyen başına düşen öğrenci sayısı en yüksek olan il 23,0 ile Konya'dır.
- Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü istatistiklerine göre Konya'ya gelen turist sayısı bir önceki yıla göre 14.427 kişi artarken, konaklayan turist sayısı ise 9.062 kişi artmıştır.
- İlimizin yüzölçümü 4.083.800 hektardır. Yüzölçümü ile yurdumuzun en geniş arazi varlığına sahip ili olup 2023 yılında 1.882.068 hektar alanda tarım yapılmıştır. Konya'nın tarım alanı Türkiye'nin toplam tarım alanının %7,86'sını oluşturmaktadır.

tadır. Türkiye geneli ile kıyaslandığında Konya'da işlenen tarım alanı oranının oldukça yüksek olduğu görülmektedir. 2023 yılında işlenen tarım alanı Konya'nın toplam alanının %46'sını oluşturmaktadır.

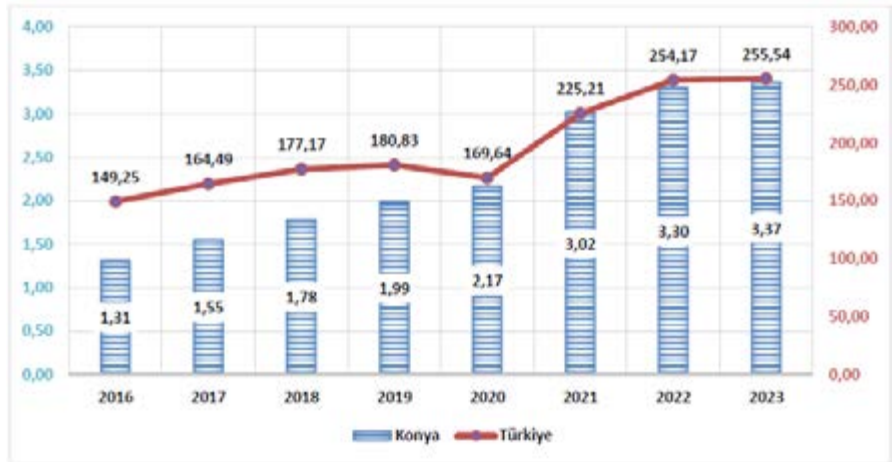
- Konya'nın özellikle tahıl ürünleri konusunda Türkiye'de açık ara önde olduğu söylenebilir. Tahıl üretiminde %10,2 ile Türkiye'de ilk sırada olan Konya, 2023 yılında 5 milyon 728 bin ton tahıl üretmiştir. Bununla birlikte 2023 yılında Konya Ovası'nda yağışın az olması nedeniyle Konya'da toplam tahıl ürünleri üretim miktarı 2022 yılında bir önceki yıla göre %42,5 oranında artarken, 2023 yılında sadece %8,4 oranında artmıştır.
- Ticaret Bakanlığı lisanslı depoculuk verilerine göre; 2023 yılı sonu itibarıyla 187 lisans verilen lisanslı depo işletmesi bulunmaktadır. Lisanslı depoların toplam kapasitesi 10.056.653 tondur. Lisanslı depoculukta lisansı olan depolara iller bazında bakıldığında; ilk sırada 2 milyon tonluk kapasitesiyle Konya gelmektedir. Konya'nın ardından 813 bin tonluk kapasitesiyle Adana ikinci, 641 bin tonluk kapasitesiyle Diyarbakır üçüncü sırada yer almaktadır.
- Türkiye'nin küçükbaş, büyükbaş hayvan, kümes hayvanı ile et, süt ve yumurta üretimine önemli katkıları olan Konya, sahip olduğu geniş mezarlar ve bitkisel üretim alanları ile hayvancılığın gelişmesine önemli katkılar sağlamaktadır.
- Konya; sahip olduğu 9'u aktif 12 adet organize sanayi bölgesi, Bakanlık destekli 18 küçük sanayi sitesi, Konya iline bağlı ilçelerde yer alan 29 küçük sanayi sitesi ve il merkezinde 89 küçük ve özel sanayi sitesi ile Türkiye ekonomisinin istihdam ve sanayi yükünü sırtlayan illerden bir tanesidir. Sanayi odaklı üretim misyonuyla ülkemizin yükselen ekonomilerinden birisi olan Konya'da, 2023 yılı verilerine göre Organize Sanayi Bölgesi'nde 1.874, sanayi sitelerinde 19.189 işyeri olmak üzere toplamda 21.063 işyeri faaliyet göstermektedir. Sanayi bölgesinde belli başlı faaliyet alanları; otomotiv yedek parça sanayi, makina sanayi, tarım makina ve ekipmanları sanayi, plastik sanayi, mobilya ve ahşap sanayi, metal sanayi, döküm sanayi, gıda sanayi,

Dış Ticaret Dengesi - Konya / Türkiye (2016-2023, Milyar Dolar)

Kaynak: TÜİK

Konya-Türkiye İhracat Rakamları (2016-2023, Milyar Dolar)

Kaynak: TÜİK

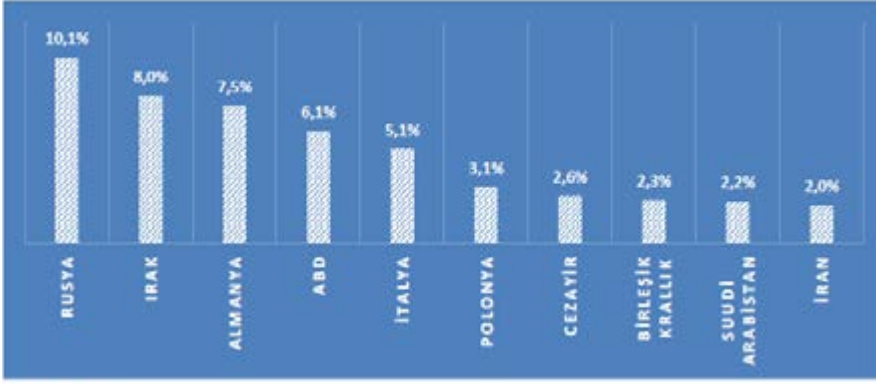
inşaat yapım malzemeleri, ambalaj sanayidir.

- İlimizde 5.546 hektar alana sahip 9 aktif organize sanayi bölgesi bulunmaktadır. Ayrıca Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı desteğiyle yapılan 18 adet, Bakanlık desteği olmadan yapılan 105 adet sanayi sitesi bulunmaktadır.
- Türkiye'nin en fazla organize sanayi bölgesine sahip illerinden birisi olan Konya; parselasyon/imar çalışmaları devam eden Iğın, Sarayönü ve Akşehir Gıda İhtisas OSB'leri ile birlikte toplamda 12 adet OSB ile Türkiye ekonomisinin sanayi lokomotifleri arasında yer almaktadır. 2023 sonu itibarıyla aktif 9 OSB'de 70 binin üzerinde çalışana istihdam sağlanmaktadır.
- Konya, son 15 yıldır (2011 yılı hariç) üretimi tüketiminden yüksek bir şehir olma statüsünü sürdürmektedir. 2023 yılında 1.74 milyar dolar fazla vermiştir. Türkiye dış ticaret dengesi incelendiğinde 106.23 milyar dolar açık vererek ithalatı ihracatından

çok daha fazla olmaktadır. Başta enerji olmak üzere ham madde tedarikleri Türkiye'nin dış ticaret dengesinde açık vermesinin temel sebeplerindedir.

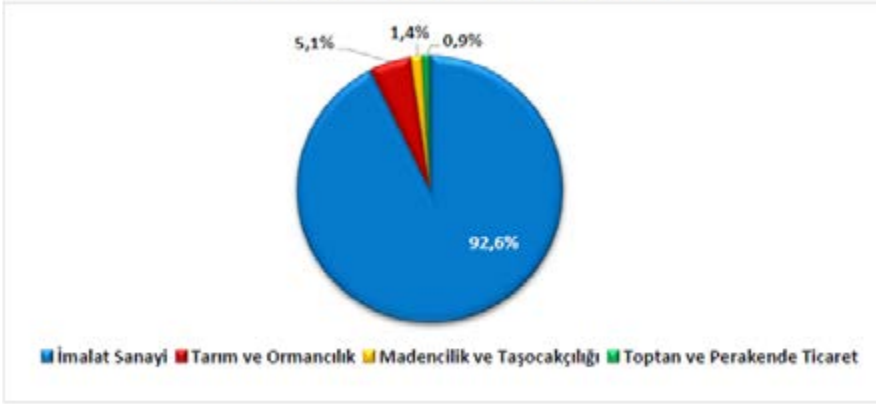
- 2016 yılında 1,31 milyar dolar olan Konya ihracatı 7 yılda %157 artarak 2023 yılında 3,37 milyar dolara çıkmıştır. Türkiye ihracatındaki bu artış oranı ise %71'de kalmış ve 149,25 milyar dolardan 255,54 milyar dolara yükselmiştir. İhracat rakamları grafiğinde, 2023 yılında hem Türkiye hem de Konya ihracatında hafif bir yükseliş olduğu görülmektedir.
- Sosyal Güvenlik Kurumu verilerine göre Türkiye sıralamasında; SSK'lı (4/a) ve BAĞ-KUR (4/b) aktif çalışan sigortalı sayısında İstanbul ilk sırada yer alırken Emekli Sandığı (4/c) aktif çalışan sigortalı sayısında ise Ankara ilk sırada yer almaktadır. Konya'nın Türkiye'deki sıralaması şu şekildedir:
 - SSK'lı çalışan sayısında 416.755 kişi ile 9.,

Konya'nın En Çok İhracat Yaptığı İlk 10 Ülke (2023)

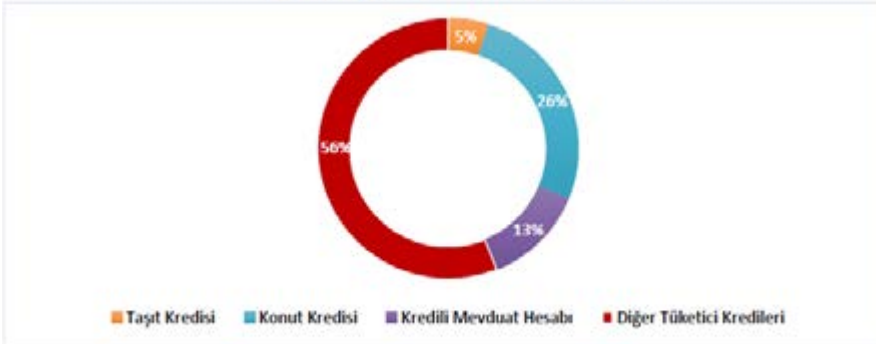
Kaynak: TÜİK

Konya İhracatının Ana Sektörlerdeki Dağılımı (2023)

Kaynak: TÜİK

Konya'da Tüketici Kredilerinin Dağılımı (2023)

Kaynak: BDDK

- Esnaf çalışan sayısında 109.112 kişi ile 6.,
- Çalışan memur sayısında 95.498 kişi ile 5. sırada yer aldığı görülmektedir.
- Türkiye'deki iller arasında gelirlerinin giderlerini en çok karşılayan il Kocaeli olmuştur. 2023 yılı verilerine göre Kocaeli, 48,1 milyar TL'lik giderine karşılık 496,2 milyar TL gelir sağlamıştır. Kocaeli her bir birimlik gidere karşılık 10,3 birimlik gelir sağlamıştır. Kocaeli'nin ardından 9,3 birimlik gelirle İstanbul ikinci, 4,4 birimlik gelirle İzmir üçüncü sırada yer almıştır. 2023 yılında Konya'da yapılan 54,14 milyar TL'lik gi-

dere karşılık 41,88 milyar TL'lik gelir sağlanmıştır. Konya'da her bir birimlik gidere karşılık 0,77 birim gelir sağlanmıştır.

- Konya'da 2023 yılının son çeyreğinde 219,5 milyar TL nakdi kredi kullanılmıştır. İller düzeyinde nakdi kredilere bakıldığında, 4.369,6 milyar TL ile İstanbul ilk sırada, 1.639,7 milyar TL ile Ankara ikinci, 620 milyar TL ile İzmir üçüncü sırada yer almaktadır. İller sıralamasında Konya ise bir önceki yıl olduğu gibi 9. sırada yer almıştır.
- Konya'da 2023 yılı itibarıyla tüketici kredilerinin dağılımına bakıldığında; %26'sı konut, %5'i taahhüt, %13'ü

kredili mevduat ve %56'sı ise diğer krediler şeklinde dağılmaktadır.

- 2023 yılında kurulan yabancı sermayeli şirketlerin illere göre dağılımına bakıldığında ilk sırada gerek şirket sayısı (7.090) gerekse sermaye miktarına (25.620.068.385 TL) göre açık ara İstanbul yer almıştır. Kurulan yabancı sermayeli Anonim ve Limited Şirketlerin 1.007'si Antalya'da, 636'sı Ankara'da, 434'ü İzmir'de, 431'i ise Mersin'de kurulmuştur. Konya ise 160 şirket ile Türkiye'de 8. sırada yer almıştır.
- 2023 yılında ülkemizde yatırım teşvik belgeleri sayısına bakıldığında ilk sırada 1.580 belge ile İstanbul ili gelmektedir. 750 belge ile Konya 5. sırada yer almaktadır.
- AR-GE Merkezlerinin iller bazında dağılımına bakıldığında 2023 yılında Konya 21 Ar-Ge merkezi ile 9. sırada yer almaktadır. İlk sırada 414 Ar-Ge merkezi ile İstanbul yer alırken, Ankara 145 merkez ile ikinci, Kocaeli ise 133 Ar-Ge merkezi ile üçüncü sırada yer almaktadır.
- Marka başvuru ve tescil sayısında Konya, Konya 2023 yılında marka başvurularında 6., marka tescilinde ise 5. sırada yer almıştır. 2023 yılında Konya'nın 5.275 adetlik marka başvurusunun yaklaşık olarak %85,3'ü (4.502) kabul edilerek tescil edilmiştir.
- Patent istatistiklerine bakıldığında, 2023 yılında Konya'nın patent başvuru sayısının bir önceki yıla göre %18,3 artış göstererek 181 olduğu görülmektedir. Bu başvuruların yaklaşık olarak %22,1 (40) kabul edilerek patent tescili yapılmıştır. Konya, patent başvuruları Türkiye sıralamasında bir önceki yıla göre bir sıra ilerleyerek 8. sırada yer alırken, tescil edilen patent sayısı sıralamasında da 8. sırada yer almıştır.
- Endüstriyel tasarımda Konya, Türkiye sıralamasında 7. sırada yer almaktadır. 2023 yılında Konya'da 1.690 endüstriyel tasarım başvurusu yapılmış ve 1.675 endüstriyel tasarım tescili yapılmıştır. Konya, endüstriyel tasarım başvuru ve tescil verilerine göre 7. sırada konumlanmaktadır.
- Lisanssız elektrik kurulu gücü açısından Türkiye'de ilk sıradaki il, 712 MW'lık kurulu gücüyle Konya'dır. Konya'nın ardından 637 MW'lık kurulu gücüyle Ankara ikinci, 547

2023 Yılında Kurulan Yabancı Sermayeli Şirketlerin İllere Göre Dağılımı (İlk 10 İl)

Sıra	İller	Toplam Şirket Sayısı
1	İstanbul	7.090
2	Antalya	1.007
3	Ankara	636
4	İzmir	434
5	Mersin	431
6	Bursa	372
7	Gaziantep	344
8	Konya	160
9	Kayseri	145
10	Adana	131

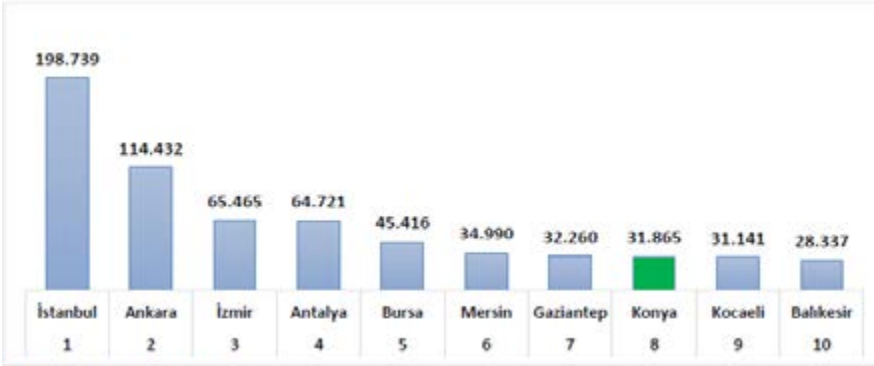
Kaynak: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

Belge Adedine Göre Yatırım Teşvik Belgeleri İlk 10 İl (2023)

Sıra	Yatırımın Yeri	Belge Adedi	Sabit Yatırım Tutarı (Milyon TL)	İstihdam
1	İstanbul	1.580	120.059	26.800
2	Ankara	1.024	70.257	18.484
3	İzmir	997	52.017	13.476
4	Bursa	954	35.920	12.230
5	Konya	750	24.019	7.554
6	Kocaeli	577	41.828	11.028
7	Gaziantep	490	29.122	6.481
8	Antalya	445	40.092	7.148
9	Kayseri	445	18.552	6.154
10	Diyarbakır	424	12.462	20.758

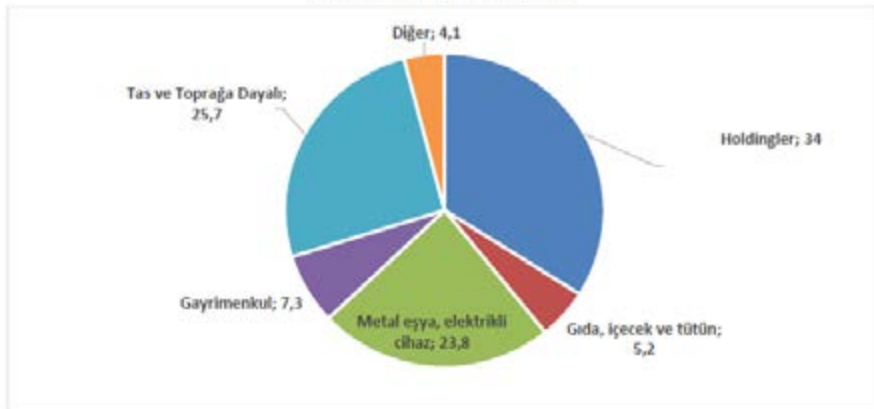
Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Konut Satışlarında İlk 10 İl (2023)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

BİST Konya Sektörel Dağılımı

Kaynak: Borsa İstanbul A.Ş.

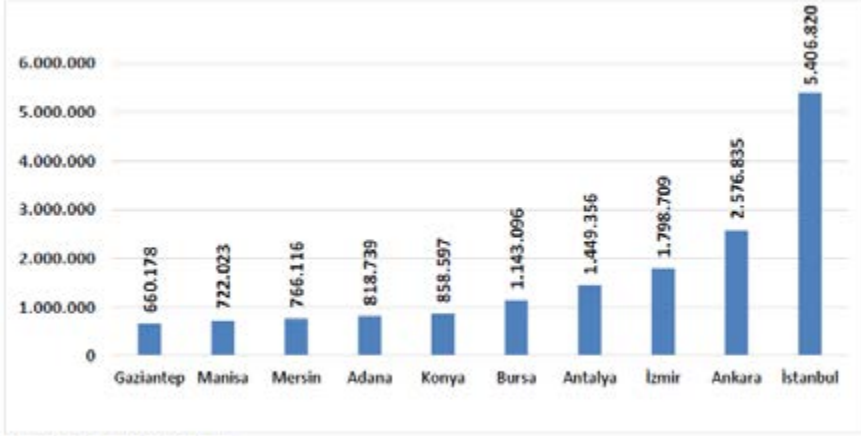
MW'lık kurulu gücüyle Gaziantep üçüncü sırada yer almaktadır.

- 2023 yılında konut satışlarında ilk 10 ile bakıldığında, nüfus olarak en yoğun ilk üç il, ilk üç sırada yer almaktadır. Bu üç büyük ilin ardından; Antalya (64.721), Bursa (45.416) ve Mersin (34.990) gelmektedir. Konya'da 2023 yılında 31.865 konut satılmış ve iller sıralamasında 8. sırada yer almıştır.
- 2023 yılında Borsa İstanbul'da illerin portföy yatırımlarına bakıldığında, ülkenin batı kesiminde yoğunlaştığı görülmektedir. Türkiye'deki portföyün %65,4'ü İstanbul'da yer almakta olup toplamda 17,9 trilyon TL'lik portföye sahiptir. İstanbul'un ardından; ikinci sırada 2,7 trilyon liralık portföy değeri ve %10,1'lik payıyla Ankara, üçüncü sırada 886 milyar liralık portföy değeri ve %3,2'lik payıyla İzmir üçüncü sırada yer almaktadır. Konya'nın durumuna bakıldığında, 2023 yılında 190,5 milyar liralık portföy değeri ve iller arasında %0,69'luk payıyla 11. sırada yer almaktadır.
- BİST Konya endeksi, 2012 yılından itibaren yayımlanmaktadır. Bu kapsamda endeks kapsamındaki şirketlerin toplamda 160 bine yakın yatırımcısı bulunmaktadır. Endeksin toplam piyasa değeri ise 97,4 milyar TL'dir. Endeksin 2012 yılındaki başlangıç değeri 755,2 puan iken 2023 yılı sonu itibarıyla değeri 7.870 puan olarak gerçekleşmiştir. Endeks kapsamında borsada Konya'dan 9 şirket bulunmaktadır.

ULAŞIM

- 122 km uzunluğundaki Konya Çevre Yolunun 68 km'lik kesimi Yatırım Programında bulunmaktadır. Konya Çevre Yolu (2x3) şeritli olarak bölünmüş yol standardında projelendirilmiştir. Yatırım Programında bulunan 68 km'lik kesim 1.kısım (22 km) ve 2.kısım (46 km) olarak ihale edilmiş olup 1. kısımda çalışmalar tamamlanarak trafiğe açılmıştır. 46 km'lik 2. kısımda ise çalışmaları devam edilmekte olup 2023 yılı sonuna kadar 28,4 km BSK kaplamalı bölünmüş yol yapımı tamamlanmıştır. Yatırım programında bulunmayan 3.kısımın (54 km) proje çalışmaları tamamlanmıştır.
- Seydişehir-Antalya (13.Bl.Hd) sınırı arasında Alacabel mevkiinde devam eden Alacabel Tüneli ihalesinin uzunluğu 7,36 km'si çift tüp tünel,

Tescilli Araç Sayıları – İlk 10 İl (2023/Adet)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

11,8 km'si bölünmüş yol olmak üzere 19,2 km'dir. Alacabel Tüneli ve Bağlantı yolları tamamlandığı zaman yol uzunluğunda yaklaşık 7 km kısalma sağlanacaktır. Alacabel Tünelinde 2023 yılı sonuna kadar her iki tüpte 14.720 m kazı-destek imalatı ve kaplama betonu tamamlanmıştır. 2024 yılında çalışmalara devam edilecektir.

- Konyaray (Banliyö) Projesi: Konyaray, Konya ilinde proje aşamasında olan bir banliyö treni sistemidir. Sistem 26 km uzunluğunda 19 istasyon olarak planlanmıştır. Şehir merkezinden Konya Havalimanı ve Konya Organize Sanayi Bölgesi'ne ulaşımı kolaylaştırmak ve Konya Garı ile Selçuklu YHT Garı arasında bağlantı kurmak amacıyla Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları ile Konya Büyükşehir Belediyesi ortaklığıyla inşa edilecektir. İnşa aşaması birbirini takip eden iki etap biçiminde

de planlanmıştır: ilk etapta 17.4 km mesafeye döşenen raylar ile Konya Gar, 13 durak ile sanayiye bağlanacak; peşinen yapılan ikinci etapta hat Gar'dan 8.6 geriye Yaylapınar'a uzatılacaktır. İlk etabın 2025 dolaylarında bitmesi planlanmıştır. Altyapı, üstyapı ve elektrifikasyon çalışmaları devam etmekte olup projenin 2026 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

- Şehir Hastanesi-Yeni Sanayi Tramvay Hattı Projesi: Konya'nın ulaşım altyapısını güçlendirmek ve şehir içi ulaşımı daha etkin hale getirmek amacıyla hayata geçirilen Şehir Hastanesi-Yeni Sanayi Sitesi Tramvay Hattı projesi, Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülmektedir. Bu proje kapsamında, 11.2 kilometrelik bir tramvay hattı inşa edilerek Şehir Hastanesi ile Yeni Sanayi Sitesi arasındaki ulaşım kolaylaştırılacaktır.

Şehir Hastanesi-Yeni Sanayi Sitesi Tramvay Hattı projesi kapsamında toplamda 13 istasyon bulunacaktır. İstasyonlar arası mesafeler ve istasyonların konumları, şehirdeki nüfus yoğunluğu, ticaret alanları ve önemli ulaşım düğüm noktaları dikkate alınarak belirlenmiştir. Projenin ilk etabı olan Şehir Hastanesi-Yeni Sanayi Sitesi arasındaki 11.2 kilometrelik tramvay hattının inşası için ihale süreci tamamlanmış ve yapım çalışmalarına başlanmış olup 1. etabının temeli atılmıştır. Tamamlandığında, bu tramvay hattı, Konya'nın sanayi bölgelerindeki vatandaşların ulaşımını kolaylaştıracak ve şehir içi trafiği rahatlatacaktır.

- Konya Havalimanı, 2023 yılsonu istatistiklerine göre; Türkiye'deki sivil hava ulaşımına açık 57 havalimanı arasında, 903.361 yolcu ile 18. ve 7.151 uçak trafiği ile (iç-dış hat toplamı) 27. sırada yer almaktadır.
- 2023 yıl sonu itibarıyla Türkiye Genelinde gerçekleşen toplam 4.211.507 ton yük trafiğinin, (Bagaj +Kargo+ Posta) 9.698 tonu Konya Havalimanından gerçekleşmiş olup, 2022 yılı ile kıyaslandığında iç hat yük trafiğinde %2, dış hat yük trafiğinde %10 olmak üzere toplamda yük trafiğinde %5 artış yaşanmıştır.
- Türkiye'deki trafiğe tescilli araçlardan %3'ü Konya'da yer almaktadır. Konya'da 2023 yılsonu itibarıyla 858.597 adet trafiğe kayıtlı toplam taşıt bulunmaktadır.
- Tescilli araçlarda ilk üç sırada, üç büyük il yer alırken Konya 858.597 adet tescilli araç sayısı ile Türkiye sıralamasında 6. sırada yer almaktadır.

Mustafa KESKİN

KTO, Ekonomik Araş. ve Proje Müdürlüğü

KÜRESEL SİBER SAVAŞLAR VE TÜRKİYE MENZİLİ

1. GİRİŞ

Son yıllarda yaşanan küresel olayların (Covid-19 ve Ukrayna-Rusya Savaşı) tetiklediği ekonomik ve sosyopolitik olumsuzluklar siber suç faaliyetlerinde artışa neden olmuştur. Artış gösteren siber saldırıların kurum ve kuruluşlara verdiği maddi ve manevi zararlar ciddi boyutlara ulaşmıştır. Dijitalleşen cihazların internete olan bağımlılığı, bulut teknolojileri ve yapay zekâ gibi teknolojilerin kullanımının artması, siber saldırıların sayısını da artırmıştır.

2023 yılında 9 milyar veri siber saldırıya uğrarken, küresel ekonomilere maliyeti ise 8 trilyon dolar olmuştur. 2030 yılına kadar siber saldırıların küresel ekonomilere maliyetinin toplamda 10 trilyon dolara ulaşacağı tahmin edilmektedir. Bu araştırma kapsamında; siber güvenliğin tanımı, en yaygın siber saldırılar, saldırıların etkileri, saldırılara karşı alınacak önlemler ve son iki yıllık periyotta oluşan genel istatistikleri veriler dünya, Türkiye ve Konya özelinde incelenmiştir.

Şekil 1: Siber Saldırıların Amaçları

Kaynak: Avansas Blog

Şekil 2: Günümüzdeki En Yaygın 10 Siber Saldırı

Malware Truva atları, virüs ve soluncanlar vasıtasıyla bilgisayarlara sızmaktadır.	Phishing Güvenli bir kaynak süsü verilerek gönderilmekte ve bireylerin finansal bilgileri ele geçirilmektedir.	Dos ve DDos Bir web sitesini veya ağı hedef alarak kullanıcı faaliyetini engellemektedir.	XSS Bir web sitesine entegre edilen kodlar vasıtasıyla bireyin sunucuya bağlı tüm web sitelerini etkileyen bir saldırı türüdür.	SQL Injection Verilerin çalınması, silinmesi veya kontrolünü sağlamak için uygulamalar kullanılmaktadır.
Cryptojacking Bilgisayarlara kötü amaçlı yüklenen bir yazılımla kripto para madenciliği yapılmaktadır.	Password Attack Şifrelerin ele geçirilip bilgilerin fidye karşılığında rehin edildiği bir saldırıdır.	Fidyeye Yazılımı Bir sisteme veya kritik verilere erişim sağlayarak fidye karşılığında tehdit edilen kötü amaçlı bir saldırıdır.	Password Attack Bir sisteme giriş yaparken kullanılan şifrelerin ele geçirilerek fidye karşılığında kişisel bilgilerin kullanıldığı saldırı sistemidir.	Botnet Özel bir ağda bulunan birden fazla bilgisayara virüs ve diğer kötü amaçlı yazılımlar buluşturmaları için kullanılmaktadır.

Kaynak: Avansas Blog

2. SİBER GÜVENLİK

Bilişim sistemlerinin açıklarını tespit edip çeşitli yazılımlardan destek alarak farklı sistemlerden veri ve bilgi edinilmesine siber saldırı denilmektedir. Buradaki temel amaç; kurumsal ya da kişisel bilgisayarların ağı içindeki bilgi

Kaynak: Avansas Blog

Şekil 4: Siber Saldırıdan Etkilenen Sektörler

Kaynak: Avansas Blog

ve verilere sızarak değiştirilmesi veya çalınmasıdır. Siber saldırıyı gerçekleştiren kişiler hacker olarak adlandırılmaktadır. Hackerlar genellikle siyasi, kriminal veya kişisel amaçlarla saldırı gerçekleştirerek bireylerin finansal bilgilerini, şirket ya da şahısların özlük bilgilerini ele geçirmektedir. Günümüzde gerçekleşen en yaygın on siber saldırı aşağıda genel tanımlarıyla gösterilmiştir. Özellikle fishing ve fidye yazılımı saldırılarında büyük zararlar verilmektedir.

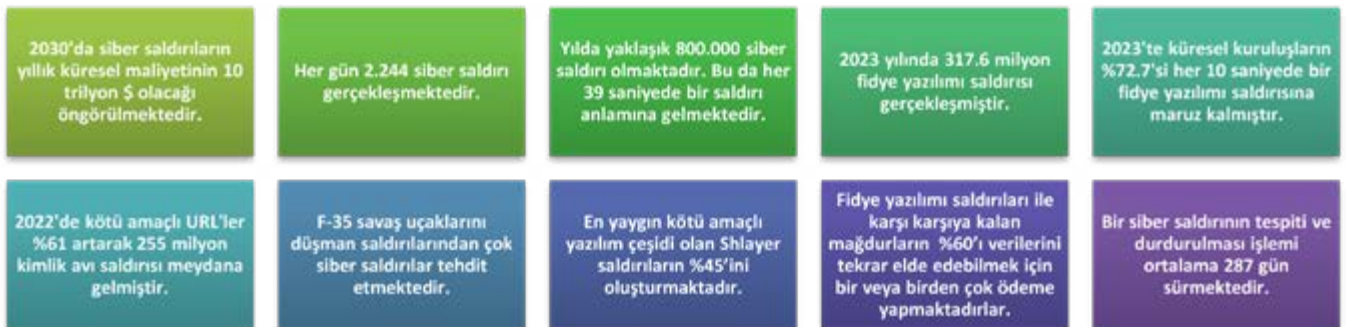
Siber saldırılar bireylerin, kurumların sistemlerini ve verilerini etki altına alıp kontrol etmeyi amaçlamaktadır. Bundan dolayı maddi ve manevi büyük tehdit içeren siber saldırıların küresel, kurumsal ve bireysel etkileri bulunmaktadır. Siber saldırılardan etkilenen sektörlerin başında finans sektörü gelmektedir. Genelde maddi kâr elde etmek amaçlı yapılan siber saldırılar sanal ticarete bireylerin finansal bilgilerini ele geçirmeyi hedeflemektedir.

Şekil 5: Siber Saldırıları Önleme Teknikleri

Kaynak: Websiterating.com

Şekil 6: Siber Saldırı İstatistikleri

Kaynak: İlginç Mühendislik

Şekil 8: Küresel Siber Saldırıları

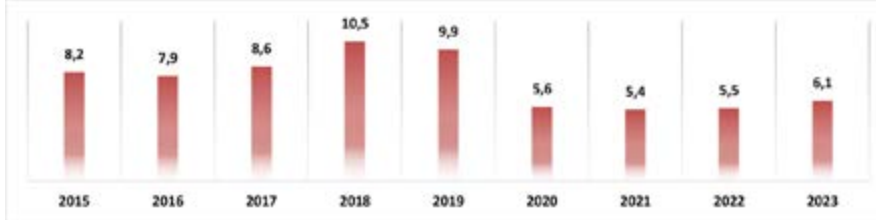
Kaynak: Websiterating.com

Şekil 7: Tarihten Günümüze Önemli Gelişmeler

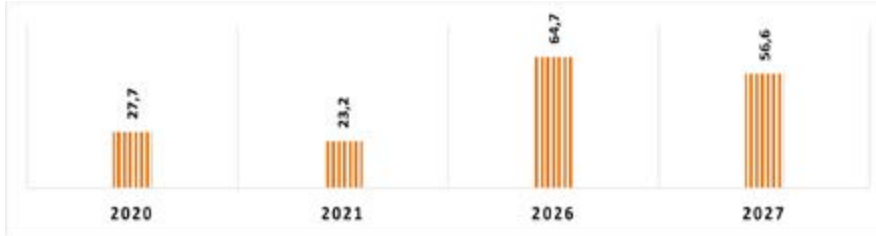
Kaynak: Teknocak.com

Grafik 1: Küresel Kötü Amaçlı Yazılım Miktarı (2015-2023, Milyar Adet)

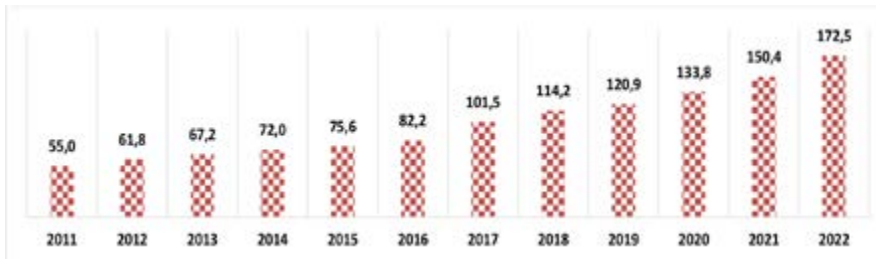
Kaynak: Statista

Grafik 2: Küresel Güvenlik Hizmetleri Pazar Büyüklüğü (2020-2027, Milyar Dolar)

Kaynak: Statista

Grafik 3: Küresel Bilgi Güvenliği Ürün ve Hizmetleri Pazar Geliri (2011-2022, Milyar Dolar)

Kaynak: Statista

Siber saldırılardan korunma yöntemleri saldırıların başarılı olmasının önüne geçmektedir. Aşağıda siber saldırılara karşı alınan önlemler verilmiştir.

2023 yılında küresel siber suç hasar maliyetleri yıllık 8 trilyon dolar olarak tahmin edilmektedir. Aşağıdaki şekilde siber saldırılar hakkında çeşitli istatistikler gösterilmiştir.

3. KÜRESEL SİBER SAVAŞLAR

Siber saldırıların çıkış noktası soğuk savaş dönemlerinde başlamıştır. Teknolojinin hızla gelişmesiyle beraber saldırıların çeşitliliği ve hacmi artmıştır. Başta Amerika olmak üzere Rusya, Çin, İsrail ve İngiltere kendi savunma ve saldırı timlerini oluşturmuştur. Ayrıca taşeron hackerler de kullanmışlardır.

2022 yılında IBM tarafından hazırlanan veri ihlallerinin maliyeti raporunda başarılı olan bir fidye yazılımı saldırısının ortalama maliyeti ödenen fidye dâhil 4,54 milyon dolar olmuştur. Ülkemizde başarılı olan bir siber saldırının ortalama maliyeti ise yine aynı rapora göre 1,11 milyon dolar olarak kaydedilmiştir.

2015'ten 2022 yılına kadar küresel kötü amaçlı yazılımlar incelendiğinde, en çok kötü amaçlı yazılım 10,5 milyar adet ile 2018 yılına aittir. 2022 yılına kadar kademeli olarak düşüş göstermiş 2023 yılında 6,1 milyar adet olmuştur.

Siber saldırılara karşı oluşturulan küresel siber güvenlik hizmetlerinin pazar büyüklüğü 2020 yılında 27 milyar dolarken 2021 yılında %19'luk bir düşüşle 23 milyar dolar olmuştur. 2026 yılında ise ciddi bir artış sergileyerek 64 milyar

dolara, 2027 yılında ise 56 milyar dolara ulaşacağı tahmin edilmektedir. Küresel bilgi güvenliği ürün ve hizmetleri pazar geliri incelendiğinde, 2011 yılında 55 milyar dolar iken kademeli olarak artış göstererek 172 milyar dolara kadar yükselmiştir. Bu istatistik ürün ve hizmetlerin bilgi güvenliği hususunda yıldan yıla ne derece önem kazandığını göstermektedir.

Küresel olarak siber saldırıların sektörlere göre dağılımı incelendiğinde, %25,7'lik oranla üretim sektörü en çok saldırıya uğrayan sektördür. Finans ve sigorta sektörü ise %18,2'lik oranıyla ikinci sırada konumlanmaktadır.

Siber suça maruz kalan ülkelerin kullanıcıları incelendiğinde, Hindistan %76 ile birinci sırada yer almaktadır. Brezilya ve Amerika sırasıyla %69 ve %59 ile Hindistan'ı takip etmektedir.

Kimlik avı saldırılarının hedeflediği çevrimiçi sektörler incelendiğinde finans sektörü %23,6, web mail sektörü %20,5, e-ticaret sektörü ise %14,6 ile başı çekmektedir. Son zamanlarda artış gösteren kripto sektörü de %6,6'lık oranıyla altıncı sıradadır.

Küresel olarak güvenli e-posta ağ geçidi pazar tahmininin 2023'te 5 milyar dolar, 2024'te yaklaşık 6 milyar dolar ve 2025'te 7 milyar dolarlık bir hacime ulaşacağı düşünülmektedir. Grafiğe göre güvenli e-posta pazarının sürekli arttığı görülmektedir.

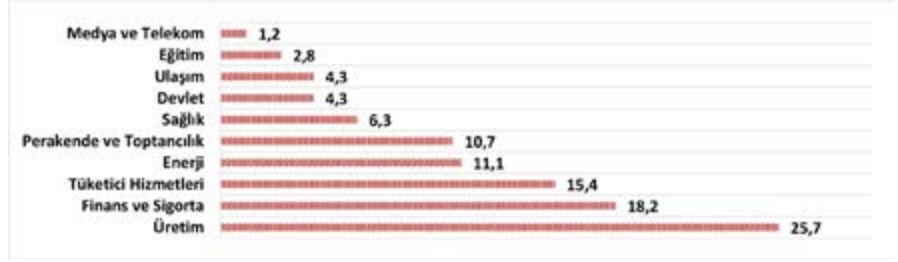
Küresel fidye yazılımı saldırılarının rakamları incelendiğinde 2016 yılında 638 milyon ile en yüksek seviyesine ulaşmıştır. 2023 yılında ise 317 milyon adete kadar gerilemiştir.

Küresel fidye yazılımı saldırılarından etkilenen kuruluşların yıllık payları incelendiğinde, 2018 yılında %55,1 olan oran, 2023 yılında %72,7 oranına yükselmiştir. Kademeli yükseliş eğilimi sürmektedir.

Siber suç mağdurlarının ihbarlarına bakıldığında e-dolandırıcılık yaklaşık 324 bin iken ödeme ve teslimat 82 bin ihbar, kişisel veri ihlali ve kimlik hırsızlığı 51 bin ihbar şeklinde gerçekleşmiştir. Kalan diğer ihbar çeşitlerinde toplam 12 bin mağduriyet gerçekleşmiştir.

2024 yılı için dünyayı bekleyen en riskli siber saldırı türlerinin başında yapay zekâ tabanlı siber saldırılar, fidye yazılım tehditleri ve deepfake teknolojisi gelmektedir. Diğer saldırı türleri şeklinde verilmiştir.

Grafik 4: Dünya çapındaki Siber Saldırıların Sektörlere Göre Dağılımı (2023, %)

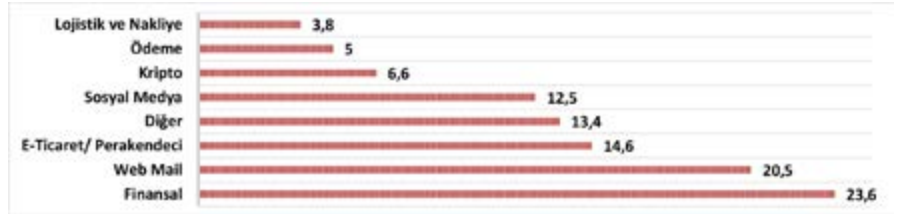
Kaynak: Statista

Grafik 5: Siber Suça Maruz Kalmış Ülkelerin Kullanıcıları (2021, %)

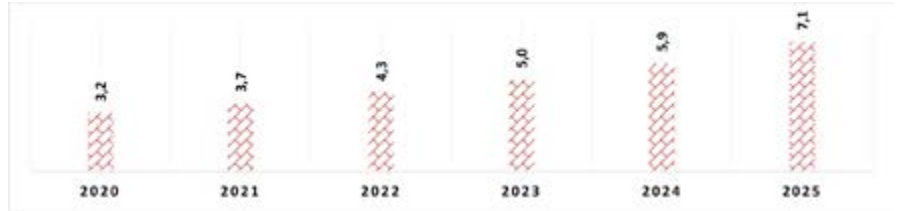
Kaynak: Statista

Grafik 6: Kimlik Avı Saldırıların Hedeflediği Çevrimiçi Sektörler (2022, %)

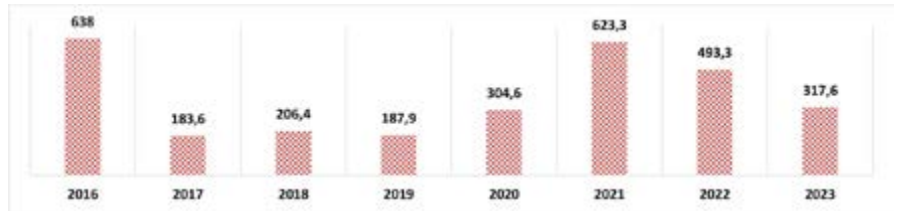
Kaynak: Statista

Grafik 7: Küresel Güvenli E-Posta Ağ Geçidi Pazar Tahmini (2020-2025, Milyar Dolar)

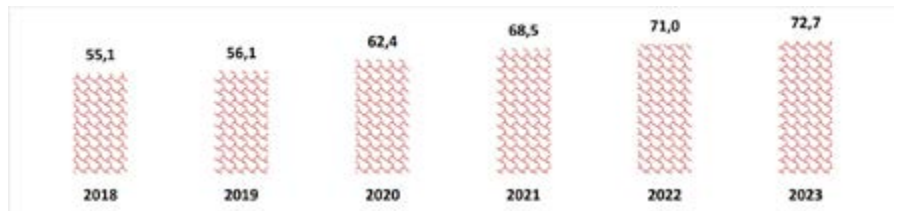
Kaynak: Statista

Grafik 8: Küresel Fidye Yazılımı Saldırısı Miktarı (2016-2022, Milyon Adet)

Kaynak: Statista

Grafik 9: Dünya Çapında Fidye Yazılımı Saldırılarından Etkilenen Kuruluşların Yıllık Payı (2018-2023, %)

Kaynak: Statista

Grafik 10: Siber Suç Mağdurlarının İhbarları (2021)

Kaynak: Statista

4. TÜRKİYE'NİN SİBER GÜVENLİK MENZİLİ

20 Haziran 2013 tarihinde Bakanlar Kurulu tarafından alınan kararla yürürlüğe giren ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu çatısı altında çalışmalarını sürdüren Türkiye'nin siber savunmasından sorumlu Siber Olaylara Müdahale Ekibi (SOME) kritik sektör ve kurumların korunmasında en önemli birimdir. SOME, Ulusal Siber Olaylara Müdahale Ekipleri (USOM)'nin sorumluluğundadır. Sektörel ve kurumsal SOME yapılanmasında toplam 2 bin 74 siber güvenlik uzmanı bulunmaktadır. SOME ile USOM (Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi) bünyesinde ise toplamda 6 bin 99 siber güvenlik uzmanı Türkiye'nin siber güvenliğini sağlamaktadır.

Türkiye'nin siber güvenlik alt yapısının gelişimi ve ulusal güvenlik adına yapmış olduğu gelişmeler aşağıdaki gibidir. Tarihten günümüze kadar çeşitli programlar ve planlamalar oluşturulmuş ve ciddi katkılar sağlayan kurumlar faaliyete geçirilmiştir.

Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi (USOM) 2022'de 130 binin üzerinde zararlı bağlantının tespitini gerçekleştirerek erişimi kısıtlamıştır. Buna ilave olarak 30 binin üzerinde ihbarı il-

gili kurum ve kuruluşlara bildirerek gerekli güvenlik önlemlerinin alınmasını sağlamıştır.

2022 yılının ilk altı ayına kadar olan veriler incelendiğinde 649.349 adet kötü amaçlı yazılım saldırısı tespit edilmiştir. Bu da Türkiye'ye saatte 151 adet siber saldırı gerçekleştirildiğini göstermektedir.

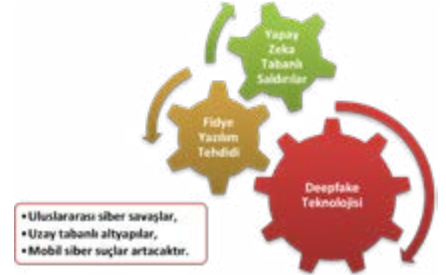
Türkiye'de mobil telefonlara saldırı %2,6, finansal saldırılar %0,4 ve bilgisayarlara kötü amaçlı yazılım oranı %7,2 oranlarında gerçekleşmiştir. Türkiye bu verilere göre siber güvenlik anlamında %5'lik dilime girmektedir.

5. SİBER GÜVENLİKTE KONYA CEPHESİ

Firmaların dijital dönüşüm süreçlerinde, bilgi teknolojileri güvenliği en önemli unsurdur. Saldırı girişimine maruz kalan firmalar hem iktisadi kayıplara hem de zaman kaybına uğramaktadır. Konya'da en çok görülen siber saldırı türleri ddos, kripto ve balıklama yöntemleridir. Konya'da gerçekleştirilen siber saldırılar ile saldırganların hedeflediği veriler aşağıda gösterilmektedir.

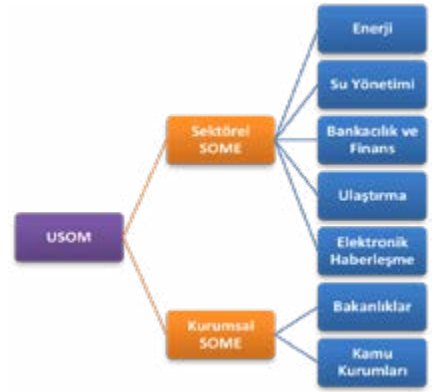
Konya'da potansiyel siber saldırılara karşı uygulanan güvenlik önlemlerinden oluşan başlıca hizmetler penet-

Şekil 9: 2024 Yılında Tahmini En Yaygın Küresel Siber Saldırı Türleri

Kaynak: sigortacigazetesi

Şekil 10: USOM – Sektörel ve Kurumsal SOME İlişkisi

Kaynak: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu

Şekil 12: Türkiye'nin Siber Güvenlik SWOT Analizi

Kaynak: cubeincubation.com

Şekil 11: Türkiye'nin Siber Güvenlik Tarihi

Kaynak: Dijital Dönüşüm Ofisi

Şekil 13: Konya'da Gerçekleştirilen Siber Saldırlarda Hedeflenen Veriler

Kaynak: KTO Siber Güvenlik Merkezi

rasyon (sızma testi), siber güvenlik danışmanlığı ve veri yedekleme-felaket kurtarma şeklindedir. Konya'da siber saldırılara karşı alınan başlıca önlemler maddeler halinde gösterilmektedir.

- Bilgi Güvenliği,
- Network Güvenliği,
- Uygulama ve Sanallaştırma Güvenliği,
- Bulut Uygulama Güvenliği,
- Saldırı Tespit ve Önleme Sistemleri,
- Log ve Olay Yönetim Hizmetleri,
- Veri Yedekleme ve Felaket Kurtarma Merkezi,
- Yetki Matrisi ve Kontrolü,
- Sızma/Penetrasyon Testleri,
- Veri Kaybı Önleme,
- Veri Maskeleme - Silme
- Anonimleştirme,
- Next Generation Firewall,

- Güncel Antivirüs, Son Kullanıcı Güvenliği, XDR,
- Ayrıcalıklı Erişim ve Password Yönetimi.

6. SONUÇ

Siber güvenlik uzmanları 2030 yılında küresel siber suç faaliyetlerinin kurum ve kuruluşlara maliyetinin 10 trilyon dolara yükseleceğini düşünmektedir. Bu gelişmelere göre 2024 yılında ülkeler siber güvenlik alt yapı yatırım ve harcamalarını artırmıştır.

Küresel ekonomik bunalım, Ukrayna-Rusya Savaşı, Orta Doğuda yaşanan İsrail kaynaklı gerilimler, çip ve petrol krizi, seçimler ve diğer etmenlerden kaynaklanan olumsuzlukların 2024 yılında meydana gelecek siber saldırıların şiddetini artıracığı öngörülmektedir.

Uzmanlara göre tedarik zincirlerinde, bulut ortamında, kimlik avı ve fidye yazılımı saldırılarında 2024 yılında büyük artış yaşanacağı düşünülmektedir. Ayrıca siyasi kaynaklı siber saldırıların ve özlük bilgilerine karşı yapılacak saldırıların seçim ortamında artması beklenmektedir. Uzmanlar kamu kurumlarına yapılacak siber saldırıların da artacağını ön görmektedirler.

7. KAYNAKÇA

- https://www.allianz.com.tr/tr_TR/seninle-guzel/siber-saldiri-nedir.html
- <https://www.microsoft.com/tr-tr/security/business/security-101/what-is-a-cyberattack>
- <https://www.avansas.com/blog/siber-saldiri-nedir-sirketler-siber-saldirlara-karsi-neler-yapmalidir>
- <https://www.karel.com.tr/blog/siber-saldiri-nedir-turleri-nelerdir>
- <https://teknocak.com/siber-guvenlik-ve-siber-savaslar/61>
- <https://epnext.com/2023te-siber-guvenlik-sektorunu-neler-bekliyor/>
- <https://www.capital.com.tr/sirket-panosu/sirket-panosu-haberleri/2023-siber-guvenlikte-dayaniklilik-yili-olacak>
- <https://www.dunya.com/gundem/siber-guvenlik-uzmanlarından-2023-uyarisi-haberi-676974>
- <https://gazeteoksijen.com/dunya/bloomberg-yazarından-2023-analizi-bu-yil-beklenmeyeni-bekleyin-167819>
- <https://www.aa.com.tr/tr/bilim-teknoloji/turkiyeye-yonelik-siber-saldirilar-2021de-bir-oncekiyilagoreazaldi/2516713#:~:text=Ula%C5>
- <https://www.cubeincubation.com/blog/dunyada-ve-turkiyede-siber-guvenlik-gercekleri-1-istatistikler-analizler-ongoruler>
- <https://www.websiterating.com/tr/research/cybersecurity-statistics-facts/>
- <https://www.technologic.com.tr/siber-guvenlik-sektorunde-2023-yili-trendleri-aciklandi/595677.html>
- <https://www.cybermagonline.com/2023te-dikkate-alinmasi-gereken-4-siber-guvenlik-trendi>
- <https://epnext.com/2023-yili-siber-guvenlik-trendleri/>
- <https://turk-internet.com/turkiyede-2022nin-ilk-yarisinda-siber-saldirilar-yarim-milyonu-asti/>
- <https://sigutr.org/2022-icin-bilinmesi-gereken-22-siber-guvenlik-istatistigi/>
- <https://sge.bilgem.tubitak.gov.tr/tr/kurumsal/tarihce>
- <https://www.btk.gov.tr/usom-ve-kurumsal-siber-olaylara-mudahale-ekibi>
- <https://www.youtube.com/watch?v=bkZmbKa7lz0> K <https://www.youtube.com/watch?v=-rxWL515lqI> KStatista
- Konya Ticaret Odası Siber Güvenlik Merkezi

Mustafa KESKİN

KTO, Ekonomik Araş. ve Proje Müdürlüğü

KÜRESEL ÇALIŞMA SAATLERİ VE VERİMLİLİK

1. GİRİŞ

Küresel çalışma saatleri ve verimlilik, karmaşık ve birbiriyle bağlantılı birçok faktörün etkisinde kalan çok yönlü bir konudur. Farklı ülkelerde ve sektörlerde çalışma saatleri önemli ölçüde değişiklik gösterebilmekte ve bu da verimlilik üzerinde doğrudan bir etkiye sahip olmaktadır. Rapor, çalışma ve izin saatlerini bu durumun ise verimlilik üzerine olan etkilerini çeşitli istatistiklerle incelemektedir.

2. KÜRESEL İŞGÜCÜ VE ÇALIŞMA SAATLERİ

1919 yılında Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) kabul ettiği ilk uluslararası sözleşme ile günlük çalışma saatleri 8 saat, haftalık ise 48 saat ile sınırlandırılmıştır. Ardından 1935 tarihli ILO sözleşmesi ile haftalık çalışma süresi 40 saate indirilmiştir.

OECD ülkeleri haftalık ortalama 37,2 saat çalışmaktadır. Haftalık çalışma süreleri bölgesel olarak incelendiğinde; Avrupa 37,5 saat ile en az çalışan bölge olurken onu sırasıyla Kuzey Amerika 38,1, Asya 39,5 ve Latin Amerika 40,7 saat ile izlemektedir. En uzun çalışma saatine sahip bölge ise 43,1 saat ortalaması ile Afrika olmuştur.

Sektörlere göre çalışma saatleri incelendiğinde, en çok çalışan sektör 43,8 saat ile tarım iken onu 39,1 saat ile sa-

nayi sektörü izlemektedir. Hizmetler sektöründe ise ortalama çalışma saati 36,6'dır.

Dünyada 1,9 milyardan fazla insan haftada 48 saatten fazla çalışmaktadır. Erkekler, kadınlara göre daha uzun saatler çalışmaktadır. Haftalık 40 saat ve üzeri çalışan kişiler toplamda dünya nüfusunun %66'sını oluşturmaktadır. Haftalık çalışma saati istatistiklerine göre en uzun çalışma saatine sahip

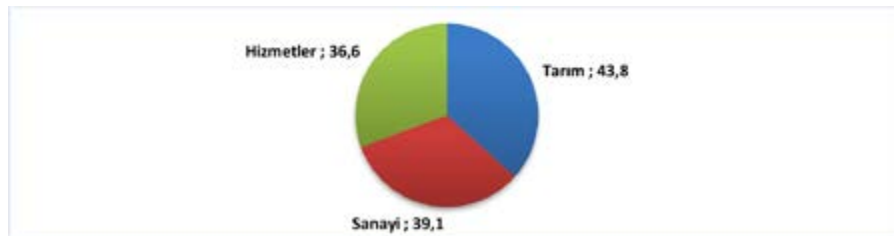
ülkeler; 54,3 haftalık çalışma saatiyle (haftalık) Butan zirvedeyken onu Birleşik Arap Emirlikleri 52 saatle izlemektedir. Lesoto 49,5 ile üçüncü, Katar ise 48,2 ile dördüncü sırada yer almaktadır. En az çalışan ülkeler incelendiğinde; 25,3 haftalık çalışma saati ile Suriye zirvede iken onu 25,4 saat ile Yemen takip etmektedir. Hollanda da ise haftalık çalışma süresi 26,7 saattir.

Grafik 1: Bölgesel Haftalık Çalışma Saati Ortalamaları (2024, Saat)

Kaynak: ILOstat

Grafik 2: Sektöre Göre Haftalık Çalışma Saati Ortalamaları (2024, Saat)

Kaynak: ILOstat

Resim 1'de, ortalama haftalık çalışma saatlerine göre ülkelerin durumları gösterilmektedir. Uluslararası Çalışma Örgütü'ne göre Afrika kıtasının kuzeyi ve Doğu Asya bölgesinde bulunan ülkeler haftalık 45 saatten fazla çalışma sürelerine sahiptir.

Tarih öncesi toplumlar yıllık ortalama 1.773 saat çalışırken bu ortalama 14. yüzyılda İngiltere özelinde 1.440 saate kadar düşmüştür. 2022 yılına bakıldığında ise Amerika'da yıllık ortalama 1.892 saat çalışılmıştır.

Amerika, 1980 yılında yıllık ortalama 2.002 saat çalışma süresine sahipken 2022 yılında bu sayıyı 1.892 saate düşürmüştür. Almanya'da, 1980 yılında 2.186 saat olan çalışma süresi 2022 yılında %18'lik düşüş ile 1.783 saate gerilemiştir. Bu durum; Japonya, Avustralya, Kanada ve Fransa gibi ülkelerde yıllık çalışma sürelerini ciddi anlamda düşürmüştür.

Singapur yıllık bazda en çok çalışma saatine sahip şehirdir. Hong Kong 2.147 saat ile ikinci iken Meksika şehri ise 2.137 saat ile üçüncü olmuştur. İstanbul 1.832 saatlik yıllık çalışma saati ile onuncu sırada yer almaktadır.

Dünya çapında çalışan sayısı, 1994 yılında 2,33 milyar kişi iken 2024 yılında %50 artış ile 3,51 milyar kişiye yükselmiştir. 30 yıllık periyotta Covid-19 süreci hariç sürekli artış yaşanmıştır.

Ülkelerin yıllık resmi tatilleri incelendiğinde, dünyada en çok resmi tatile sahip olan ülke 39 gün ile Nepal'dir. Myanmar 32 gün ile ikinci sırada iken İran 26 gün ile üçüncü sırada yer almaktadır. Türkiye ise 14 günlük resmi tatil miktarıyla ortalama bir durumdadır.

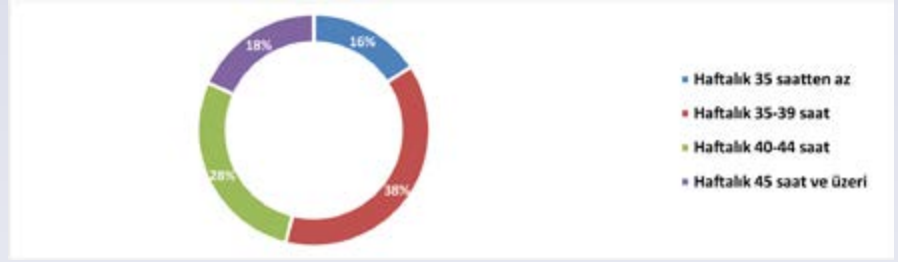
3. ÇALIŞMA SAATLERİNİN VERİMLİLİĞE ETKİSİ

Bir işin en hızlı sürede maksimum kapasiteyle doğru bir şekilde yapılması "verimlilik" olarak değerlendirilmektedir. Çalışan personelin verimliliği firmaya finansal ve kurumsal bakımdan ciddi katkılar sağlamaktadır. Ayrıca işletmenin diğer işletmelerle olan rekabette gücünü artırmaktadır.

Çalışma saatleri, ülkelere ve mesleklerin niteliğine göre değişiklik göstermektedir. Bu hususta genel kanaat, kişinin günlük sekiz saatten fazla çalışmasının verimliliği oldukça düşürdüğü yönündedir. Bazı ülkeler bu miktarın üzerine çıkarken bazı ülkeler ise çalışma saatlerini çok aşağıda tutabilmektedir.

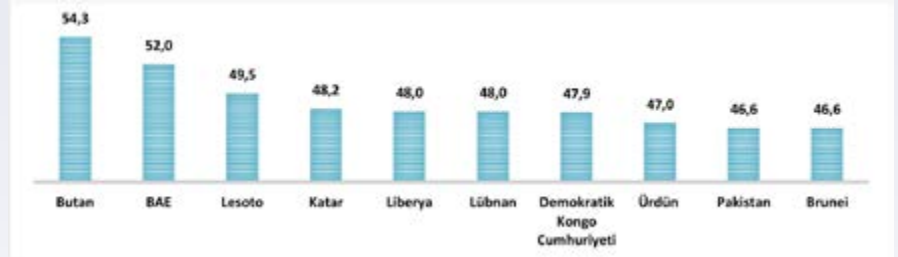
İşverenler, çalışma saatlerinin belirlenmesinde çalışanların sağlığı ve maksimum verimliliği hedefleyerek uygun

Grafik 3: Çalışma Saatlerine Göre Dağılım (2024, %)

Kaynak: ILOstat

Grafik 4: En Çok Çalışma Saatine Sahip İlk 10 Ülke (Haftalık, 2024)

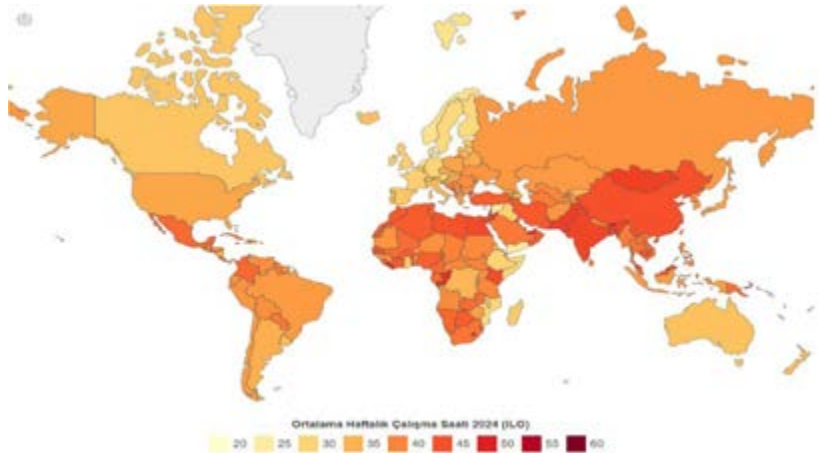
Kaynak: Worldpopulationreview

Grafik 5: En Az Çalışma Saatine Sahip İlk 10 Ülke (Haftalık, 2024)

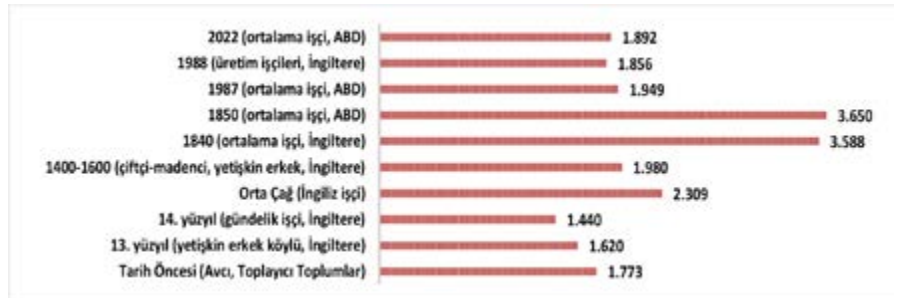
Kaynak: Worldpopulationreview

Resim 1: Ortalama Haftalık Çalışma Saati (2024, Haftalık Saat)

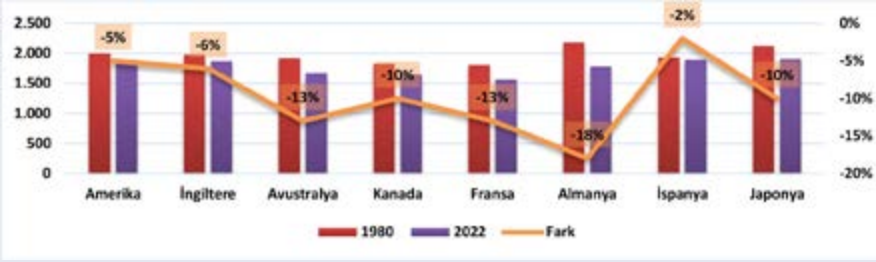
Kaynak: ILO

Grafik 6: Çalışma Saatlerinin Tarihi (Saat / Yıl)

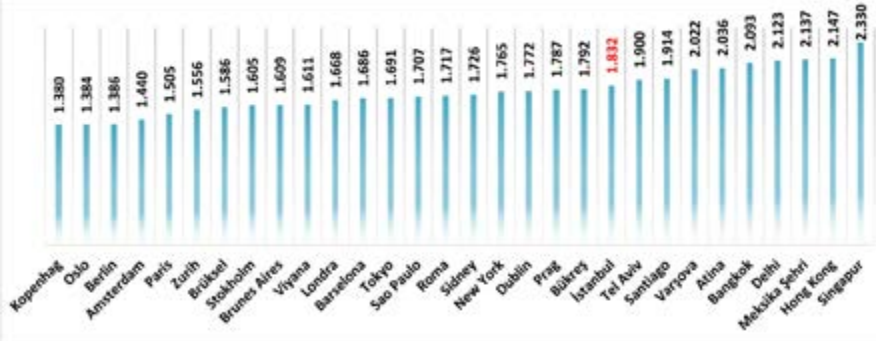
Kaynak: Clockify.Me

Grafik 7: Ülkelere Göre Ortalama Çalışma Saatleri (1980-2022 - Yıllık)

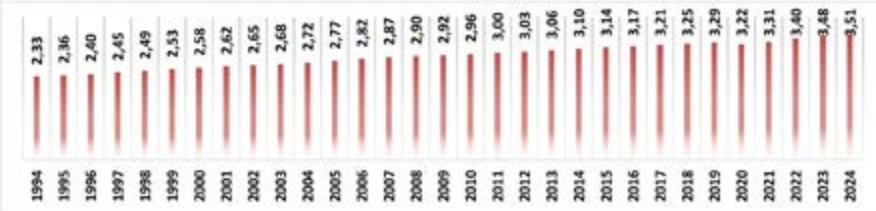
Kaynak: Clockify.Me

Grafik 8: Şehirlere Göre Çalışma Saatleri (2023, Yıllık)

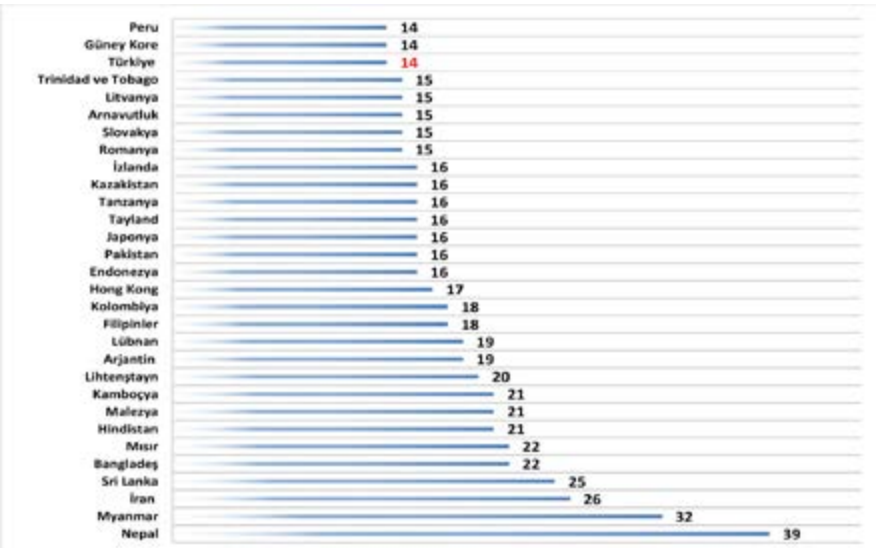
Kaynak: Clockify.Me

Grafik 9: Dünya Çapında Çalışan Sayısı (Milyar Kişi, 2024)

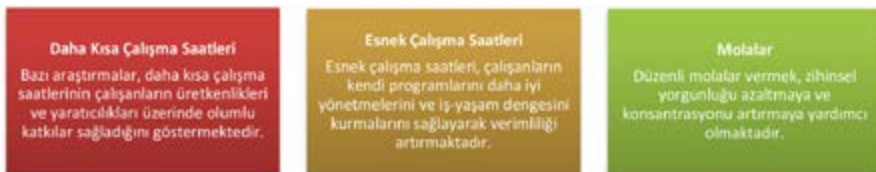
Kaynak: Worldpopulationreview

Grafik 10: Ülkelerin Yıllık Resmi Tatillerinin Sayısı (2024, Gün)

Kaynak: Worldpopulationreview

Şekil 1: Çalışma Saatlerinin Verimlilik Üzerindeki Etkisi

Kaynak: ienstitu

Şekil 2: Verimliliği Artırmak İçin Öneriler

Kaynak: ienstitu

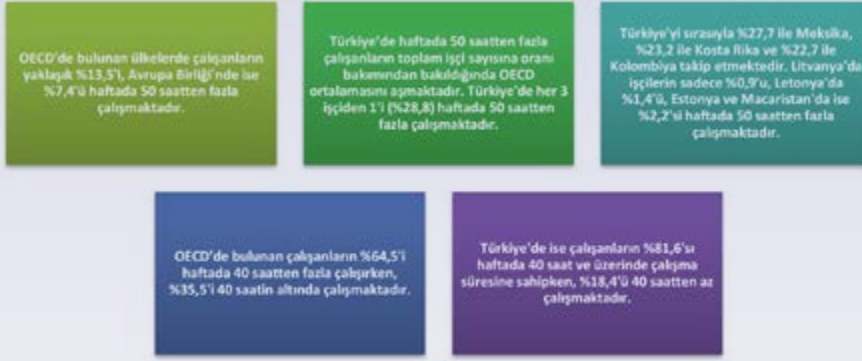
saat aralıkları tespit etmelidir. Uzun çalışma saatleri ise stres, yorgunluk ve tükenmişliğe yol açmaktadır. Bu durum da konsantrasyon eksikliği, hata artışı ve iş kazası riskinin artmasına neden olmaktadır. Uzmanlar genelde 45-50 dakikada bir 5-15 dakika (çalışanın zihinsel ve fiziksel ihtiyaçlarını giderecek kadar) dinlenmenin çalışma kalitesini artırdığını belirtmektedir. Uzmanlar, insanların uygun şartlarda günlük 6-8 saat arasında verimli çalışabileceğini düşünmektedir. Verimli çalışma süresinin özellikle yoğun zihinsel gayret gerektiren işlerde daha kısa olduğu gözlemlenmiştir. Bu minvalde çalışma verimliliğini artırmak için çeşitli önlemler alınabilmektedir. Bunlardan bazıları şekilde verilmektedir. İnsanlar, bir iş üzerinde sınırlı bir süre yoğun enerji harcama ve dikkat verme kapasitesine sahiptir. Bu süre yaklaşık 90 dakika ile 2 saat arasında değişim göstermektedir. Buradan hareketle uzmanlar, 1 günde maksimum 6-8 saat etkin ve verimli çalışma süresi önermektedir. Çalışma süreleri kapsamında mini molalar verilerek dikkat süresi maksimuma çıkartılmalıdır. Ayrıca verimli çalışma süresini artırma hususunda sosyal yaşam, dinlenme ve beslenme faktörleri etkilidir.

4. TÜRKİYE ÖZELİNDE ÇALIŞMA SAATLERİ VE VERİMLİLİK

OECD (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)'nin verilerine göre Türkiye, Avrupa ülkeleri arasında çalışma saatinin en uzun olduğu ülke konumundadır. Fransa, Almanya, Belçika ve İtalya gibi Avrupa Birliği ülkelerinde ortalama çalışma saati 35, Danimarka'da 30 saat iken Türkiye'de haftalık çalışma süresinin yasal sınırı ise 45 saattir.

Türkiye, çalışma saati bakımından Kolombiya'dan sonra ikinci sırada yer almaktadır. Söz konusu verilere göre haftalık çalışma süresi Kolombiya'da 47,6 saat iken Türkiye'de 45,7 saat, Meksika'da, 44,6 saat ve Kosta Rika'da ise

Şekil 3: OECD – Türkiye Çalışma Saatleri Verileri

Kaynak: OECD

42,6 saatten oluşmaktadır. Henry Ford 1926 yılında günde 8 saat çalışma süresi ve hafta sonu tatili (fordizm çalışma modeli) uygulamasının firmasında üretkenliği artırdığını tespit etmiştir. Bu modelin ortaya çıkışından neredeyse yüz yıl sonra bile Türkiye 45 saat çalışma süresi uygulamasından 40 saatlik çalışma uygulamasına geçmekte sorunlar yaşamaktadır. Türkiye ayrıca mesai saatlerinin fazlalığı ile OECD ülkelerinin ilk sıralarında yer almaktadır. Kanuna göre Türkiye'de yıllık 270 saat mesai yapılması mümkündür. Fakat OECD ülkeleri içerisinde haftalık çalışma ve mesai saatleri toplamı 48 saati geçen bir ülke bulunmamaktadır. Haftalık çalışma süresinin yüksek olmasının yanı sıra mesai saatlerinin de yüksek olması çalışanlar için zorlu koşullar sunmaktadır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, haftalık çalışma saatlerinin tüm sektörlerde 45 saatten 35-40 saat aralığına düşürülmesi hususunda yeni bir kanun tasarısı üzerine çalışmaktadır. Yetkililer çalışma saatleri, ücretler ve izin hakları konularında düzenlemelerin olması gerektiğini belirtmiştir. Kanun tasarısında fazla mesai ücretleri ve yıllık izin ücretlerinde de düzenlemeler öngörülmektedir. Fazla mesai ücretlerinin yükseltilmesiyle çalışanların alım gücünün artırılması planlanmaktadır. Bununla beraber kayıt dışı istihdamın önlenmesi için denetimlerin sıklaştırılması düşünülmektedir. Bu düzenleme ile çalışanların bilgi ve becerilerini geliştirmek için düzenli eğitimler organize etmek işverenlerin sorumluluğunda olacaktır.

5. DÜNYA'DAN UYGULAMA ÖRNEKLERİ

İdeal bir haftalık çalışma saati konusunda farklı görüşler bulunmaktadır. Bazıları, kısa çalışma saatlerinin daha verimli olduğunu savunurken, diğerleri daha uzun çalışma saatlerinin

daha fazla üretkenlik sağlayabileceğini düşünmektedir. Ancak araştırmalar, optimum haftalık çalışma saatinin 35 ila 40 saat arasında olduğunu göstermektedir.

Haftalık çalışma saatleri ile verimlilik arasında doğrudan bir ilişki bulunmaktadır. İnsanlar aşırı çalıştıklarında yorgunluk ve stresle karşılaşabilirler, bu da verimliliği olumsuz yönde etkilemektedir. Bu nedenle dengeli bir çalışma programı oluşturmak, hem çalışanların sağlığı hem de iş verimliliği açısından oldukça önemlidir.

Bazı ülkeler ve şirketler, haftalık çalışma saatlerini düzenlemek için çeşitli politikalar uygulamaktadır. Esnek çalışma saatleri, uzaktan çalışma imkânı ve kısmi zamanlı çalışma gibi düzenlemeler, çalışanların iş ve özel hayatlarını daha dengeli olmasını sağlamaktadır. Şili, haftalık çalışma süresini 2005 yılında 48 saatten 45 saate daha sonra 40 saate düşürmüştür.

Çalışanların hayat kalitesini artırmak amaçlanmıştır.

Belçika'da 2022 yılında yapılan bir düzenlemeyle çalışanlar haftalık 38 saatlik çalışma saatini işverenleri ile anlaşma sağladıkları (maaş kesintisi olmadan) takdirde 4 günde de tamamlayabilecektir. Böylece dört gün çalışma süresi uygulamasını kabul eden ilk ülke Belçika olmuştur.

İzlanda'da 2015-2019 yılları arasında haftada dört gün çalışmanın etkileri 2.500'den fazla kişi üzerinde analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu haftada dört gün çalışmanın üretkenliği ve refahı artırdığı gözlemlenmiştir. Çalışma İzlanda'ya rol model olmuş ve İzlanda'nın neredeyse %90'ı azaltılmış çalışma sürelerine geçmiştir.

İngiltere'de 2022 yılında üç bin kişi üzerinde altı ay boyunca haftada dört gün çalışmanın pilot uygulaması gerçekleştirilmiştir. Buna göre çalışanların performansında artış gözlemlenmiştir.

Uygulamaya katılım sağlayan 61 firmanın 56'sı haftada dört gün çalışmaya devam etmektedir.

İsveç'te 2015'te bir huzur evinde yapılan araştırmaya göre, bir grup hemşire günde altı saat çalışırken diğer grup hemşireler günde sekiz ve daha fazla çalışma süreleri bulunmaktaydı. Çalışma kapsamında bu iki grup kıyaslandığında altı saat çalışan hemşirelerde üretkenliğin daha fazla olduğu görülmüştür. Buna ek olarak altı saat çalışan hemşireler diğer gruptaki hemşirelere göre üç kat daha az izin kullanmıştır.

6. SONUÇ

Yapılan araştırmalar ve incelemeler sonucu çalışma saatlerinin çalışan verimliliği üzerinde doğrudan etkisi olduğu belirlenmiştir. Daha uzun saat çalışan bireylerin verimliliğinde azalma bulgularına rastlanırken kısa çalışma saatleri verimlilikte ciddi kazanımlar göstermiştir. İşletmeler verimliliği artırmak ve işgücü refahını korumak için esnek programlar, düzenli molalar, etkili iş yükü yönetimi ve teknolojiyen yararlanma gibi stratejiler uygulamalıdır. Çalışma saatlerini optimize etmek, artan verimlilik, memnun çalışanlar ve uzun vadeli başarı ile gerek çalışan personel, birim gerek kurum, kuruluş veya işletme nezdinde karşılığını veren bir yatırımdır.

7. KAYNAKÇA

- Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) - <https://ilos-tat.ilo.org/>
- OECD - <https://tr.euronews.com/2022/05/26/oecd-turkiye-haftada-60-saatten-fazla-cal-san-kisi-oran-en-fazla-olan-ulke>
- Eurostat - <https://tr.euronews.com/2021/10/08/avrupa-da-haftalik-ortalama-calisma-saatinin-en-uzun-oldugu-ulke-turkiye>
- Worldpopulationreview <https://www.iienstitu.com/blog/calisma-saatlerinin-verimlilik-uzerindeki-etkisi>
- <https://www.umityildirim.com/haftalik-calisma-saati-ve-calisan-verimliliği/>
- <https://www.getontop.com/blog/time-is-money-the-impact-of-working-hours-on-employee-productivity%20hours%20productivity>
- <https://www.milligazete.com.tr/haber/19310016/oecd-acikladi-cok-calisan-ulkeler-arasinda-turkiye-2-oldu>
- <https://www.bloomberght.com/calisma-suresinde-duzenlemeye-giden-ulkeler-2329722/5>
- <https://medium.com/@dilarakaptan/%C3%A7a1%C4%B1%C5%9Fma-d%C3%BCzeni-devrimi-verimlilik-mi-%C3%A7ok-%C3%A7al%20>
- <https://www.incehesap.com/blog/haftalik-calisma-saati-40-dusecek-mi#:~:text=%C3%87a1%C4%B1%C5%9Fma%20ve%20Sosyal%20G%C3%BCvenlik%20Bakanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1,-birlikte%2035%2D40%20saate%20d%C3%BCn%C5%9F%C3%BCr%C3%BClecek>

Muhammed Furkan ÇETİN
KTO, Ekonomik Araş. ve Proje Müdürlüğü

IMF "DÜNYA EKONOMİK GÖRÜNÜMÜ" RAPORU İNCELEMESİ

1. GİRİŞ

IMF, "Dünya Ekonomik Görünümü" raporunu 2024 yılının Nisan ayında yayınlamıştır. IMF'in raporunda ülkelerin GSYH büyümesi, GSYH büyüklüğü, kişi başına GSYH, enflasyon ve işsizlik gibi parametrelere dair tahminler yer almaktadır. Bu raporda IMF'in ülkelerin ekonomik görünümüne dair tahminleri gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler ayrımı gözetilerek incelenmiştir.

2. EKONOMİK GÖSTERGELER

2.1 GSYH Büyümesi

Ülkelerin GSYH büyüme tahminleri incelendiğinde gelişmiş ekonomiler 2023 yılında %1,6 büyürken 2024 ve 2025 yıllarında sırasıyla %1,7 ve %1,8 büyüme öngörülmektedir. Gelişmekte olan ülkelerin verileri incelendiğinde, 2023 yılında %4,3 büyüyen ekonomilerin, 2024 ve 2025 yıllarında %4,2 oranında büyümesi beklenmektedir. Dünya ortalaması incelendiğinde ise; 2023 yılında %3,2 olan büyümenin 2024 ve 2025 yıllarında aynı oranda gerçekleşmesi beklenmektedir. Büyüme tahminleri gelişmiş ekonomiye sahip ülkeler bazında incelendiğinde, Amerika Birleşik Devletleri'nin büyümesinin 2024 yılında %2,7'ye yükselmesi ve 2025 yılında %1,9'a düşmesi beklenmektedir. Avrupa'daki gelişmiş ekonomiye sahip ülkeler incelendiğinde, 2023 yılında da-

Tablo 1. Büyüme Oranları ve Tahminleri (%)

	2023	2024	2025
Gelişmiş Ekonomilerin Ortalaması	1,6	1,7	1,8
Amerika Birleşik Devletleri	2,5	2,7	1,9
Almanya	-0,3	0,2	1,3
Fransa	0,9	0,7	1,4
İtalya	0,9	0,7	0,7
İspanya	2,5	1,9	2,1
Japonya	1,9	0,9	1
İngiltere	0,1	0,5	1,5
Kanada	1,1	1,2	2,3
Gelişmekte Olan Ekonomilerin Ortalaması	4,3	4,2	4,2
Çin	5,2	4,6	4,1
Hindistan	7,8	6,8	6,5
Rusya	3,6	3,2	1,8
Türkiye	4,5	3,1	3,2
Brezilya	2,9	2,2	2,1
Meksika	3,2	2,4	1,4
Suudi Arabistan	-0,8	2,6	6
Güney Afrika	0,6	0,9	1,2
Dünya Ortalaması	3,2	3,2	3,2

Kaynak: IMF

ralan Almanya'nın 2024 yılında pozitif geçeceği öngörülmektedir. Almanya dışındaki ülkelerde 2024 yılında büyümede bir miktar düşüş beklenirken, 2025 yılında artış beklenmektedir. Avrupa bölgesi dışında Japonya incelendiğinde; Japonya'da büyümenin 2024 yılında düşmesi, 2025 yılında ise bir miktar iyileşme beklenmektedir. Kanada'da 2024 yılında, 2023 yılına kıyasla

hafif bir iyileşme beklenirken, büyümenin 2025 yılında ivme kazanacağı tahmin edilmektedir. Gelişmekte olan ülkeler incelendiğinde; Hindistan'ın 2023 yılında yakaladığı %7,8 büyüme oranını 2024'te yakalayamayacağı öngörülmektedir. Çin'in 2024'te, 2023'e kıyasla daha düşük büyüme oranı elde edeceği tahmin edilirken, Rusya'nın 2023'teki yakaladığı büyüme oranını sürdür-

meyeceği öngörülmektedir. Türkiye'nin 2024 yılında büyümede 2023 yılına kıyasla ivme kaybı yaşayacağı tahmin edilmektedir ancak 2025'te bir miktar toparlanma beklenmektedir.

2.2 GSYH Büyüklüğü

2023 yılında dünyanın toplam GSYH büyüklüğü 104,8 trilyon dolardır. Dünya GSYH'sinin %58,55'ini gelişmiş ülkeler oluştururken, %41,45'ini gelişmekte olan ülkeler oluşturmaktadır. 2025 yılında dünya GSYH'sinin 114,8 trilyon dolara çıkması öngörülmürken, gelişmekte olan ülkelerin payının %42,20'ye yükseleceği tahmin edilmektedir. Gelişmiş ülkelerin en büyük ekonomisine sahip olan ABD'nin payı 2023 yılında %26,11 olurken, gelişmekte olan ülkelerin en büyüğü olan Çin'in payı ise %16,85'tir. 2025 yılında ABD'nin payının %25,98'e düşeceği tahmin edilirken, Çin'in payının %17,23'e çıkacağı tahmin edilmektedir. Görüleceği üzere dünyanın en büyük iki ekonomisi arasındaki farkın Çin'in lehine kapanacağı tahmin edilmektedir. Türkiye'nin 2023 yılında dünya ekonomisinden aldığı pay %0,96 olurken, 2024 ve 2025 yıllarında sırasıyla %0,97 ve %0,96 olacağı tahmin edilmektedir. Önümüzdeki 2 yılda Türkiye'nin dünya ekonomisinden alacağı payda ciddi bir değişim beklenmemektedir.

2.3 Kişi Başına GSYH

Kişi başına düşen GSYH incelendiğinde, gelişmiş ekonomilerde 2023 yılında 56.243 dolar olurken, 2024 ve 2025 yıllarında sırasıyla 58.258 dolar ve 60.382 dolar olması beklenmektedir. Gelişmiş ekonomilerin iki yıl içerisinde kişi başına düşen GSYH'lerini %7,36 artırması beklenmektedir. Gelişmekte olan ekonomilerde kişi başına düşen GSYH 2023 yılında 6.432 dolar olarak gerçekleşirken, 2024 ve 2025 yıllarında sırasıyla 6.703 dolar ve 7.030 dolar olması beklenmektedir. Gelişmekte olan ülkelerinde kişi başına GSYH'nin iki yıl içerisinde artışın %9,30 olacağı tahmin edilmektedir. Görüleceği üzere gelişmekte olan ülkeler kişi başına düşen GSYH büyüklüğünü gelişmiş ülkelere kıyasla oransal olarak daha fazla artıracaktır. Kişi başına GSYH ülke bazında incelenirse; Amerika Birleşik Devletleri'nin 2023 yılında 81.632 dolar olan gelirinin 2025 yılında 87.978 dolar olması beklenmektedir. Tahminler doğru çıkarsa Amerika Birleşik Devletleri kişi başına düşen GSYH'sini 2 yılda %7,77 artırmış olacaktır. Gelişmekte olan ekonomilerin en büyüğü olan Çin

Tablo 2. GSYH Büyüklükleri ve Tahminleri (Milyar Dolar)

	2023	2024	2025
Gelişmiş Ekonomilerin Toplamı	61.353	63.812	66.371
Amerika Birleşik Devletleri	27.358	28.781	29.840
Almanya	4.457	4.591	4.772
Fransa	3.032	3.130	3.223
İtalya	2.256	2.328	2.390
İspanya	1.581	1.647	1.716
Japonya	4.213	4.110	4.310
İngiltere	3.345	3.495	3.685
Kanada	2.140	2.242	2.361
Gelişmekte Olan Ekonomilerin Toplamı	43.438	45.717	48.457
Çin	17.662	18.533	19.790
Hindistan	3.572	3.937	4.340
Rusya	1.997	2.057	2.091
Türkiye	1.108	1.114	1.107
Brezilya	2.174	2.331	2.438
Meksika	1.789	2.017	2.128
Suudi Arabistan	1.068	1.106	1.171
Güney Afrika	378	373	385
Dünya Toplamı	104.791	109.529	114.828

Kaynak: IMF

Tablo 3. Kişi başına GSYH Büyüklükleri ve Tahminleri (Dolar)

	2023	2024	2025
Gelişmiş Ekonomilerin Ortalaması	56.243	58.258	60.382
Amerika Birleşik Devletleri	81.632	85.373	87.978
Almanya	52.727	54.291	56.439
Fransa	46.001	47.359	48.631
İtalya	38.326	39.580	40.701
İspanya	33.071	34.045	35.072
Japonya	33.806	33.138	34.922
İngiltere	49.099	51.075	53.627
Kanada	53.548	54.866	57.021
Gelişmekte Olan Ekonomilerin Ortalaması	6.432	6.703	7.030
Çin	12.514	13.136	14.037
Hindistan	2.500	2.731	2.984
Rusya	13.648	14.391	14.659
Türkiye	12.849	12.765	12.551
Brezilya	10.642	11.352	11.809
Meksika	13.642	15.249	15.956
Suudi Arabistan	32.530	33.040	34.295
Güney Afrika	6.138	5.975	6.067
Dünya Ortalaması	13.359	13.836	14.368

Kaynak: IMF

incelenirse; 2023 yılında kişi başına düşen GSYH 12.514 dolar iken 2025 yılında 14.037 dolar olması beklenmektedir. Çin'in iki yılda sağladığı artış oranı %12,17 olacaktır.

Türkiye'nin 2023 yılında kişi başına GSYH'si 12.849 dolar olurken bu rakamın 2024 yılında 12.765 dolar ve 2025 yılında 12.551 dolar olması beklenmektedir. Türkiye'nin kişi GSYH'sinde iki yıl üst üste düşüş beklenmektedir. Türkiye 2013 yılında yakaladığı 12.489 dolar seviyesini 2024 yılında geçerek tarihinin en yüksek kişi başına GSYH'sine ulaşmıştır.

2.4 Enflasyon

2023 yılında gelişmiş ekonomilerde enflasyon %3,1 olarak gerçekleşirken; enflasyonun 2024 ve 2025 yıllarında

sırasıyla %2,3 ve %2'ye düşmesi beklenmektedir. Gelişmekte olan ülkelere ise 2023 yılında %8,4 olarak gerçekleşen enflasyon 2024 ve 2025 yıllarında sırasıyla %7,5 ve %5,4'e düşmesi beklenmektedir. Dünya ortalaması incelendiğinde ise 2023 yılında %6,2 olan enflasyonun 2024'te %5,3'e, 2025'te ise %4'e düşmesi beklenmektedir. Küresel enflasyonun 2025 yılında normal seviyelerine döneceği tahmin edilmektedir. Enflasyon ülkeler bazında incelenirse; Amerika Birleşik Devletleri'nde 2025 yılında enflasyonun %2'ye düşerek enflasyon hedefiyle uyumlu bir yere gelmesi beklenmektedir. Çin'de enflasyonun 2024 yılında %1,9'a 2025 yılında ise %2'ye yükseleceği tahmin edilmektedir. Yaptırımlardan dolayı 2022 yılında ekonomisi ciddi zarar gören

Rusya'nın enflasyonunun normalleştiği gözlemlenmektedir.

Türkiye'de enflasyon 2023 yılını %64,8 seviyesinde tamamlarken, 2024 yılında %45'e, 2025 yılında ise %28,3'e düşmesi beklenmektedir. Tablodan da net bir şekilde görüleceği üzere Türkiye enflasyon bakımından diğer ülkelere kıyasla açık ara kötü bir performans sergilemektedir.

2.5 İşsizlik

Amerika Birleşik Devletleri'nde 2023 yılında %3,6 olan işsizliğin 2024 yılında %4'e, 2025 yılında ise %4,2'ye yükselmesi beklenmektedir. Avrupa Birliği ülkelerinde 2024 ve 2025 yıllarında işsizliğin hem azalması hem artması beklenen ülkeler var iken İspanya çift haneli işsizlik rakamı ile dikkat çekmektedir.

Gelişmekte olan ülkelerden Çin'de 2023 yılında işsizlik %5,2 olurken 2024 yılında ve 2025 yıllarında hafif bir azalışla %5,1 olarak yaşanması beklenmektedir.

Gelişmekte olan ülkelere yüksek işsizlik oranı ile dikkat çeken Güney Afrika'da 2023 yılında %32,8 olurken, 2024 ve 2025 yıllarında sırasıyla %33,5 ve %33,9 gibi çok yüksek bir oranda gerçekleşmesi beklenmektedir. Türkiye'de 2023 yılında işsizlik %9,4 olurken, 2024 ve 2025 yılında düşük büyümenin etkisiyle %9,6'ya çıkması beklenmektedir.

3. SONUÇ

2022-2023 küresel dezenflasyon döneminde ekonomiler beklenenden iyi performans göstermiştir. Dünya ekonomisini ciddi anlamda yıpratması beklenen resesyonlar ve stagflasyonlar yaşanmamıştır. Merkez bankalarının enflasyonla mücadele için sıkı para politikaları uygulamalarına rağmen; hanehalkı gelirlerindeki artış, beklenenden fazla gerçekleşen hükümet harcamaları ve güçlü kalan talep ile ekonomiler büyümeye devam etmiştir. Ayrıca pandemi dönemindeki arz problemlerinin büyük ölçüde çözülmesi ekonomileri desteklemiştir.

Küresel büyümede; 2024 ve 2025 yıllarında 2023 yılına kıyasla bir değişim beklenmezken, %3,2 olan büyüme tahmini tarihsel ortalamasının altındadır. Tarihsel ortalamasının altında kalma sebepleri ise kısa vadede; sıkı para politikasından dolayı yüksek borçlanma maliyetleri ve bütçe açıklarından dolayı kamu harcamalarının azalma ihtimali olurken uzun vadede Rusya-Ukrayna savaşı, İsrail'in Gazze'yi işgali ve ticaret savaşları gibi jeopolitik gerginliklerdir. Çin ve diğer büyük gelişmekte olan ülkelerdeki büyümenin beklentilerin altında kalması bu ülkelerle ticari işbirliği olan ülkeler için risk teşkil etmektedir. Özellikle Çin'deki emlak sektöründeki sorunlara kapsamlı bir çözüm üretilememesi riskleri artırmaktadır.

2023 yılında %6,2 olarak gerçekleşen küresel enflasyonun 2024 yıllarında sırasıyla %5,3 ve %4'e düşmesi beklenmektedir. Enflasyon tahminlerine bakılacak olursa "yumuşak iniş" ihtimalinin her geçen gün arttığı söylenebilir. Dünya ekonomisinin bir geçiş döneminde olduğu düşünüldüğünde; hükümetlerin ve merkez bankalarının enflasyon, büyüme ve istihdam ekseninde dengeli para ve maliye politikaları izlemesi hayati önem taşımaktadır.

Türkiye dünyadan ayrı incelenecek olursa; dezenflasyon süreci dünyada 2022 yılında başlamışken Türkiye'de bu süreç 2023 yılının ortalarında başlamıştır. Bu gecikmeden dolayı, Türkiye'de enflasyonun hedeflenen düzeye inmesi için 2026 yılının sonu tahmin edilmektedir. Ayrıca 2024 yılı sonunda IMF'in enflasyon tahmini %45 olurken Türkiye Cumhuriyet Bankası'nın (TCMB) tahmini %38'dir. Türkiye 2024 ve 2025 yıllarını dezenflasyon politikasıyla geçireceği için 2024 ve 2025 büyüme tahminleri sırasıyla %3,1 ve %3,2 olmuştur. Bu oranlar 2023 yılında %4,5 olarak gerçekleşen büyümenin altındadır. Aynı dönemlerde IMF'in gelişmekte olan ülkeler için büyüme %4,2 olmuştur. Türkiye'nin istihdam tahminlerine bakıldığında 2024 ve 2025 yılların işsizliğin %9,6 gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Bu oranın 2023 yılına kıyasla %0,2 artışa tekabül etmesi, Türkiye'nin dezenflasyon sürecini "yumuşak iniş" ile tamamlama ihtimalinin olduğunu göstermektedir.

4. KAYNAKÇA

"World Economic Outlook, April 2024: Steady But Slow" – IMF

<https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2024/04/16/world-economic-outlook-april-2024>

Tablo 4. Enflasyon Oranları ve Tahminleri (%)

	2023	2024	2025
Gelişmiş Ekonomilerin Ortalaması	3,1	2,3	2
Amerika Birleşik Devletleri	3,2	2,4	2
Almanya	3	2,2	2
Fransa	4,2	1,8	1,9
İtalya	0,5	2,2	1,9
İspanya	3,3	2,4	2,2
Japonya	2,9	2	2
İngiltere	4	2,2	2
Kanada	3,2	2,1	1,9
Gelişmekte Olan Ekonomilerin Ortalaması	8,4	7,5	5,4
Çin	-0,3	1,9	2
Hindistan	5,1	4,4	4,1
Rusya	7,4	5,3	4,4
Türkiye	64,8	45	28,3
Brezilya	4,6	3,8	3
Meksika	4,4	3,5	3
Suudi Arabistan	0,4	2,3	2
Güney Afrika	5,5	4,5	4,5
Dünya Ortalaması	6,2	5,3	4

Kaynak: IMF

Tablo 5. İşsizlik Oranları ve Tahminleri (%)

	2023	2024	2025
Amerika Birleşik Devletleri	3,6	4	4,2
Almanya	3	3,3	3,1
Fransa	7,4	7,4	7
İtalya	7,7	7,8	8
İspanya	12,1	11,6	11,3
Japonya	2,6	2,5	2,5
İngiltere	4	4,2	4,1
Kanada	5,4	6,3	6,3
Çin	5,2	5,1	5,1
Rusya	3,2	3,1	3,2
Türkiye	9,4	9,6	9,6
Brezilya	8	8	7,9
Meksika	2,8	2,8	3,2
Güney Afrika	32,8	33,5	33,9

Kaynak: IMF

KTO VAKFI OTELI

KONYA TİCARET ODASI
ÜYELERİNE ÖZEL İNDİRİM

REZERVASYON İÇİN
www.ktovakfi.org.tr

0536 770 06 93

Berat YÜCEL
Politika Analisti

TÜRKİYE'DE HANGİ İLLER BÖLGESEL KALKINMA TUZAĞINDA?

GİRİŞ

Türkiye, gelişmiş ekonomilere yakınsama hedefi doğrultusunda yaşanan yapısal dönüşümler sayesinde artan verimlilikle geçen bir yüzyıllık kalkınma dönemini geride bırakmış durumda. Türkiye'nin kentli nüfus oranı 1960'ta %32'den 2022'de %77'ye benzer bir biçimde kişi başı gayrisafi milli geliri 1967'de 460 dolardan 2022'de 10.640 dolara yükseldi (Dünya Bankası, 2024). Kentleşmenin artmasıyla paralel olarak Türkiye, 1923'te toplumun %90'ının tarımda çalıştığı bir istihdam yapısından sanayi ve hizmetlerin toplam istihdam içindeki payının %85'e yaklaştığı bir dönüşüm geçirdi (TÜİK, 2023). Günümüzde G20 üyesi olan Türkiye 2022 itibarıyla dünyanın en büyük 19. ekonomisi ve dolayısıyla kendi bölgesinin ve dünyanın önemli ekonomik merkezlerinden biri. (Dünya Bankası, 2024) Türkiye'nin son yüzyılda yaşadığı ekonomik kalkınma, her ne kadar ülkenin genel refah düzeyini artırmış olsa da bu süreç ülke içinde bölgesel dengesizlikleri de beraberinde getirmiştir. Bu durum bölgelerin üretim potansiyelini gerçekleştirememesine ve dolayısıyla verimlilik kaybına, gelir dağılımında adaletsizliğe ve fırsat eşitsizliğine dolayısıyla toplumsal hoşnutsuzluğa, geride kalmış ya da "üzerine yeterince düşünülmemiş" bölgelerin yatırım çekememesine, işsizliğin beslenmesine ve iş imkânlarının daha çok olduğu gelişmiş bölgelere göçlerin artmasına neden olmaktadır.

Bölgesel kalkınmanın, ulusal kalkınmanın şartı olduğu kabul edilmesi gereken bir gerçektir. Önümüzdeki dönemde Türkiye'nin hâlihazırdaki ekonomik konumunu daha ileriye taşıyabilmesi için

ulusal düzeyde olduğu kadar bölgesel ve yerel düzeyde de yeşil ve dijital dönüşüm, hızla gelişen yapay zekâ, göç ve yaşlanan nüfus yapısı gibi gerçeklerin ortaya çıkardığı bu yeni geçiş dönemini başarıyla yönetebilmesi gerekmektedir. Bunun için de öncelikle hangi bölgelerin ve illerin "üzerinde yeterince düşünülmediği" tespit edilmeli ve bu bölgelerde yerel kalkınma ajansları gibi bölgesel ihtiyaçlara yönelik politika önerileri ve projeler hazırlayabilen mekanizmalar güçlendirilmelidir.

Bu değerlendirme notunda ilk olarak orta gelir tuzağı kavramı çerçevesinde Türkiye'nin güncel durumu, sonrasında Türkiye ekonomisinin coğrafi yapısı, kişi başı milli gelir değişkeni kullanılarak incelenmiştir. Daha sonra, Diemer vd., (2022) tarafından Avrupa örneği üzerinden incelenen "bölgesel kalkınma tuzağı" kavramı Türkiye'ye uyarlanmıştır. Böylece kalkınma tuzağında olan ve kalkınma tuzağı riskiyle karşı karşıya kalmış bölgeler saptanmıştır. Kalkınma tuzağı içinde saptanan iller ve bölgeler arasında Ankara ili ve Bursa,

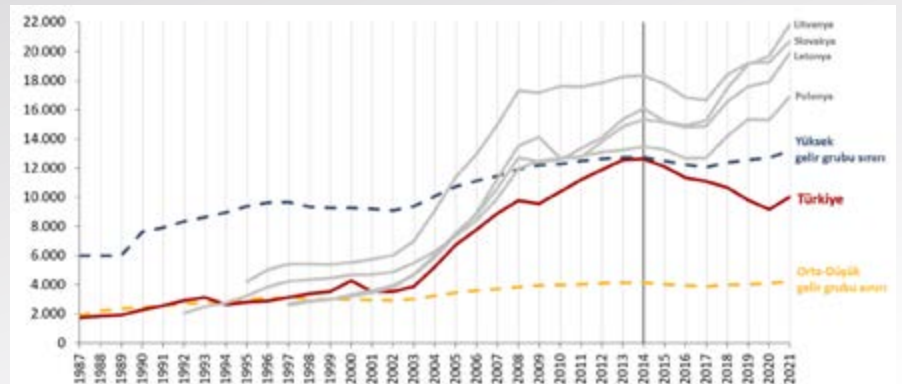
Antalya, Trabzon, Samsun ve Şanlıurfa alt bölgeleri bulunmaktadır.

Orta gelir tuzağı ve Türkiye

Orta gelir tuzağı kavramı ilk kez Indermit Gill ve Homi Kharas'ın 2007'de yayınlanan "An East Asian Renaissance – Ideas For Economic Growth" adlı raporunda ortaya atılmıştır. Buna göre orta gelir tuzağı kavramı, düşük gelir düzeyinden orta gelir düzeyine geçen ülkelerin önceden sahip oldukları düşük maliyetli işgücü avantajlarını daha fazla sürdürememeleri ve gelişmiş ekonomilerle rekabet edebilmeleri için ihtiyaçları olan yüksek verimlilikteki ekonomik yapıya sahip olamamaları dolayısıyla sahip oldukları dış ticaret avantajlarını ve ekonomik büyüme potansiyellerini kaybetmeleri durumunu ifade etmektedir.

Dünya Bankası'nın Atlas yöntemini kullanılarak hesapladığı kişi başına düşen milli gelir temel alınarak yapılan ülke gelir grubu sınıflandırmasına göre, Brezilya ve Güney Afrika orta-yüksek gelir grubuna yükselmiş durumda ve bu statüyü 34 yıldır sürdürmektedir. Ben-

Şekil 1 - Kişi başı gayrisafi milli hasıla, Atlas metodu, USD, 1987-2021

Kaynak: Dünya Bankası, TEPAV görselleştirmeleri

zer şekilde, Meksika 32 yıldır ve Malezya ise 30 yıldır aynı gelir grubunda bulunmaktadır.

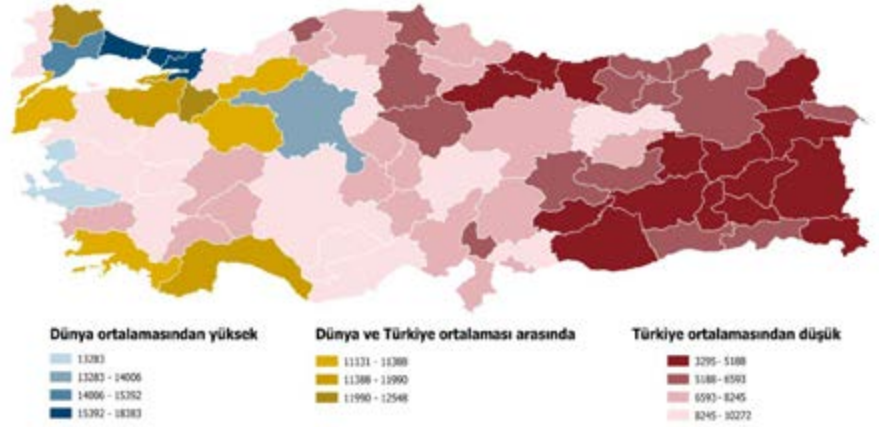
Türkiye'nin son 20 yılını incelediğimizde kişi başı milli gelirin hızlı bir biçimde arttığı görülmektedir. Türkiye gibi orta-düşük gelir grubundan orta-yüksek gelir grubuna yükselmiş ülkeleri incelediğimizde Şili'nin 19, Letonya'nın 8, Litvanya'nın 11, Polonya'nın 13 ve Slovakya'nın 2002 yılından başlayarak 11 yıl içinde orta-yüksek gelir grubundan yüksek gelir grubuna yükseldiğini görüyoruz. Ayrıca AB üyelik süreci 2004'te tamamlanan Letonya'nın AB üyesi olduktan sonra yaklaşık beş, Litvanya'nın sekiz, Polonya'nın beş ve Slovakya'nın üç yıl sonra bir üst gelir grubuna çıktığını göz önüne almak faydalı olacaktır. Ancak, 2002'de 3.540 dolar olan kişi başı milli gelirin 2014'te 12.630 dolara yükselerek yüksek gelir grubu sınırına dayanmış olmasına rağmen Türkiye, günümüzde içinde bulunduğu orta-yüksek gelir grubundan yüksek gelir grubuna henüz geçebilmiş değildir.

Bölgesel yaklaşım

Türkiye'de ekonomik yapının coğrafi olarak homojen olmaması, yapılacak olan ekonomik değerlendirmelerin bölge bazlı olmasını gerekli kılmaktadır. Her bölgenin öne çıkan sektörleri ve beşeri-fiziki sermaye kompozisyonu açısından ayrışması, Türkiye'nin kalkınma sürecinde karşılaştığı engelleri değerlendirirken göz önüne alınmalıdır. Bölgesel değerlendirmelerin kalkınma ekseninde doğru bir biçimde yapılabilmesi için bölgelerin ana ekonomik özelliklerinin tespit edilmesi gerekmektedir. Yüksek kişi başı gelir, toplumda daha fazla harcama gücüne, adil bir gelir dağılımıyla birlikte ekonomik refahın geniş bir kesime yayılmasına ve dolayısıyla bu durumun daha iyi eğitim, sağlık hizmetleri, istihdam olanakları, altyapı, teknolojik gelişim, sosyal hizmetler ve refaha olanak vermektedir.

Şekil 2'de illerin Atlas metoduna göre hesaplanmış kişi başı milli gelirleri Türkiye haritası üzerinde gösterilmektedir. Buna göre Antalya, Muğla, Eskişehir, Bolu, Bilecik, Bursa, Çanakkale ve Kırklareli'nin Türkiye ortalamasının üstünde kişi başı milli gelire sahip iller arasında yer aldığı, İstanbul, Kocaeli, Tekirdağ, Ankara ve İzmir'in ise dünya ortalamasının üstünde kişi başı milli gelire sahip olduğu görülmektedir. Yapılan bu hesaba göre yukarıda belirtilen 13 il, Türkiye ortalamasının üzerinde kişi başı milli gelire sahipken geri kalan 68 il Türki-

Şekil 2 - Kişi başı gayrisafi milli hasıla, Atlas metodu, USD, 2022

Kaynak: Dünya Bankası, TÜİK, TEPAV hesaplamaları

ye ortalamasının altında kalmaktadır. Bununla birlikte özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki illerin Türkiye'nin en düşük kişi başı milli gelire sahip olan illeri olduğu görülmektedir. Refahın en basit göstergesi olan kişi başı milli gelirin bölgeden bölgeye gösterdiği bu farklılaşma, bölgelerin ekonomik kalkınma süreçlerini devam ettirebilmeleri için birbirlerinden farklı politika setlerine ihtiyaçları olduğuna işaret etmektedir.

TÜRKİYE'DE BÖLGESEL KALKINMA TUZAĞI

Neden bölgesel kalkınma tuzağı? Diemer vd., (2022) yaptıkları çalışmada bölgesel kalkınma tuzağını, bir bölgenin gelir, verimlilik ve istihdam açısından dinamizmini koruyamadığı ve bölge sakinlerinin refahının, bölgenin üst bölgesinde ve ulusal düzeyde hüküm süren ekonomik koşullara göre geride kaldığı durum olarak tanımlamaktadır. Bu bölgelere daha basit bir tabirle "ihmal edilen yerler" ya da "üzerinde yeterince düşünülmeyen yerler" dememiz de mümkün.

Bölgesel kalkınma tuzağı yöntemi, bölgelerin kalkınma performanslarını ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu yöntem, orta gelir tuzağı literatürünü ileriye taşıyarak, sadece kişi başına düşen gayri safi yurt içi hasıla (GSYİH) gibi temel göstergelerle sınırlı kalmayıp verimlilik ve istihdam gibi kalkınma sürecinin diğer önemli bileşenlerini de göz önünde bulundurmada, dolayısıyla bölgesel kalkınma performansını daha kapsamlı bir şekilde değerlendirmemize olanak tanımaktadır. Bölgesel kalkınma tuzağı endeksi, bölgesel performansın o bölgeye özel bir şekilde analiz edilmesine imkân verebilmek adına, ilgili bölgelerin verilerine ek olarak üst bölgeler ve ülke verileri kullanılarak hesaplanmaktadır.

Bunun yanı sıra bölgesel kalkınma tuzağı endeksi, verisi elde edilen metriklerin büyüme ve büyüme hızı değerleri kullanılarak hesaplanmaktadır. Dolayısıyla değerlendirmeler statik değil dinamik bir boyut kazanmaktadır. Bu da bizim bölgelerin kalkınma sürecindeki hızlanma ve yavaşlamaları tespit edebilmemizi sağlamaktadır. Son olarak, bölgesel kalkınma tuzağı yöntemi, bölgelerin kalkınma tuzağına düşme riskini sürekli bir değişkenle açıklamaktadır. Bu, kalkınma tuzağına yoğunluk boyutunu ekleyerek uygulanacak politikalar için yön gösterici bir özellik sunmaktadır.

Metodoloji

Kalkınma tuzağı endeksleri hesaplanırken İBBS1, İBBS22 ve ülke düzeyinde cari fiyatlarla kişi başına GSYH (TL), cari fiyatlarla çalışan başına gayrisafi katma değer (TL) ve istihdamın işgücüne oranı olmak üzere üç değişkenden faydalanılmaktadır.

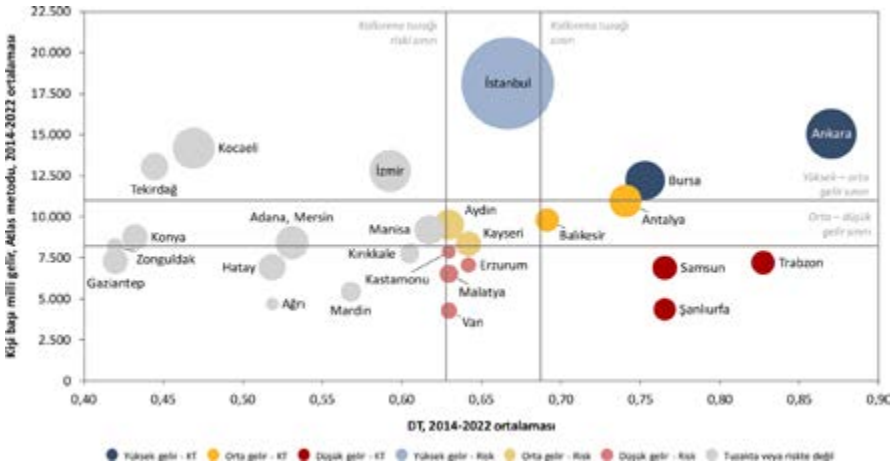
Endekste kullanılan kişi başına düşen gelir değişkeni, bölgenin genel refahını temsil etmektedir. Ancak bölgesel kalkınma tuzağı hesaplamasında sadece kişi başına düşen gelir artışındaki yavaşlama veya düşüşlerin incelenmesinin yanı sıra, istihdam-işgücü oranının değişim hızı ve verimlilik artışının değişimi gibi diğer göstergeler de dikkate alınmaktadır. Verimlilik, bölgesel ekonomilerin üretim performansı ve rekabet gücü hakkında fikir vermektedir. Verimlilik artışı, yeni fikirler, teknolojik buluşlar ve geliştirilmiş iş modelleri sayesinde girdileri daha iyi bir şekilde birleştirerek daha fazla çıktı üretimini sağlamaktadır. (OECD, 2021). Dolayısıyla, verimlilik, uzun vadeli ekonomik performansın önemli bir belirleyicisi olduğundan, büyüme yavaşlaması ve orta gelir tuzağı tartışmalarında özellikle

Şekil 3 – Bölgesel kalkınma tuzağı endeksi, İBBS2, 2014-2022 ortalaması

Kaynak: TÜİK, TEPAV hesaplamaları

Şekil 4 – Bölgesel kalkınma tuzağı endeksi, bölgelerin gelir grubuna göre4, İBBS2, 2014-2022 ortalamaları

Kaynak: TÜİK, TEPAV hesaplamaları

önemlidir. İstihdamın işgücüne oranı, bölgenin işgücü piyasası dinamiklerini ortaya koymaktadır. Yüksek bir istihdam-ışgücü oranı, geniş iş olanaklarına sahip sağlıklı bir işgücü piyasasına işaret ederken düşük bir oran iş yaratmada veya işgücü piyasasına katılımı zorluklara işaret etmektedir. Dolayısıyla bu oran, bölgelerin yeni işler yaratma, teknolojik gelişmeler veya yapısal dönüşümler gibi değişen ekonomik koşullara uyum sağlama kabiliyetleri hakkında fikir vermektedir. Kullanılan bu değişkenler, bölgelerde refahın ve ekonomik performansın farklı boyutlardan değerlendirilmesine ve politika yapımında daha etkili kararlar alınmasına olanak sağlamaktadır.

Türkiye’de bölgesel kalkınma tuzağı

Bölgesel kalkınma tuzağı, metodoloji kısmında belirtilen biçimde hesaplandıktan sonra karşımıza aşağıdaki harita çıkmaktadır. Yapılan hesaplamalarda, 2014 ve 2022 yıllarındaki veriler kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar bu yılların ortalama kalkınma tuzağı endeks değerlerini vermektedir.

Buna göre, özellikle Kuzey Doğu Anadolu, Ankara ve Bursa alt bölgelerini kapsayan Batı Anadolu bölgesi ve Antalya ile Şanlıurfa alt bölgeleri yüksek kalkınma tuzağı endeks değerlerine sahip iller olarak öne çıkmaktadır. Sonuçlara göre Ankara, 0,87 endeks değeriyle en yüksek kalkınma tuzağı değerine sahip ildir. Ankara’dan sonra 0,83’le Kuzey Doğu Anadolu bölgesindeki Trabzon alt bölgesi, 0,77’yle Samsun ve Şanlıurfa alt bölgeleri, 0,75’le Bursa alt bölgesi, 0,74’le Antalya alt bölgesi sonrasında ise 0,69 ile Balıkesir alt bölgesi gelmektedir. Kalkınma tuzağı riskinde olan bölgeler ise sırasıyla İstanbul ile Kayseri, Erzurum, Aydın, Malatya, Van ve Kastamonu alt bölgeleridir. En düşük kalkınma tuzağı endeks değerine sahip yani ne tuzağa yakalanmış ne de tuzak riskinde olan bölgeler ise sırasıyla Gaziantep, Zonguldak, Konya ve Tekirdağ’dır.

Bölgeleri gelir gruplarına ve kalkınma tuzağında olup olmamalarına göre kategorize ettiğimizde ise yukarıdaki şekil ortaya çıkmaktadır. Buna göre, Ankara ve Bursa alt bölgeleri yüksek gelir grubunda; Antalya ve Balıkesir alt bölgeleri orta gelir grubunda; Trabzon, Samsun

ve Şanlıurfa alt bölgeleri ise düşük gelir grubunda olup kalkınma tuzağı içinde olan bölgeler olarak karşımıza çıkmaktadır. Yüksek gelir grubunda kalkınma tuzağı riskiyle karşı karşıya kalan tek il İstanbul olmakla birlikte; Aydın ve Kayseri alt bölgeleri orta gelir grubunda ve kalkınma tuzağı riski bulunan bölgelerdir. Gelir seviyelerine göre sırasıyla, Kastamonu, Erzurum, Malatya ve Van alt bölgeleri ise düşük gelir grubunda olup kalkınma tuzağı riski içinde olan bölgeleri oluşturmaktadırlar.

Kalkınma tuzağı endeks değerlerini her bölge için yıllara göre incelediğimizde Trabzon haricinde kalkınma tuzağı riskinde kalan bölgelerin 2017-2016 yılları sonrasında endeks değerlerinde düşüş eğiliminin başladığını ancak sadece Şanlıurfa ve Antalya’nın 2022’ye kadar bu eğilimi sürdürdüğü, Trabzon’un ise analize dâhil olan bütün yıllarda yüksek kalkınma tuzağı endeks değerlerine sahip olduğu görülmektedir. Kalkınma tuzağı riski grubunda en yüksek ortalama risk değerine sahip İstanbul yatay ve düşük varyasyona sahip bir eğilim takip etmektedir. Kalkınma tuzağında veya riskinde olmayan bölgeler içinde ise İzmir ve Kocaeli’nin 2014 sonrasında endeks değerlerinin hızlı bir biçimde düştüğünü, Tekirdağ, Gaziantep ve Zonguldak’ın analize dâhil olan bütün yıllarda düşük değerler aldığını görmekteyiz.

Yerel Kalkınmanın ve Yerel Kalkınma Ajanslarının Önemi

Günümüzde, küresel düzeyde yaşanan değişimlerin yerel düzeydeki etkileri giderek artmaktadır. Özellikle iklim değişikliği ve dekarbonizasyon süreçleri, yerel toplulukları farklı biçimlerde etkilemektedir. Bu bağlamda, yerel düzeyde analiz kabiliyetinin ve kalkınma stratejilerinin önemi, hiç olmadığı kadar artmıştır. Geçmişte, Türkiye’de, yerel kalkınma stratejilerinin belirlenmesi ve uygulanması için kalkınma ajansları önemli bir rol üstlenmekteydi. Ancak, zaman içinde bu ajansların kapasite kaybına uğraması, bölgesel bazda analiz ve strateji geliştirme olanaklarını zayıflatmıştır.

İyi işler (Good Jobs) kavramı, işin ücretinin yanında işin kalitesi ve insanın yaşam kalitesi üzerindeki etkilerini de içeren bir yaklaşımla tanımlanmaktadır. Buna göre iyi bir iş, insanların kendilerini değerli hissettikleri, işlerini güvenle yapabildikleri ve yaşamlarını sürdürebilecekleri bir düzeyde gelir elde ettikleri işlerdir (Rodrik & Stantcheva, 2021).

Özellikle dijitalleşmenin ve yapay zekanın ekonomiye hızla entegre olduğu ve bununla birlikte emeğe olan bakışın değişmeye başladığı bu dönemde istihdam yapısının iyi işler ekseninde tekrar değerlendirilmesi ve yerelin dünya eğilimlerinden kopmaması için yerelde faaliyet gösterebilecek kalkınma ajanslarının kapasitelerinin artırılması gerekmektedir. Bu durumda, güçlü kalkınma ajansları, yerelde işgücü piyasasının ihtiyaçlarına uygun stratejiler geliştirebilir ve böylece daha iyi iş imkânlarının yaratılmasına katkı sağlayabilirler. Benzer bir biçimde bölgelerin güçlü ve zayıf yönleri analiz edilerek bölgelerin ihtiyaçlarına yönelik yatırım alanları belirlenebilir. Bu şekilde, yerel düzeydeki kalkınma stratejilerinin belirlenmesi ve uygulanması sürecinde iyi işlerin teşvik edilmesi ve yerel ekonominin daha rekabetçi hale getirilmesi sağlanabilir.

Sonuç

Türkiye ekonomisi ilk günden bugüne kadar önemli dönüşümler geçirmiştir. Özellikle 2000'lerin başından günümüze kadar olan süreci incelediğimizde Türkiye'nin 2000-2014 arasında

yakaladığı ekonomik performansı sürdürmekte zorlandığı görülmektedir. Yüksek performanstan sonra yaşanan yavaşlama ve duraksamalar akla orta gelir tuzağını getirmektedir. Türkiye ekonomisinin bölgeden bölgeye önemli yapısal farklılıklar gösterdiğini de göz önüne aldığımızda her bölgenin performansının ve ihtiyaçlarının da farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmaktayız. Orta gelir tuzağı konseptinden yola çıkılarak oluşturulmuş bölgesel kalkınma tuzağı kavramı bölgelerin sorunlarını ve ihtiyaçlarını ortaya koyabilmemize imkân sağlamaktadır.

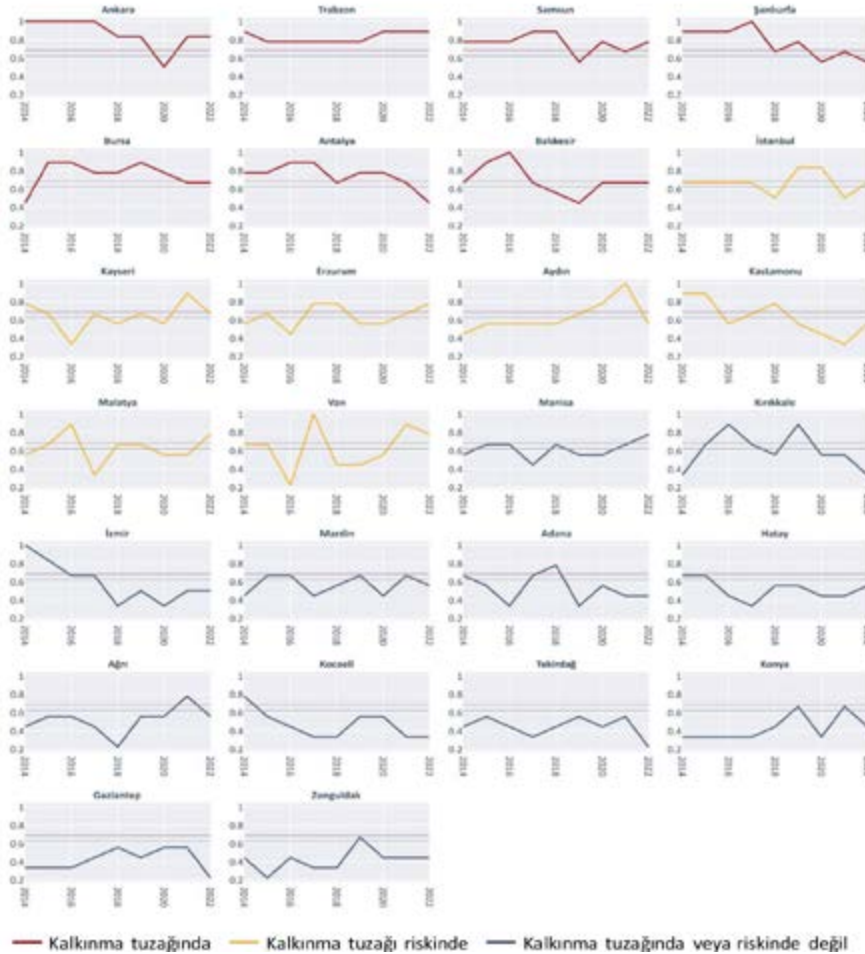
Çalışmada kalkınma tuzağı endeksi Türkiye'nin İBBS2 bölgeleri için hesaplanmış ve kalkınma tuzağı endeksi değerleri bölgelerin aldıkları değerlere ve kişi başı milli gelirlerine göre kalkınma tuzağı gruplarına ayrılmıştır. Buna göre yüksek gelir grubunda Ankara ve Bursa, orta gelir grubunda Antalya ve Balıkesir, düşük gelir grubunda ise Trabzon, Samsun ve Şanlıurfa kalkınma tuzağında olan bölgelerdir. İstanbul yüksek gelir grubunda ve kalkınma tuzağı riski içinde olan tek bölgeyken Ay-

dın ve Kayseri bölgeleri orta gelir grubunda, Kastamonu, Erzurum, Malatya ve Van ise düşük gelir grubunda kalkınma tuzağı riski içinde olan bölgeleri oluşturmaktadır.

Bu değerlendirme notunda bölgelerin kalkınma tuzağı endekslerinin hesaplanmasıyla ve bölgelerin ait oldukları grupların tespit edilmesiyle yetinilmmiştir. Ancak bölgelerin sahip oldukları sorunların ve bunların çözümüne ilişkin analizlerin yapılabilmesi ve dolayısıyla bölgesel kalkınma için ihtiyaçların tespit edilebilmesi için bölgesel kalkınma tuzağı hesaplamalarının eğitim durumu, sektörel çeşitlilik gibi diğer ekonomik göstergelerle birlikte incelenmesi gerekmektedir.

Özellikle önümüzdeki dönemde Türkiye ekonomisini bekleyen yeşil ve dijital dönüşüm süreçlerini de göz önüne aldığımızda, halihazırda sahip olduğumuz sorunların tespit edilebilmesi ve bu sorunların çözümüne yönelik çalışmaların yapılabilmesi büyük bir önem arz etmektedir. Özellikle bölgesel kalkınma ajanslarının bu çerçevede tekrar yapılandırılması önümüzdeki dönemde yerel ve dolayısıyla ulusal amaç ve ihtiyaçların yerine getirilmesinde faydalı olacaktır.

Şekil 5 – Yıllara göre bölgesel kalkınma tuzağı endeksi, İBBS2, 2014-2025

Kaynak: TÜİK, TEPAV hesaplamaları

KAYNAKÇA

- Diemer, A., Iammarino, S., RodríguezPose, A., & Storper, M. (2022). The regional development trap in Europe. *Economic Geography*, 98(5), 487–509. <https://doi.org/10.1080/00130095.2022.2080655>
- Gill, I. S., & Kharas, H. (2007). An East Asian renaissance [Ideas for Economic Growth]. The World Bank. <https://doi.org/10.1596/978-0-8213-6747-6>
- OECD. (2021). Productivity and economic growth. In *OECD Compendium of Productivity Indicators 2021*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/f8c31e3c-en>
- Rodrik, D., & Stantcheva, S. (2021). Fixing capitalism's good jobs problem. *Oxford Review of Economic Policy*, 37(4), 824–837. <https://doi.org/10.1093/oxrep/grab024>
- TÜİK Hanehalkı İşgücü İstatistikleri. (2024, 29 Mart). Hanehalkı İşgücü Anketi. <https://www.tuik.gov.tr/>
- TÜİK Ulusal Hesaplar Daire Başkanlığı. (2023, Aralık 11). Bölgesel Gayrisafi Yurtiçi Hasıla. <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=Ulusal-Hesaplar-113>
- World Bank. (2024). GDP ranking in 2022. Available at: <http://databank.worldbank.org/data/download/GDP.pdf>
- World Bank. (2024). GNI per capita, Atlas method (current US\$) [NY.GNP.PCAP.CD]. Retrieved from <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GNP.PCAP.CD>
- World Bank. (2024). Urban Population (% of Population) [SP.URB.TOTL.IN.ZS]. Retrieved from <https://data.worldbank.org/indicator/SP.URB.TOTL.IN.ZS>

Kaynak: Tepaj

TÜRKİYE'NİN İKİNCİ 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU 2023 ve LİSTEDE KONYA'NIN YERİ

Burçin KABAKCI

KTO, Ekonomik Araş. ve Proje Müdürlüğü

1. Giriş

İstanbul Sanayi Odası tarafından 56'ncısı hazırlanan Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesi 2023 yılı verileri açıklanmıştır. Listenin ilk 10'unda yer alan firmalara bakıldığında sıralamanın bir önceki yıla göre tamamen değiştiği görülmektedir. 2023 yılında listenin ilk sırasında 2 milyar 95 milyon TL'lik üretimden satış rakamı ile Biska Tekstil firması yer alırken, ikinci sırada ise 2 milyar 94 milyon TL'lik üretimden satış rakamı ile Karel Elektronik yer almaktadır. Küçükçalık Tekstil ise 2 milyar 94 milyon TL'lik üretimden satış rakamı ile listenin üçüncü sırasında yer almaktadır.

Listenin ilk sırasında yer alan Biska Tekstil 2022 yılında İSO 500'de 405. sırada yer almıştır. İkinci sırada yer alan Karel Elektronik 2022 yılında İSO İkinci 500'de 107. sırada yer alırken, üçüncü sırada yer alan Küçükçalık Tekstil ise 2021 yılında İSO 500'ün 374. sırasında yer almıştır.

2. RAKAMLARLA TÜRKİYE'NİN İKİNCİ 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU 2023

İSO İkinci 500, 2023 yılında da her yıl olduğu gibi KOBİ'lerin içinden geçmekte olduğu ekonomik ve finansal koşulları, ihracat performanslarını, AR-GE ve teknoloji faaliyetlerine ilişkin birçok sonuç ortaya koymaktadır. Bu sonuçlar değerlendirilirken küresel büyümeyi

baskılayan bir dizi gelişmenin yanında ülkemizde yaşanmış olan 6 Şubat depreminin ve ekonomik politikamızda başlayan dönüşümü de göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Bu açıdan bakıldığında, 2023 yılında İSO İkinci 500'ün üretimden satışları yüzde 42,2 oranında artarak 695 milyar TL'den 988 milyar TL'ye çıkmıştır. 2021 ve 2022 yıllarına göre daha zayıf

bir performansla işaret eden bu artışta yavaşlayan küresel talep, yaşanan deprem felaketi, uzun seçim dönemi ve ekonomik politikalarda yaşanan sıkılaştırma belirleyici olmuştur.

İSO İkinci 500'ün üretimden satışlarındaki değişimler, yılsonu TÜFE enflasyonundan arındırılarak incelendiğinde; 2023 yılında yüzde 13,7 oranında gerilediği görülmektedir. Reel değişimler

2023 yılında "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" listesinde yer alan ilk 10 firma şunlardır;

Türkiye Sıra		Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda/ Kamu	Üretimden Satışlar Net (TL)
2023	2022			
1	-	Biska Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep Sanayi Odası	2.957.551.888
2	107	Karel Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul Sanayi Odası	2.949.091.598
3	-	Küçükçalık Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası	2.944.561.614
4	-	Bor Şeker A.Ş.	Bor Ticaret ve Sanayi Odası	2.939.069.709
5	-	Dioki Petrokimya Sanayi A.Ş.	Adana Sanayi Odası	2.935.868.496
6	-	Klimasan Klima San. ve Tic. A.Ş.	Manisa Ticaret ve Sanayi Odası	2.935.348.999
7	57	Çukurova İnşaat Makinaları San. ve Tic. A.Ş.	Mersin Ticaret ve Sanayi Odası	2.932.290.135
8	-	Orta Anadolu Ticaret ve Sanayi İşletmesi T.A.Ş.	Kayseri Sanayi Odası	2.918.318.601
9	121	Palmiye Dokuma İplik Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Adana Sanayi Odası	2.914.263.732
10	-	Kahramanmaraş Kağıt San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul Sanayi Odası	2.908.213.559

(+) Bir önceki yıl İSO 1000'de yer almayan kuruluşlar ile bir önceki yıl bilgilerini açıklamayıp bu yıl bilgilerini açıklayan kuruluşlar (+) işareti ile gösterilmektedir.

(-) Ana tabloda sıra numaralarının bazılarının karşısında görülen (-) işareti, o sırada yer alan kuruluşun isminin açıklanmasını istemediğini göstermektedir. Bu yıl bilgilerini açıklamayan ve/veya İSO 500'den İSO İkinci 500'e gerileyen kuruluşların bir önceki yıl sıralama bilgileri de (-) işaretiyle gösterilmektedir.

hesaplanırken son yıllarda olduğu gibi yine yılsonu TÜFE enflasyonu kullanılmıştır. Ancak 2023 yılı boyunca yıllık enflasyon oldukça değişken bir seyir izlemiştir. Yılsonunda TÜFE enflasyonu yüzde 64,77 iken, ÜFE’de yüzde 44,22 ile daha düşük gerçekleşmiştir. Yıllık ortalama enflasyon ise TÜFE’ye yüzde 53,86, ÜFE’de ise yüzde 49,93 olarak gerçekleşmiştir.

Sonuç olarak hangi gösterge kullanılırsa kullanılsın, 2023 yılında İSO İkinci 500’ün üretimden satışları enflasyonun altında kalmış ve reel olarak gerileme göstermiştir. Örneğin bu hesaplama, ortalama TÜFE enflasyonu kullanılarak yapılsaydı reel gerileme yüzde 7,6 olarak gerçekleşecekti.

İSO İkinci 500’ün en büyük üç şirketi üretimden satışlar baz alınarak yapılan 2023 yılı İSO İkinci 500 sıralamasına göre Biska Tekstil 2 milyar 958 milyon TL ile ilk sırayı almış, onu 2 milyar 949 milyon TL ile Karel Elektronik takip ederken Küçükçalık tekstil ise 2 milyar 945 milyon TL ile üçüncü olmuştur. 2023 yılı İSO İkinci 500 sıralamasına üretimden satışları 2 milyar 958 milyon TL ile 1 milyar 294 milyon TL arasında kalan şirketler girebilmiştir. İSO İkinci 500’ün 2022 yılı listesinde yer alan şirketlerin üretimden satışları ise 2 milyar 54 milyon TL ile 886 milyon TL bandında gerçekleşmiştir.

Sanayi kesiminin rekabetçiliği için AR-GE faaliyetleri hayati önem taşımaktadır. İSO İkinci 500’de AR-GE yapan kuruluş sayısı, 2021’de en yüksek seviyesine ulaştıktan sonra son iki yılda durağanlaşmış gözükmemektedir. 2022’de 228’e gerileyen AR-GE yapan kuruluş sayısı 2023’te 1 adet daha azalarak 227 olarak gerçekleşmiştir.

İSO İkinci 500’ün teknoloji yoğunluklarına göre yarattıkları katma değer dağılımına bakıldığında; en yüksek payı yüzde 44,6 ile yine düşük teknoloji yoğunluklu sanayilerin aldığı ve bu grubun payını geçen yıla göre 4,6 puanlık düşüşle tek gerileme yaşanan grup olduğu görülmektedir.

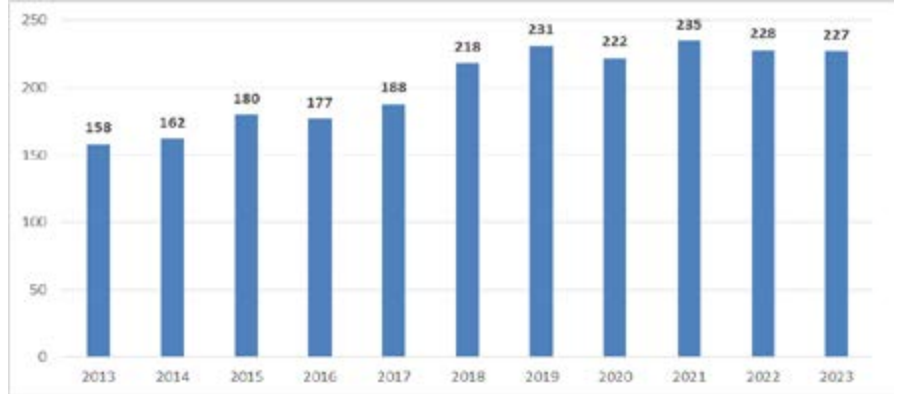
İSO İkinci 500’de orta-düşük teknolojilerin payının 0,9 puan artırarak yüzde 22,6’ye; orta-düşük teknolojilerin payı 2,6 puan artışla yüzde 25,7’ye ve yüksek teknolojilerin payı ise 1,2 puan artışla yüzde 3,6’ya yükseldiği görülmektedir. Elde edilen bu veriler, özellikle orta-yüksek ve yüksek teknoloji sektörlerinin payında kısmi bir iyileşmeyi işaret etse de ulaşılan noktanın yeterli olmadığı açıkça görülmektedir. Dijital

Üretimden Satışlar (Net) (Reel Değişimler %)

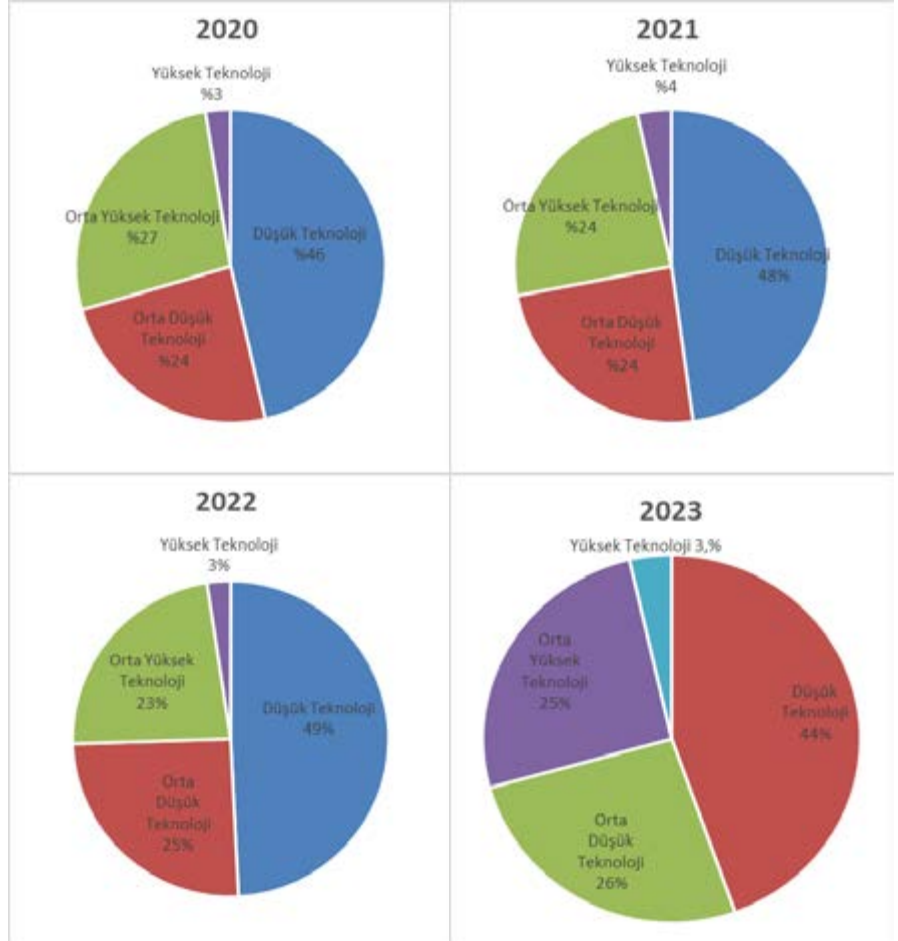
Kaynak: www.iso500.org.tr

Ar-Ge Harcaması Yapan Kuruluşların Sayısı

Kaynak: www.iso500.org.tr

Teknoloji Yoğunluklarına Göre Yarattılan Katma Değer Dağılımı (%)

Kaynak: www.iso500.org.tr

İSO İkinci 500'den İlk 500'e Yükselen Firmalar

2023	2022*	Kuruluşlar
167	12	FNSS Savunma Sistemleri A.Ş.
169	16	Onsa Rafineri A.Ş.
233	10	Noksel Çelik Boru Sanayi A.Ş.
282	164	Smart Güneş Enerjisi Teknolojileri Ar-Ge Üretim San. ve Tic. A.Ş.
299	21	Farplas Otomotiv A.Ş.
381	43	Dardanel Önentaş Gıda Sanayi A.Ş.
385	61	Nuh Beton A.Ş.
387	34	Erkunt Traktör Sanayii A.Ş.
388	35	Vergo Enerji Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.
401	8	Kula Yağ ve Emek Yem San. Tic. A.Ş.
404	73	Seksüt Endüstrisi Kurumu A.Ş.
418	66	Fellow Enerji A.Ş.
424	244	Samsun Yurt Savunma San. ve Tic. A.Ş.
428	148	Santa Farma İlaç Sanayii A.Ş.
435	7	Özgüven Kablo San. ve Tic. Ltd. Şti.
441	230	Humanis Sağlık A.Ş.
442	44	Pilyem Gıda Tarım San. ve Tic. A.Ş.
445	25	Traçim Çimento San. ve Tic. A.Ş.
447	85	Daxler Enerji A.Ş.
450	98	Rollmech Automotive San. ve Tic. A.Ş.
452	72	Assan Panel San. ve Tic. A.Ş.
456	30	Kenan Metal A.Ş.
457	193	Krone Ticari Araçlar San. ve Tic. A.Ş.
461	11	Detay Gıda San. ve Tic. A.Ş.
462	58	Hattat Traktör San. ve Tic. A.Ş.
467	19	Kartal Halı Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
470	78	Kalekim Kimyevi Maddeler San. ve Tic. A.Ş.
472	139	Baştaş Başkent Çimento San. ve Tic. A.Ş.
474	80	Unsan Un San. ve Tic. A.Ş.
482	129	Lider Petfood Yem San. ve Tic. A.Ş.
483	183	Della Gıda San. ve Tic. A.Ş.
489	23	Opsan Orijinal Sac Parça San. ve Tic. A.Ş.
490	79	Boyteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
492	162	Mioro Hediyeelik Eşya San. ve Tic. A.Ş.
496	39	Milat Halı San. ve Tic. A.Ş.

İSO 500'den İkinci 500'e Gerileyen Firmalar

2023	2022*	Kuruluşlar
1	405	Biska Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
3	374	Küçükçalık Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
5	410	Dioki Petrokimya Sanayi A.Ş.
6	370	Klimasan Klima San. ve Tic. A.Ş.
8	453	Orta Anadolu Ticaret ve Sanayi İşletmesi T.A.Ş.
10	254	Kahramanmaraş Kağıt San. ve Tic. A.Ş.
19	343	Kaltun Madencilik Sanayi Nakliye ve Akaryakıt Ticaret A.Ş.
20	383	Coreal Alüminyum Kablo San. Tic. A.Ş.
25	440	Europen Endüstri İnşaat San. ve Tic. A.Ş.
29	460	Ege Kimya San. ve Tic. A.Ş.
33	366	Ateş Çelik İnşaat Taahhüt Proje Mühendislik San. ve Tic. A.Ş.
39	449	Park Cam San. ve Tic. A.Ş.
40	470	Soyyığıt Gıda San. ve Tic. A.Ş.
44	489	TARFAŞ Tarımsal Faaliyetler Üretim San. ve Tic. A.Ş.
56	433	Narteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
65	314	Güney Çelik Hasır ve Demir Mamülleri San. Tic. A.Ş.
76	438	TYH Uluslararası Tekstil Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.
82	437	Meltem Kimya ve Tekstil San. İth. İhr. ve Tic. A.Ş.
100	496	Has Çelik ve Halat San. Tic. A.Ş.
101	74	Afşin Elbistan Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.
102	450	Ve-Ge Hassas Kağıt ve Yapıştırıcı Bant San. ve Tic. A.Ş.
105	487	Bekaert Kartepe Çelik Kord San. ve Tic. A.Ş.
106	497	Plastay Kimya San. ve Tic. A.Ş.
111	400	Dünya Uluslararası Mücevherat ve Kuyumculuk San. ve Tic. A.Ş.
112	465	Doruk Un Sanayi A.Ş.
138	475	Varaka Kağıt Sanayi A.Ş.
162	454	Yurtbay Seramik San. ve Tic. A.Ş.
167	485	Nurol Makina ve Sanayi A.Ş.
178	460	Ege Seramik San. ve Tic. A.Ş.
204	249	BAGFAŞ Bandırma Gübre Fabrikaları A.Ş.
222	312	Ege Çelik Endüstrisi San. ve Tic. A.Ş.
274	351	P.M.S. Metal Profil Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.
279	345	Likit Kimya San. ve Tic. A.Ş.
346	478	Çelsantaş Çelik Mamülleri San. ve Tic. A.Ş.
379	430	Ünteks Boya Baskı Apre Tekstil San. İç ve Dış Tic. A.Ş.

talleşme ve yeşil dönüşümün küresel rekabete damga vuracağı bir gelecek açısından bunun henüz bir başlangıç olduğu ve artırılması için daha çok çaba sarf etmemiz gerektiği görülmektedir. 2022 yılında ISO İkinci 500'de yer alan 35 firma, 2023 yılında İSO 500 listesine yükselmiştir. Listenin ilk sırasında 2022 İSO İkinci 500'de 12. sırada yer alan FNSS Savunma Sistemleri A.Ş. 2023 İSO 500'e 167. sıradan girmiştir. 2022 İkinci 500'de 16. sırada yer alan Onsa Rafineri A.Ş. 2023 İSO 500'de 169. sırada, 2022 İSO İkinci 500'de 10. sırada yer alan Noksel Çelik Boru Sanayi A.Ş. İSO 500'de 233. sırada yer almaktadır. İSO İkinci 500'ün bu yılki listesine 111 yeni sanayi kuruluşu girmiş, bunlardan 35 tanesi İSO 500'den İSO İkinci 500'e düşen şirketlerden oluşmuştur. 2022 yılının İSO İkinci 500 listesinden İSO 500'e çıkan firma sayısı ise 35 olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılı İSO İkinci 500 listesindeki sıralamalarına göre değerlendirildiğimizde ilk sırada Biska Tekstil San. ve Tic. A.Ş. yer alırken, ikinci sırada Küçükçalık Tekstil San. ve Tic. A.Ş., üçüncü sırada ise Dioki Petrokimya Sanayi A.Ş. yer almıştır. İSO İkinci 500'ün, İSO tarafından oluşturulmuş olan 10'lu sektör gruplandırmasına göre dağılımına bakıldığında, İSO İkinci 500 içerisinde yer alan firmaların yüzde 60'ından fazlasının 4 sektör grubunda toplandığı görülmektedir. Bunlar sırasıyla 109 firmayla "gıda ürünleri sanayi", 78 firmayla "kimyasal ürünler, plastik ve kauçuk ürünleri sanayi", 71 firmayla "tekstil ürünleri sanayi", 64 firmayla "ana metaller ve makine imalat sanayi" sektörleridir. İSO İkinci 500 2023'de Net Satışlarda yer alan ilk üç kuruluşa bakıldığında Norm Cıvata, Doruk Un ve Alp-Ateş Gübre'nin yer aldığı görülmektedir. Listenin ilk 10'una baktığımızda geçen sene listede yer alan Onsa Rafineri, Unat Yağ ve Eroğlu Gıda'nın yerine Doruk Un, Alp-Ateş ve İstanbul Asfaltın geldiği görülmektedir. Brüt Katma Değerlerine göre ilk 3 firma bir önceki yıla göre kıyaslandığında, 2022 yılında listenin ilk sırasında yer alan Karel Elektronik'in 2023 yılında yerini İstanbul Asfalt Fabrikalarına bırakarak listenin ikinci sırasında yer aldığı görülmektedir. 2022'de listenin ikinci sırasında yer alan Safa Tarım'ın 2023 yılında listedeki yerini Karel Elektronik'e bıraktığı görülmektedir. 2022 yılında listenin üçüncü sırasında yer alan Atik Metal San. ve Tic. A.Ş'nin ise yerini Erkul Kozmetik'e bıraktığı görülmektedir.

Firmaların varlık ve kaynak yapısındaki gelişmeler incelendiğinde; 20 yıl aradan sonra hayatımıza giren enflasyon muhasebesi uygulamasının İSO İkinci 500'ün bilanço büyüklüklerini önemli ölçüde etkilediği görülmektedir. 2023 yılında enflasyon düzeltilmesi sonrası veriler ile İSO İkinci 500'ün aktif toplamı yüzde 100,4 oranında artarak 1,4 trilyona ulaşmıştır. Bu artışın 343 milyar liralık kısmının enflasyon düzeltilmesinden kaynaklandığı görülmektedir. Aktiflerin alt kalemlerine inildiğinde, enflasyon düzeltilmesinden esas olarak etkilenen duran varlıkların yüzde 181,6 oranında artarak 668 milyar liraya çıktığı görülmektedir. Buna karşılık dönen varlıklardaki artış yüzde 70,1 ile çok daha sınırlı gerçekleşmektedir.

Pasif tarafta ise özkaynaklar 2023'te enflasyon düzeltilmesi sonrası verilerle yüzde 152,1 oranında artarak 740 milyar liraya yaklaşmıştır. Bu kalemden enflasyon düzeltilmesinin etkisi 339 milyar lira olmuştur. Toplam borçlardaki etki ise, düzeltilmenin parasal olmayan kıymetlere uygulanmış olması nedeniyle çok daha düşük düzeyde gerçekleşmiştir. Düzeltilme sonrası verilerle toplam borçlar yüzde 76,7 oranında artarak 641 milyar liraya çıkarken, düzeltilmenin etkisi 4 milyar lira ile sınırlı kalmıştır.

Öz kaynaklarına göre ilk 10 kuruluşun ilk üçündeki firmalara bakıldığı zaman 2022 yılına göre listenin değiştiği görülmektedir. Geçen sene listenin ilk sırasında yer alan Maren Maraş Elektrik'in 2023 yılında yerini Afşin Elbistan Elektrik'e bırakarak listenin dördüncü sırasına gerilediği görülmektedir. 2022 yılında listenin ikinci ve üçüncü sırasında yer alan Omega Metal ve Bursa Çimento'nun 2023 yılında listenin ilk onunda yer almadığı görülmektedir. 2022 yılında listenin ilk onunda yer almayan Varaka Kağıt ve Batıçim Batı Anadolu Çimento'nun 2023 yılında listenin ikinci ve üçüncü sırasında yer aldığı görülmektedir.

Aktif toplamına göre ilk 3 kuruluşa bakıldığında listenin ilk sırasında yer alan Maren Elektrik'in 2023 yılında yerini Afşin Elbistan Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.'ye bırakarak listenin 7. Sırasında yer aldığı görülmektedir. 2022 yılında listenin ikinci sırasında yer alan Kivanç Tekstil'in yerini Varaka Kağıt'a bırakarak listenin 4. sırasına gerilediği görülmektedir. 2022 yılında listenin üçüncü sırasında yer alan Karel Elektronik'in ise 2023 yılında listenin ilk onunda yer almayarak yerini

Sektörel Dağılım					
Sektörler	Kuruluş Sayısı			Üretimden Net Satışlar (Pay, %)	
	2021	2022	2023	2022	2023
Gıda Ürünleri Sanayii	91	94	109	18,8	22,2
Kimyasal Ürünler, Plastik ve Kauçuk Ürünleri Sanayii	68	71	78	14,2	15,8
Tekstil Ürünleri Sanayii	81	85	71	16,3	13,3
Ana Metaller ve Makine İmalat Sanayii	71	73	64	15,1	12,1
Kara, Deniz Taşıtları Yan Sanayii	39	38	37	7,5	7,9
Elektrikli Teçhizat ve Elektronik Ürünler Sanayii	38	37	37	7,5	7,7
Maden, Taş ve Toprak Ürünleri Sanayii	31	27	32	5,8	6,8
Orman, Kağıt Ürünleri, Mobilya ve Basım Sanayii	37	35	33	6,9	6,5
Metal Eşya Sanayii	25	23	23	4,5	4,6
Giyim Eşyaları Sanayii	19	17	16	3,5	3,0

Kaynak: www.iso500.org.tr

Net Satışlarda İlk 10 Kuruluş

2023	Kuruluş	Net Satışlar (TL)
390	Norm Cıvata San. ve Tic. A.Ş.	9.992.678.222
112	Doruk Un Sanayi A.Ş.	8.334.243.515
479	Alp-Ateş Gübre A.Ş.	8.177.404.519
283	İstanbul Asfalt Fabrikaları San. ve Tic. A.Ş.	7.516.622.142
229	Özgörkey Otomotiv Turizm Gıda San. ve Tic. A.Ş.	7.150.554.709
47	Erçal Fındık Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	6.721.411.927
259	Işık Çelik San. ve Tic. A.Ş.	6.254.718.689
59	Pier Agro Gıda San. ve Tic. A.Ş.	6.230.813.775
2	Karel Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	6.140.990.007
294	Akçelik Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş.	5.063.697.893

Brüt Katma Değere Göre İlk 10 Kuruluş

2023	Kuruluş	Brüt Katma Değer (TL)
283	İstanbul Asfalt Fabrikaları San. ve Tic. A.Ş.	4.829.317.547
2	Karel Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	2.634.354.220
400	Erkul Kozmetik San. ve Tic. A.Ş.	1.363.853.780
28	Eltaş Transformatör San. ve Tic. A.Ş.	1.352.480.173
25	Europen Endüstri İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	1.338.224.574
97	Atik Metal San. ve Tic. A.Ş.	1.337.303.539
419	Alarko Carrier San. ve Tic. A.Ş.	1.211.797.651
58	Dalgakıran Makina San. ve Tic. A.Ş.	1.210.430.596
165	Özdilek Ev Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	1.179.752.833
160	Europower Enerji ve Otomasyon Teknolojileri San. Tic. A.Ş.	1.156.336.159

Öz Kaynaklarına Göre İlk 10 Kuruluş

2023	Kuruluş	Öz Kaynak (TL)
101	Afşin Elbistan Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.	19.921.515.736
138	Varaka Kağıt Sanayi A.Ş.	11.940.799.161
42	Batıçim Batı Anadolu Çimento Sanayii A.Ş.	9.921.920.148
231	Maren Maraş Elektrik Üretim San. ve Tic. A.Ş.	6.805.501.595
37	Yıldız Pul Otomotiv Motor Parçaları Sanayi A.Ş.	4.379.447.584
202	Konya Kağıt San. ve Tic. A.Ş.	4.263.981.696
4	Bor Şeker A.Ş.	4.145.579.192
222	Ege Çelik Endüstrisi San. ve Tic. A.Ş.	4.143.453.832
7	Çukurova İnşaat Makinaları San. ve Tic. A.Ş.	3.995.782.828
32	Safa Tarım A.Ş.	3.820.451.087

Kaynak: www.iso500.org.tr

Aktif Toplamına Göre İlk 10 Kuruluş

2023	Kuruluş	Aktif Toplamı (TL)
101	Afşin Elbistan Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.	54.615.193.045
138	Varaka Kağıt Sanayi A.Ş.	16.674.429.149
42	Batıçim Batı Anadolu Çimento Sanayii A.Ş.	12.233.399.623
421	Kıvanç Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	10.251.503.602
479	Alp-Ateş Gübre A.Ş.	9.045.816.425
39	Park Cam San. ve Tic. A.Ş.	8.004.999.753
231	Maren Maraş Elektrik Üretim San. ve Tic. A.Ş.	7.881.506.625
37	Yıldız Pul Otomotiv Motor Parçaları Sanayi A.Ş.	7.295.761.003
46	Parsan Makina Parçaları Sanayii A.Ş.	7.295.041.530
1	Biska Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	7.164.593.265

Dönem Kârı/ Zararına Göre İlk 10 Kuruluş

2023	Kuruluş	Dönem Kârı / Zararı (TL)
160	Europower Enerji ve Otomasyon Teknolojileri San. ve Tic. A.Ş.	1.298.236.782
400	Erkul Kozmetik San. ve Tic. A.Ş.	1.082.213.539
72	Sürsan Su Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	1.043.660.378
4	Bor Şeker A.Ş.	1.038.012.000
197	Haznedar Durer Refrakter Malzemeleri San. ve Tic. A.Ş.	1.031.254.872
28	Eltaş Transformatör San. ve Tic. A.Ş.	705.679.676
25	Europen Endüstri İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	665.802.075
225	Akım Metal San. ve Tic. A.Ş.	644.198.993
93	Ontex Tüketim Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	636.910.465
168	Fibrosan Cam Takviyeli Polyester San. ve Tic. A.Ş.	634.828.111

FAVÖK'e Göre İlk 10 Kuruluş

2023	Kuruluş	Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kâr (TL)
125	Eltaş Transformatör San. ve Tic. A.Ş.	1.085.832.037
123	Atik Metal San. ve Tic. A.Ş.	1.070.662.994
107	Karel Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	1.058.496.723
485	Erkul Kozmetik San. ve Tic. A.Ş.	939.244.995
204	Sürsan Su Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	912.730.695
-	Bor Şeker A.Ş.	896.478.886
-	Dünya Uluslararası Mücevherat ve Kuyumculuk San. ve Tic. A.Ş.	888.322.852
338	Batıçim Batı Anadolu Çimento Sanayii A.Ş.	814.310.277
197	Dalgakıran Makine San. ve Tic. A.Ş.	780.855.251
115	Haznedar Durer Refrakter Malzemeleri San. ve Tic. A.Ş.	765.260.502

İhracatta İlk 10 Kuruluş

2023	Kuruluş	İhracat (Bin\$)
42	Norm Cıvata San. ve Tic. A.Ş.	109.512
204	Sürsan Su Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	101.232
-	Klimasan Klima San. ve Tic. A.Ş.	100.064
125	Eltaş Transformatör San. ve Tic. A.Ş.	99.659
326	Sirena Marine Denizcilik San. ve Tic. A.Ş.	98.970
112	Gesbey Enerji Türbini Kule Üretim San. ve Tic. A.Ş.	96.581
-	Dioki Petrokimya Sanayi A.Ş.	95.970
-	Likit Kimya San. ve Tic. A.Ş.	93.528
-	Dicle Gıda ve Tarım Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.	92.755
202	Tayaş Gıda San. ve Tic. A.Ş.	91.108

Batıçim Batı Anadolu Çimento'ya bıraktığı görülmektedir.

Üretim faaliyeti dışı gelirlerin dönem kar ve zarar toplamı içindeki payının son 5 yılda oldukça dalgalı bir seyir izlediği görülmektedir. 2022'de yüzde 8,7'ye gerileyen bu oran, 2023'te yeniden yüzde 15 bandının üzerine çıkmıştır. Net kambiyo zararındaki artışın olumsuz etkisine rağmen, üretim faaliyeti dışı gelirlerin toplam karlılığa katkısı artmış durumdadır. İSO İkinci 500'de vergi öncesi dönem kar ve zarar büyüklüğüne göre 2022 yılında kar eden kuruluş sayısı 457 iken, bu sayı 2023 yılında 428'e gerilemiştir. Zarar eden kuruluş sayısı da 43'den 72'ye yükselerek 2018 yılından bu zamana en yüksek rakama ulaşmıştır.

Dönem kârı / zararına göre ilk 10 kuruluşun ilk üçüne baktığımız zaman listenin komple değiştiği görülmektedir. 2022 yılında listenin ilk sırasında yer alan Göliplik Şeremet Tekstil bu yıl yerini Europower Enerji ve Otomasyon Teknolojilerine bırakmıştır. 2022 yılında listenin ikinci sırasında yer alan Haznedar Durer Refrakter yerini Erkul Kozmetik'e bırakırken, üçüncü sırada yer alan Konya Kağıt ise yerini Sürsan Su Ürünleri'ne bırakmıştır.

Faiz, Amortisman ve Vergi Öncesi Kâr(-FAVÖK) büyüklüğü yüzde 46'lık artışla 121,1 milyar liradan 176,8 milyar liraya ulaşmıştır. Bu artışa rağmen FAVÖK karlılığı sadece 1 puan artarak yüzde 15,3 olmuştur. Vergi öncesi kâr ve zarar toplamı ise yüzde 26,8 artarak 74,4 milyar liradan 94,7 milyar liraya yükselmiştir. Ancak satış karlılığı oranı 1,2 puan düşüşle yüzde 9,4'ten yüzde 8,2'ye inmiştir.

2023 yılında zayıflayan küresel büyüme dinamiklerine rağmen Türkiye'nin ihracatı binde 5 oranında artarak 255,4 milyar dolara yükselmiştir. Aynı yılda Türkiye sanayi ihracatı binde 2 düşüşle 254,6 milyar dolar gerilemiştir. İSO İkinci 500'ün ihracatı ise yüzde 6,5 düşüşle 15 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye geneli ve İSO 500'ün altında bir performansa işaret eden bu durum, nispeten daha küçük ve orta ölçekli kuruluşların dış pazarlara açılma ve rekabet gücünü koruma anlamında önemli ölçüde zorlandığını göstermektedir. Bu gelişmeler neticesinde İSO İkinci 500'ün Türkiye Sanayi İhracatı içindeki payı 2023 yılında 0,4 puan azalarak 6,1'e gerilemiştir.

İSO İkinci 500 2023'de ihracatta ilk 10 kuruluşu bir önceki yıllarla kıyasladığımız-

Çalışan Sayısında İlk 10 Kuruluş

2023	Kuruluş	Çalışan Sayısı
2	Karel Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	4.549
303	Modavizyon Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	2.976
275	Uğur Konfeksiyon San. ve Tic. A.Ş.	2.688
201	Defaş Madencilik San. ve Tic. A.Ş.	2.524
101	Afşin Elbistan Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.	2.250
438	Gamateks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	2.111
154	Eroğlu Giyim San. Tic. A.Ş.	1.830
3	Küçükçalık Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	1.754
301	Bony Tekstil İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş.	1.741
25	Europen Endüstri İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	1.658

da listenin ilk üçünün değiştiği görülmektedir. 2022 yılında listenin ilk sırasında yer alan Onsa Rafineri A.Ş. yerini 2023 yılında Norm Civata'ya bırakmıştır. 2022 yılında listenin ikinci sırasında yer alan Çayeli Bakır İşletmeleri yerini Sürsan Su Ürünlerine bırakırken, üçüncü sırada yer alan Mioro Hediyeelik Eşya ise yerini Klimasan Klima'ya bırakmıştır. İSO İkinci 500'de çalışan sayısı 2021 yılında 260.959 kişiyken bu rakam 2023

yılında 284.916'ya çıkmıştır. Çalışan sayılarına göre ilk 3 firmaya baktığımızda 2022 yılında listenin ilk sırasında yer alan Modavizyon Tekstil'in yerini 2023 yılında yerini Karel Elektronik'e bırakarak listenin ikinci sırasında yer aldığı görülmektedir. 2022 yılında listenin ikinci sırasında yer alan Uğur Konfeksiyon'un ise 2023 yılında listenin üçüncü sırasında yer aldığı görülmektedir.

3. TÜRKİYE'NİN İKİNCİ 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU ARASINDA YER ALAN KONYA FİRMALARI

Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu arasında yer alan Konya firmalarına bakıldığında; 2022 yılında listede Konya'dan 16 firma yer alırken bu rakam 2023 yılında 15 olarak gerçekleşmiştir. Geçen sene listenin 303. sırasında bulunan Mekpan Metal ve 321. sırada yer alan Çögenler Yem 2023 yılında listede yer almamaktadır.

2022 yılında listede olmayan Memak Plastik ise 2023 yılında listede 303. sırada yerini almıştır.

Konya firmalarının bir önceki yıla göre yüzdelik değişimlerine bakıldığında, en büyük artışı yüzde 113,3 ile Gitaş Gıda'nın gerçekleştirdiği görülmektedir. Gitaş Gıda'yı yüzde 84,2 ile Yıldız Pul, yüzde 74,0 ile de Konya Çimento izlemektedir.

4. KAYNAKÇA

· <http://www.iso500.org.tr>

Konya Sıra		Türkiye Sıra		Kuruluşlar	Üretimden Satışlar Net 2023	Üretimden Satışlar Net 2022	% Değişim
2023	2022	2023	2022				
1	-	296	-	-			
2	2	27	52	RTM Tarım Kimya San. ve Tic. A.Ş.	2.839.619.142	1.875.565.126	51,4
3	1	32	2	Safa Tarım A.Ş.	2.802.905.027	2.050.939.253	36,6
4	8	37	179	Yıldız Pul Otomotiv Motor Parçaları Sanayi A.Ş.	2.771.754.189	1.504.166.556	84,2
5	6	43	152	Konya Çimento Sanayii A.Ş.	2.729.050.201	1.567.831.088	74,0
6	5	126	136	Hekimoğlu Un Fabrikası Tic. ve San. A.Ş.	2.314.983.390	1.640.430.793	41,1
7	7	146	172	Al-San Gıda Tic. ve San. A.Ş.	2.231.214.156	1.518.111.900	46,9
8	15	186	455	Gitaş Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Tic. ve San. A.Ş.	2.066.955.359	968.834.204	113,3
9	3	202	65	Konya Kağıt San. ve Tic. A.Ş.	2.028.347.970	1.842.903.320	10,0
10	10	217	262	Büyük Hekimoğulları Gıda San. ve Tic. A.Ş.	1.975.389.432	1.312.711.793	50,4
11	12	291	320	Akova Süt ve Gıda Mamülleri San. ve Tic. A.Ş.	1.790.997.742	1.205.042.798	48,6
12	9	363	209	İzi Süt ve Gıda Mamülleri San. Tic. A.Ş.	1.611.224.067	1.437.138.723	12,1
13	16	404	459	Sezersan Matbaacılık ve Ambalaj San. Tic. A.Ş.	1.515.501.121	961.261.987	57,6
14	14	433	451	Balcılar Yem San. ve Tic. Ltd. Şti.	1.454.879.064	990.275.869	46,9
15	-	460	-	Memak Plastik Gıda Makine San. ve Tic. A.Ş.	1.389.701.933	-	

ORTA VADELİ PROGRAM (2025-2027) ANALİZİ

Muhammed Furkan ÇETİN

KTO, Ekonomik Araş. ve Proje Müdürlüğü

1. GİRİŞ

OVP (Orta Vadeli Program), bir ülkenin ekonomi politikalarını ve hedeflerini belirleyen, genellikle 3 ila 5 yıl gibi orta vadeli bir dönemi kapsayan resmi bir dokümandır. OVP'nin amacı, hükümetin ekonomik, mali ve sosyal politikalarını açıklamak, kamuoyunu bilgilendirmek ve bir yol haritası sunmak için kullanılır. Bu raporda, 2024 yılının Eylül ayında açıklanan OVP (2025-2027), bir önceki yılın OVP'si (2024-2026) ile kıyaslanarak analiz edilecektir. Bu çerçevede, her iki programın ekonomik göstergelere dair tahminleri ele alınacak ve dönemler arasındaki değişiklikler incelenecektir.

2. BÜYÜME

OVP çerçevesinde 2024 yılı için öngörülen ekonomik büyüme %3,5 olarak açıklanmıştır. Bir önceki OVP'de ise 2024 için %4 büyüme tahmini yer almıştır. 2025 yılı büyüme tahmini ise bir önceki programa kıyasla %0,5 oranında bir düşüşle %4 olarak revize edilmiştir. 2026 yılı için öngörülen büyüme ise %4,5 olarak belirlenmiş, 2027

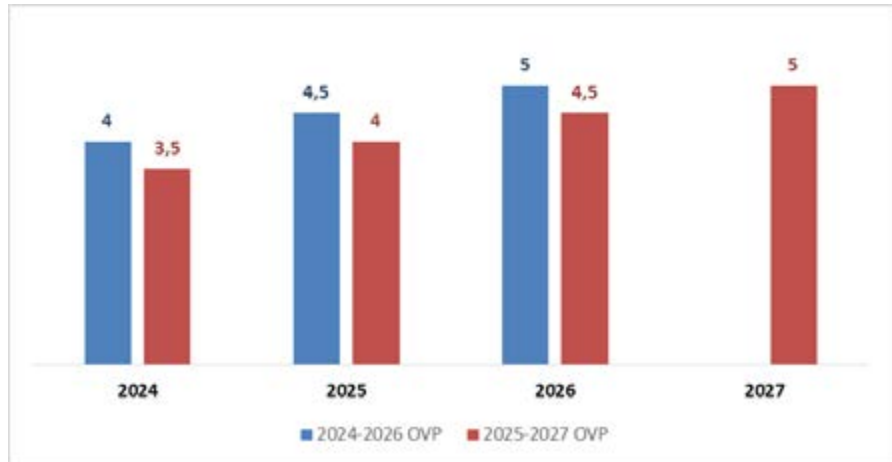
içinse %5 büyüme tahmini yapılmıştır. Dezenflasyon sürecinden kaynaklı, büyümede aşağı yönlü revizyonlar yapıldığı açıkça görülmektedir. Enflasyonun düşmesi ile büyümede kademeli toparlanma beklenmektedir.

3. KİŞİ BAŞINA GELİR

OVP kapsamında, 2024'te kişi başına düşen gelir tahmini 15.551 dolar, 2025

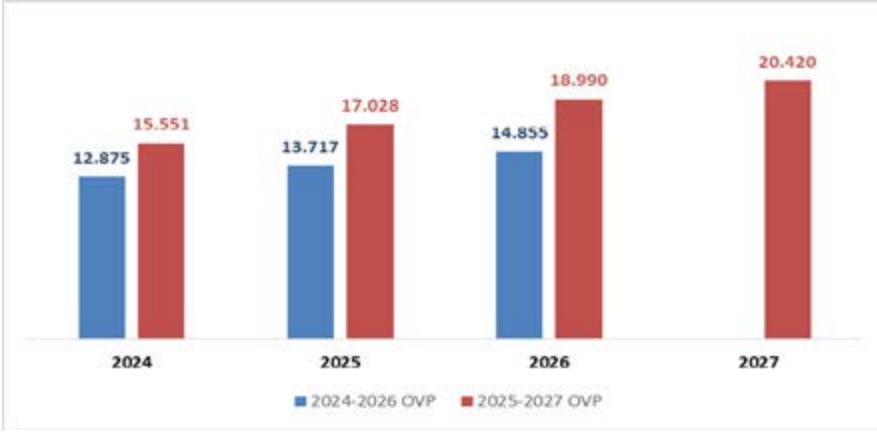
için 17.028 dolar, 2026 18.990 dolar ve 2027 yılı için 20.420 dolar olarak belirlenmiştir. Bu tahminler bir önceki OVP ile karşılaştırıldığında yukarı yönlü bir revizyon olduğu rahatlıkla görülmektedir. Kişi başına düşen gelirden yukarı yönlü revizyon yapılmasında temel iki etkenin, enflasyonun düşmesi ve Türk Lirasının reel olarak değerlendirilmesi olarak düşünülebilir.

Grafik 1. Büyüme Tahminleri (%)

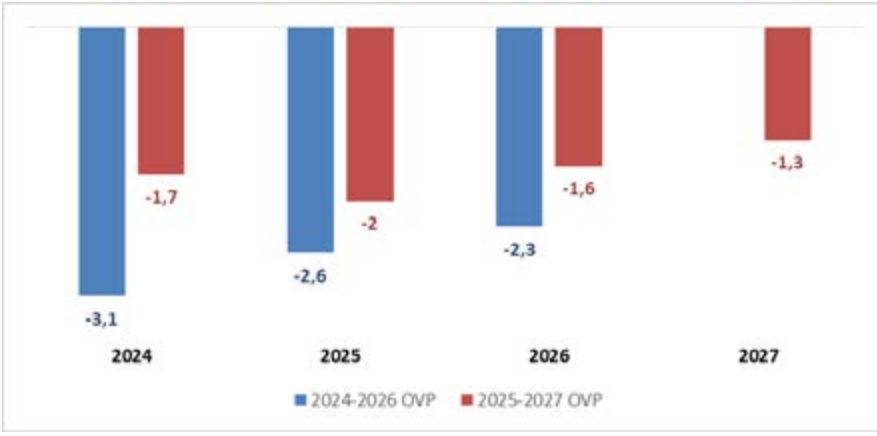

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

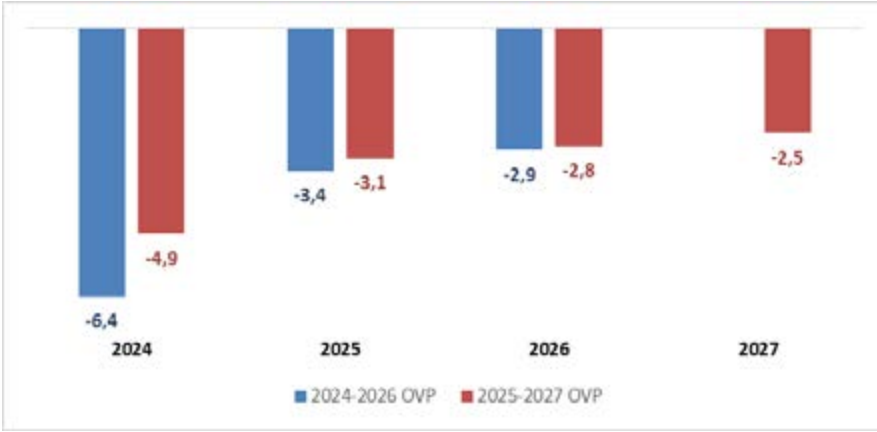
Grafik 2. Kişi Başı Gelir Tahminleri (\$)

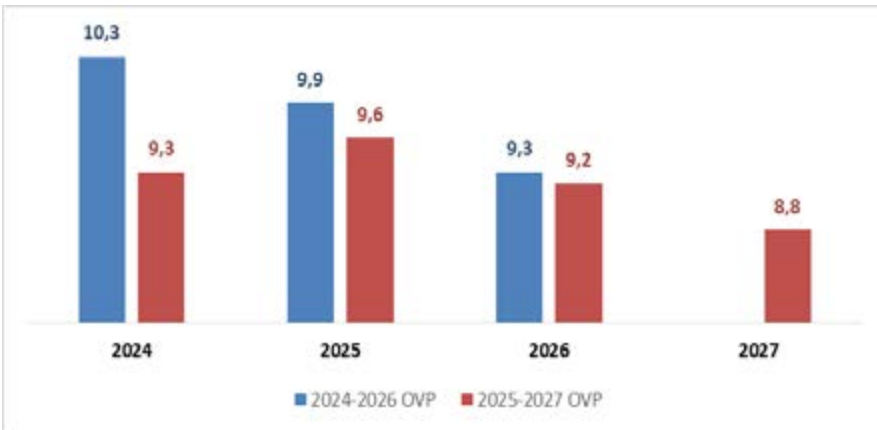
Grafik 3. Cari Denge/GSYH Tahminleri (%)

Grafik 4. Bütçe Dengesi/GSYH Tahminleri (%)

Grafik 5. İşsizlik Tahminleri (%)

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

4. CARI DENGE

OVP'de belirlenen cari denge hedeflerinde iyileşme öngörülmüştür. Cari açığın milli gelire oranı; 2024'te % -1,7; 2025'te % -2, 2026'da % -1,6 ve 2027'de % -1,3 hedefi öngörülmüştür. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz uygulanan program sayesinde cari dengede beklenenden fazla iyileşme gerçekleştiğini ve önümüzdeki yıllarda da bu iyileşmenin sürmesini beklediklerini söylemiştir.

5. BÜTÇE DENGESİ

OVP'de bir önceki tahmin dönemine kıyasla bütçe dengesinde iyileşme yaşanmıştır. 2024 ve 2025 için bütçe açığının milli gelire oranının % -4,9 ve % -3,1 olarak tahmin edilirken, 2026 ve 2027'de ise Maastricht Kriterleri sınırı olan %3'ün altına inmesi hedeflenmiştir. Bir önceki OVP'de deprem etkisiyle 2024 yılında bütçede % -6,4 açık beklenirken uygulanan dengeli maliye politikasıyla bu beklenti % -4,9 seviyesine düşmüştür. İlerleyen yıllarda bütçedeki deprem harcamalarının da azalmasıyla iyileşmenin sürmesi beklenmektedir.

6. İŞSİZLİK

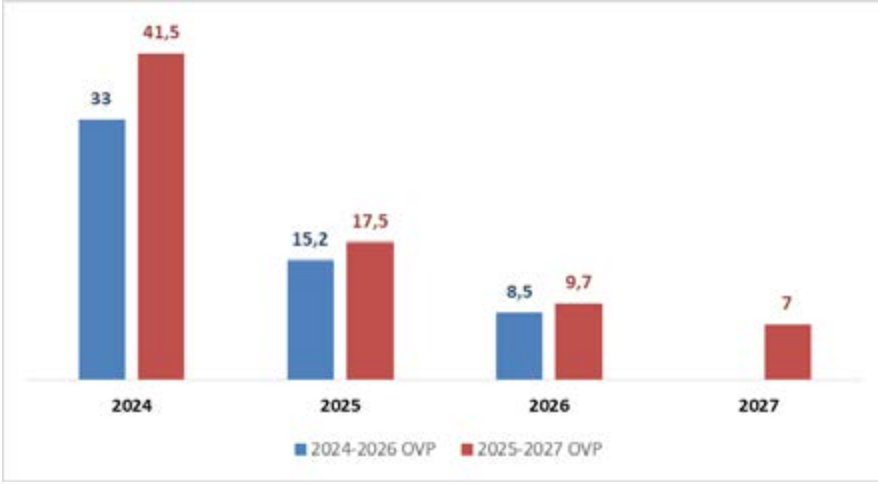
OVP'de, 2024 için işsizlik beklentisi %9,3 olurken, 2025'te %9,6, 2026'da %9,2, 2027'de ise %8,8 olarak tahmin edilmiştir. Dezenflasyon sürecinden dolayı, işsizliğin 2025 yılında %9,6 ile zirve yapması beklenirken 2026 ve 2027 yıllarında kademeli olarak iyileşerek sırasıyla %9,2 ve %8,8'e düşmesi beklenmektedir.

7. ENFLASYON

OVP'de en çok bozulan gösterge enflasyon olmuştur. Bir önceki OVP'de 2024 yılı sonu enflasyon hedefi %33 iken yeni OVP'de %41,5 olmuştur. 2025 enflasyon tahmini %17,5 olurken, 2026 tahmini %9,7, 2027 tahmini ise %7 olmuştur.

Yeni ekonomi yönetiminin bir parçası olan TCMB, %8,5 olan politika faizini %50 seviyesine yükseltmiştir. Ayrıca banka yönetiminde olan kişilerin verdiği şahin mesajlar sıkı para politikasına olan güveni artırmaktadır. Sıkı para politikasındaki kararlı duruş kredi derecelendirme kuruluşlarının enflasyon beklentilerinin çıpalanmasını sağlamıştır. Ancak TCMB'nin enflasyon beklentilerini hala çıpalayamadığı iki kesim reel sektör ve hanehalkıdır. TCMB'nin "Ağustos 2024 Sektörel Enflasyon Beklentileri" anketinde piyasa katılımcılarının (bankalar ve banka dışı finansal sektör) 12 ay sonrası enflasyon bek-

Grafik 6. Enflasyon Tahminleri (%)

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

Grafik 7. Dolar Tahminleri (TL)

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

lentisi %28,71 iken reel sektör ve hanehalkının beklentileri sırasıyla %53,8 ve %73,1 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu iki kesimin enflasyon beklentileri yönetilemediği için enflasyon hedeflerinin saptığı düşünülmektedir.

8. DÖVİZ

OVP'de bir önceki OVP'ye kıyasla dolar kurunda aşağı yönlü revizyonlar olmuştur. 2024 yılındaki ortalama dolar tahmini bir önceki OVP'de 36,8 TL iken yeni OVP'de 33,2 olmuştur. Aşağı yönlü

revizyonlar 2025 ve 2026 yılları içinde yapılmıştır. 2027 yılındaki ortalama dolar kuru tahmini ise 46,9 TL olmuştur. Tahminlerde görüleceği üzere TL'deki reel değerlenmenin sürmesi beklenmektedir. Reel değerlenmenin dezenflasyon için olumlu olduğu görüşü kadar değerli TL'nin ihracata zarar vereceği fikrini paylaşan reel sektör temsilcileri olmuştur.

9. SONUÇ

2024 yılını Eylül ayında açıklanan OVP incelendiğinde, bir önceki OVP'de yapılan tahminlere kıyasla ekonomi yönetimine güveni zedeleyecek seviyede bir sapma bulunmamaktadır. Olumsuz anlamda sapan tahminler büyüme ve enflasyon olurken olumlu anlamda sapan tahminler kişi başı gelir, cari denge, bütçe açığı, işsizlik ve dolar kuru olmuştur.

Enflasyon ve büyüme arasındaki bağ düşünüldüğünde; büyümenin aşağı yönlü revizyonu dezenflasyon süreci için daha sıkı finansal koşulların yaşanabileceğini düşündürmektedir. TL'nin reel olarak değerlendirilmesine rağmen, TCMB'nin reel sektör ve hanehalkı enflasyon beklentilerini tam olarak çıplayamaması enflasyona dair riskleri artırmaktadır. Bütün tahminlere bakıldığında ekonomi yönetiminin önündeki en büyük sınavın "beklenti yönetimi" olduğu söylenebilir.

10. KAYNAKÇA

"Orta Vadeli Program 2025-2027" - T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı
https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2024/09/Orta-Vadeli-Program_2025-2027.pdf

KONYA NÜFUSU 2024

DEMOGRAFİK DURUM

NÜFUS

2023 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre Konya'nın nüfusu 2.320.241 kişi olup 85.372.377 olan Türkiye nüfusunun %2,7'sini oluşturmaktadır. İller bazında kıyaslama yapıldığında Konya, Türkiye'nin 6. büyük şehridir. Yüzölçümü itibarı ile ise Türkiye'nin en büyük şehridir. Kilometrekare başına düşen kişi sayısı ise 60'dır.

İLÇELER İTİBARIYLA NÜFUS GÖSTERGELERİ

Toplam nüfusu en fazla olan ilçeler Konya'nın merkez ilçeleri olan Selçuklu, Karatay ve Meram'dır. Bu ilçeler haricinde Akşehir, Beyşehir, Cihanbeyli, Çumra, Ereğli, Ilgın, Karapınar, Kulu ve Seydişehir ilçelerinin de nüfusları 50.000'in üzerindedir.

Konya il geneli ve bağlı ilçelerin 2022/2023 yılı nüfus göstergeleri incelendiğinde, il genelinde nüfusun arttığı (% 10,4); ilçeler bazında da Akşehir ve Meram ilçelerinde nüfusun düşüş gösterdiği, diğer ilçelerde ise arttığı ve ayrıca Selçuklu, Meram, Karatay, Ereğli ve Akşehir ilçelerinin diğer bölgelere göre daha fazla bir nüfus yoğunluğu olduğu görülmektedir.

GENÇ NÜFUS – POTANSİYEL İŞGÜCÜ

Konya nüfusunun yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda 15-64 yaş grubunda bulunan çalışma çağındaki nüfus, toplam nüfusun % 67,2'sini oluşturmaktadır. Konya ilinin genç nüfusu diyebileceğimiz 35 yaş altı grup, toplam nüfusun %52,9'ine karşılık gelmektedir. Türkiye nüfusunun yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda 15-64 yaş grubunda bulunan çalışma çağındaki nüfus, toplam nüfusun % 68,3'ünü oluşturmaktadır.

KONYA NÜFUSUNUN DÜNYADAKİ YERİ

Konya 2 milyon üzerindeki nüfusu ile dünyadaki 50'den fazla ülkeden daha fazla nüfusa sahiptir. Bu ülkeler arasında Slovenya, Estonya, Lüksemburg, Malta gibi Avrupa Birliği üyesi ülkelerinin yanı sıra İzlanda, Karadağ, Andorra, Lihtenştayn, Monako, San Marino ve Vatikan gibi Avrupa ülkeleri ve Katar, Gabon, Gambia, Bahreyn, Bhutan, Surinam, Brunei ve Belize gibi ülkeler yer almaktadır.

Kaynak

<https://www.konyadayatirim.gov.tr/konya/demografik-durum>
www.wikipedia.org, Mart 2024

İLÇELER	TOPLAM NÜFUS		YILLIK NÜFUS ARTIŞ HIZI (Binde)	
	2022	2023	2022	2023
Ahırlı	4.574	5.027	5,26	94,44
Akören	5.836	5.902	8,95	11,25
Akşehir	93.965	92.946	1,44	-10,9
Altınekin	14.289	14.851	7,8	38,58
Beyşehir	77.690	79.030	7,14	17,1
Bozkır	25.307	25.885	-11,51	22,58
Çeltik	9.429	10.324	-21,61	90,68
Cihanbeyli	50.677	50.922	-14,83	4,82
Çumra	67.690	68.543	0,87	12,52
Derbent	4.052	4.160	-8,36	26,3
Derebucak	5.690	5.790	-42,49	17,42
Doğanhisar	14.812	14.815	-21,51	0,2
Emirgazi	7.724	7.945	-19,49	28,21
Ereğli	150.978	153.849	10,96	18,84
Güneşsınır	9.266	9.415	-1,29	15,95
Hadim	10.999	11.459	-15,52	40,97
Halkapınar	3.909	4.183	6,67	67,75
Hüyük	15.144	15.431	-17,09	18,77
Ilgın	53.489	53.707	-2,78	4,07
Kadınhanı	31.206	31.852	-4,16	20,49
Karapınar	50.323	51.166	5,34	16,61
Karatay	370.927	375.919	23,87	13,37
Kulu	51.612	52.447	-1,74	16,05
Meram	348.325	347.341	8,55	-2,83
Sarayönü	27.771	28.967	1,19	42,16
Selçuklu	690.667	695.771	11,87	7,36
Seydişehir	65.465	65.928	1,28	7,05
Taşkent	5.768	6.976	-2,08	190,15
Tuzlukçu	6.062	6.546	-27,98	76,81
Yalıhüyük	1.710	1.854	109,92	80,85
Yunak	20.991	21.290	-32,67	14,14
TOPLAM	2.277.017	2.296.347		

Kaynak: TÜİK, 2024

NASUH BEY CAMİİ VE DÂRÜ'L-HUFFAZI

Nasuh Bey Camii Alâeddin Tepesi'nin güney batısındaki Abdülaziz Mahallesi'nde bulunan Abdülmümin Camii'nin doğusunda günümüzde cami olarak hizmet veren büyük bir yapıdır.

Özgün halinde Nasuh Bey Mescidi ve Dârü'l-Huffâzi adındaki bu yapı Karamanoğlu II. İbrahim Bey'in damadı ve Osmanlı Sultanı II. Bayezid'in kayınpederi olan Canbaz Kadioğlu Nasuh Bey tarafından yaptırılmıştır. Kaynaklardan anlaşıldığına göre, Nasuh Bey Dârü'l-Huffâzi beraberinde mescidi ve muallimhanesi ile birçok eğitim yapısını içeren büyük bir manzume halindeydi. Geniş ferah bir yapı olan eser, Osmanlı Dönemi'nde önce Musa Bey Kütüphanesi, daha sonra da askeri malzeme deposu olarak kullanılmıştır. Ancak burası uzun yıllar boyunca belediyenin GAZ DEPOSU olarak kullanıldığı için halk arasında "GAZHANE" adıyla şöhret bulmuştur. Nihayetinde 1950 yılından sonra Konya Eski Eserleri Sevenler Derneği tarafından aslına uygun onarılarak Kon-

ya Kütüphane Müdürlüğü'ne devredilen yapının 1977 yılına kadar gazete ve dergilerin tanzim edildiği "İl Halk Kitaplığı"nın bir şubesi olarak kullanıldığı bildirilmektedir. Etrafı çevrili bahçe içerisinde bulunan Nasuh Bey Dârü'l-Huffâzi kitabesi ve çinileri günümüze kadar ulaşmamış bir Karamanoğlu eseridir. Kare plan üzerine kesme taştan inşa edilen yapının sekizgen tanbur üzerine oturan tuğla örgülü yüksek bir kubbesi vardır. Zamanla büyük ölçüde harap olan Dârü'l-Huffâzi pek çok tadilat, onarımlar sonucunda günümüze kadar gelebilmiştir. Konya Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulunca 1982 yılında kültür varlığı olarak tescil edilen yapı, Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından 2016 itibaren aslına uygun olarak yenilenmiştir. Günümüzde bütünüyle kesme taştan yapılmış olan caminin kemerli sekizgen kasnaklı kubbesi ve batısında bulunan üç kubbeli revakı bulunmaktadır. İbrahim Haki Konyalı "1930'lü yıllarda buranın GAZhane olarak kullanıldığını ifade

etmekte, binanın hiçbir yerinde kitabesi bulunmadığı için yapıldığı tarihi bilinemediğini, belirterek şu bilgileri vermiştir; "Bir çok tadiller, tamirler ve tahripler görmüş olmasına rağmen asaletinden hiçbir şey kaybetmemiştir. Kapısı gün batıya Abdülmümin Mescidi'ne doğru açılırdı. Kapısının bir tak halinde olduğu ve önünde üç kubbeli bir revakın bulunduğu duvarlardaki kemer tırnaklarından anlaşılmaktadır. Kapısının üstünde bulunacağını tahmin ettiğimiz kitabesi, istalaktikleri ve çinileri tamamen yıkılmış ve yok edilmiştir. Kapının iki tarafına geniş birer pencere açılır. Pencere kemerleri gödene taşı ile ve kırmızımtarak başka bir taşla örülmüştür. Mimarı hakkında da şimdilik elimize bir vesika geçmemiştir. Mamurenin kendi vakfiyesini de elde edemedik."

Kaynak:

- 1- <https://gokonya.com/tr/nasuh-bey-camii-ve-darul-huffazi> https://www.pusulahaber.com.tr/konya-camileri-nasuh-bey-camii-1361201h.htm#google_vignette
- 2- www.pusulahaber.com.tr/konya-camileri-nasuh-bey-camii-1361201h.htm#google_vignette

TÜRKİYE'NİN EKONOMİK GÖRÜNÜMÜ

Ağustos
2024
TÜFE

ENFLASYON

Yıllık
%51,97

Temmuz
2024

İŞSİZLİK

İşsizlik Oranı
%8,7

Temmuz
2024

DIŞ TİCARET

İhracat Yıllık (%) İthalat Yıllık (%)
%13,8 %-7,8

Temmuz
2024

SANAYİ ÜRETİMİ ENDEKSİ

Yıllık Değişim
%0,4

Eylül
2024

TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ

Aylık
%2,4

Ağustos
2024

KONUT SATIŞLARI

Yıllık
%9,9

2. Çeyrek
2024

BÜYÜME

Çeyrek
%2,5

Ağustos
2024

BÜTÇE

Aylık Denge
-129,5 milyar TL

Temmuz
2024

CARİ AÇIK

Aylık Denge
566 milyon \$

Ağustos
2024

KAPASİTE KULLANIMI

Aylık Değişim
-0,2 puan

Ağustos
2024

FİNANSAL YATIRIM

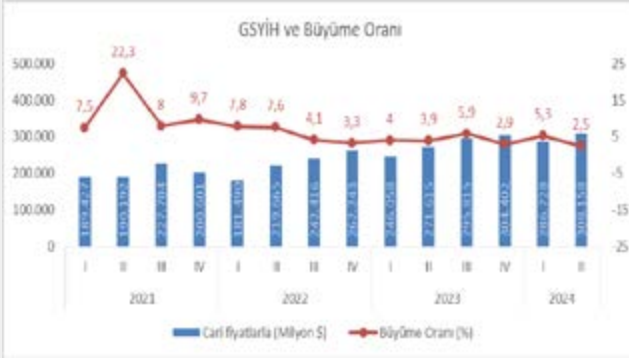
En Yüksek Getiri
Külçe altın %4,01

GAYRİ SAFİ YURT İÇİ HASILA

Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYH) 2024 yılı ikinci çeyreğinde %2,5 arttı

GSYH 2024 yılı ikinci çeyrek ilk tahmini; zincirlenmiş hacim endeksi olarak, bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %2,5 arttı.

Üretim yöntemiyle Gayrisafi Yurt İçi Hasıla tahmini, 2024 yılının ikinci çeyreğinde cari fiyatlarla bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %78,6 artarak 9 trilyon 949 milyar 792 milyon TL oldu. GSYH'nin ikinci çeyrek değeri cari fiyatlarla ABD doları bazında 308 milyar 158 milyon olarak gerçekleşti.

Kaynak: TÜİK

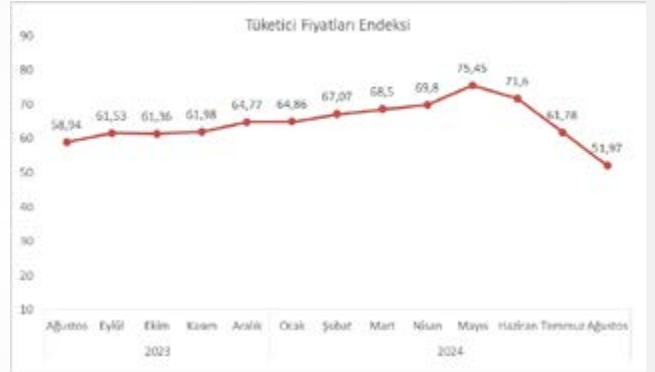
ENFLASYON

Tüketici fiyat endeksi (TÜFE) yıllık %51,97, aylık %2,47 arttı

TÜFE'deki (2003=100) değişim 2024 yılı ağustos ayında bir önceki aya göre %2,47, bir önceki yılın Aralık ayına göre %31,94, bir önceki yılın aynı ayına göre %51,97 ve on iki aylık ortalamalara göre %64,91 olarak gerçekleşti.

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) yıllık %50,09 arttı, aylık %1,38 arttı

Yİ-ÜFE (2003=100) 2024 yılı ağustos ayında bir önceki aya göre %1,68 artış, bir önceki yılın Aralık ayına göre %23,86 artış, bir önceki yılın aynı ayına göre %35,75 artış ve on iki aylık ortalamalara göre %46,23 artış gösterdi

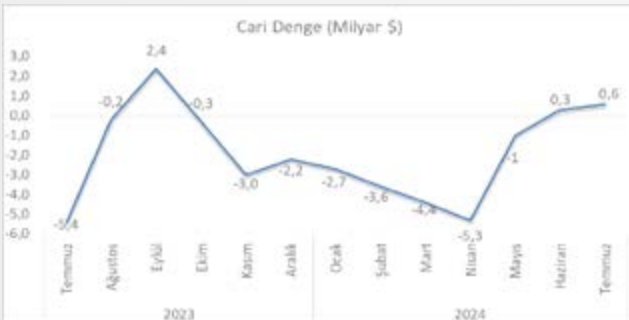

Kaynak: TÜİK

CARİ AÇIK

2024 Temmuz ayında cari denge 566 milyon \$ fazla vermiştir.

Temmuz ayında cari işlemler hesabı 566 milyon ABD doları fazla kaydetmiştir. Altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı ise 4.879 milyon ABD doları fazla vermiştir.

Kaynak: TÜİK

En Fazla Artan (Aylık)			En Fazla Azalan (Aylık)		
S.	Ürün Adı	Oran (%)	S.	Ürün Adı	Oran (%)
1	Üniversite eğitimi	43,2	1	Taze meyveler	-13,54
2	Havayolu ile yolcu taşımacılığı	41,56	2	Patates	-8,71
3	Şans oyunları	38,58	3	Sebze	-6,27

Kaynak: TÜİK

En Fazla Artan (Aylık)			En Az Artan (Aylık)		
S	Sektör Adı	Oran	S	Sektör Adı	Oran
1	Tütün ürünleri	84,18	1	Kok ve rafine petrol ürünleri	3,68
2	Su ve suyun arıtılması ve dağıtılması	65,87	2	Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme	20,66
3	Diğer madencilik ve taş ocakçılığı ürünleri	57,89	3	Ana metaller	22,53

Kaynak: TÜİK

İSTİHDAM VE İŞSİZLİK

2024 Temmuz ayında işsizlik oranı %8,8.

Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre; 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde işsiz sayısı 2024 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre 112 bin kişi azalarak 3 milyon 167 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise 0,4 puan azalarak %8,8 seviyesinde gerçekleşti.

Kaynak: TÜİK

Kaynak: TÜİK

DIŞ TİCARET

Temmuz ayında ihracat %13,8 arttı, ithalat %7,8 azaldı. Türkiye İstatistik Kurumu ile Ticaret Bakanlığı iş birliğiyle genel ticaret sistemi kapsamında üretilen geçici dış ticaret verilerine göre; ihracat 2024 yılı Temmuz ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre %13,8 artarak 22 milyar 510 milyon dolar, ithalat %7,8 azalarak 29 milyar 805 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Temmuz ayında dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı ayına göre %41,8 azalarak 12 milyar 532 milyon dolardan, 7 milyar 295 milyon dolara geriledi.

İhracatın ithalatı karşılama oranı 2023 Temmuz ayında %61,2 iken, 2024 Temmuz ayında %75,5'e yükseldi.

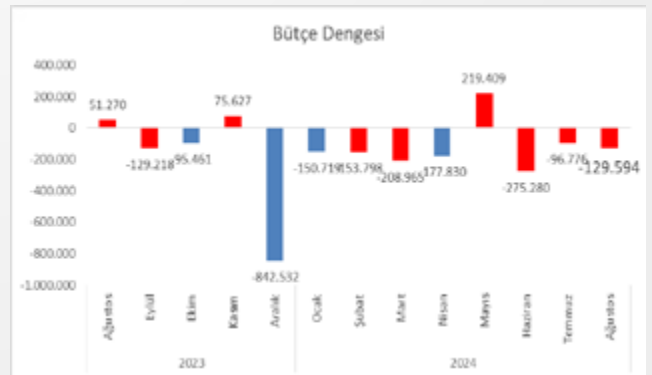
İhracatta Almanya, ithalatta Çin ilk sırayı aldı.

Temmuz ayında ihracatta ilk sırayı Almanya aldı. Almanya'ya yapılan ihracat 1 milyar 752 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 1 milyar 604 milyon dolar ile Birleşik Krallık, 1 milyar 441 milyon dolar ile ABD takip etti.

İthalatta Çin ilk sırayı aldı. Temmuz ayında Çin'den yapılan ithalat 4 milyar 155 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 3 milyar 773 milyon dolar ile Rusya Federasyonu, 2 milyar 535 milyon dolar ile Almanya izledi.

MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ

Merkezi yönetim bütçesi 2023 yılı ağustos ayında 51 milyar 270 milyon TL fazla vermiş iken 2024 yılı ağustos ayında 129 milyar 594 milyon TL açık vermiştir. 2023 yılı Ağustos ayında 138 milyar 419 milyon TL faiz dışı fazla verilmiş iken 2024 yılı Ağustos ayında 32 milyar 548 milyon TL faiz dışı açık verilmiştir. Merkezi yönetim bütçe giderleri Ağustos ayı itibarıyla 820 milyar 314 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz harcamaları 97 milyar 46 milyon TL, faiz hariç harcamalar ise 723 milyar 268 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Merkezi yönetim bütçe gelirleri Ağustos ayı itibarıyla 690 milyar 720 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri 576 milyar 709 milyon TL, genel bütçe vergi dışı gelirleri ise 99 milyar 68 milyon TL olmuştur.

Kaynak: TÜİK

HAZIR BETON KONYA

“Temel Sigortanız”

KONYA HAZIR BETON SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Horozluhan Mh. Cihan Sk. No:15 42300 Selçuklu / KONYA | Tel : +90 (332) 346 03 69 - 70 | Fax: +90 (332) 346 16 12
www.konyahazirbeton.com.tr | konyahb@vicat.com.tr

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ

2024 Temmuz ayında sanayi üretimi yıllık %0,4 arttı. Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2024 yılı temmuz ayında (yıllık);

- Madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi %3,3 arttı,
- İmalat sanayi sektörü endeksi %5,1 azaldı,
- Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %8,2 arttı.

Kaynak: TÜİK

FİNANSAL YATIRIM ARAÇLARI

2024 Ağustos ayında finansal yatırımlar araçları arasında aylık en yüksek reel getiriyi %4,01 oranıyla külçe altında gerçekleştirdi. TÜFE ile indirgenildiğinde ise; Euro %1,40 ve mevduat faizi (brüt) %0,86 oranlarında yatırımcısına reel getiri sağlarken; Amerikan Doları %0,18, DİBS %1,44 ve BIST 100 endeksi %10,76 oranlarında yatırımcısına kaybettirdi.

Kaynak: TÜİK

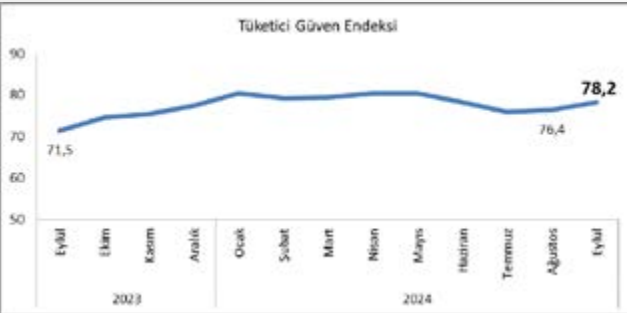
Kaynak: TÜİK

TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ

2024 Eylül ayında tüketici güveni arttı. Türkiye İstatistik Kurumu ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası işbirliği ile yürütülen tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan tüketici güven endeksi, Ağustos ayında 76,4 iken Eylül ayında %2,4 oranında artarak 78,2 oldu. Tüketici Güven endeksindeki düşüş; hanenin maddi durumu, genel ekonomik durum ve dayanıklı tüketim mallarına harcama beklentileri değerlendirmelerinin arttığını göstermektedir.

KONUT SATIŞLARI

Türkiye genelinde Ağustos ayında 134 bin 155 konut satıldı. Türkiye genelinde konut satışları Ağustos ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %9,9 artarak 134 bin 155 oldu. Türkiye genelinde ipotekli konut satışları Ağustos ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %17,1 azalış göstererek 13 bin 574 oldu. Toplam konut satışları içinde ipotekli satışların payı %10,1 olarak gerçekleşti.

Kaynak: TÜİK

Kaynak: TÜİK

KAPASİTE KULLANIM ORANI

İmalat sanayi genelinde mevsimsel etkilerden arındırılmış Kapasite Kullanım Oranı (KKO-MA), bir önceki aya göre 0,2 puan azalarak yüzde 75,9 seviyesinde gerçekleşmiştir.

PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ

1,2 puan arttı

KONYA

Temmuz
2024'e
göre

TÜRKİYE

1,1 puan arttı

2,4 puan arttı

KONYA

Ağustos
2023'e
göre

TÜRKİYE

11,8 puan azaldı

Geçen aya göre;
Geçtiğimiz 3 ayda işlerin
gelişimi

4,7 puan kötüleşti

Mevcut stok düzeyi

2,7 puan azaldı

Satış beklentisi

5,8 puan iyileşti

HİZMETLER SEKTÖRÜ
GÜVEN ENDEKSİ

5,4 puan arttı

KONYA

Temmuz
2024'e
göre

TÜRKİYE

4,5 puan azaldı

7,9 puan azaldı

KONYA

Ağustos
2023'e
göre

TÜRKİYE

4,2 puan azaldı

Geçen aya göre;
Geçtiğimiz 3 ayda işlerin
gelişimi

1,0 puan iyileşti

Geçtiğimiz 3 ayda hizmet
talebi

5,7 puan iyileşti

Talep beklentisi

9,7 puan kötüleşti

İNŞAAT SEKTÖRÜ
GÜVEN ENDEKSİ

16,8 puan arttı

KONYA

Temmuz
2024'e
göre

TÜRKİYE

Sabit kaldı

2,3 puan arttı

KONYA

Ağustos
2023'e
göre

TÜRKİYE

0,1 puan arttı

Geçen aya göre;
Mevcut siparişlerin durumu

24,5 puan iyileşti

İstihdam beklentisi

9,0 puan iyileşti

İSTİHDAM İZLEME BÜLTENİ
(HAZİRAN 2024)

4,0 puan arttı

KONYA

Sigortalı
ücretli
çalışan
sayısı

TÜRKİYE

3,0 puan arttı

1,0 puan arttı

KONYA

Esnaf
sayısı

TÜRKİYE

1,6 puan azaldı

8,4 puan azaldı

KONYA

Çiftçi
sayısı

TÜRKİYE

8,8 puan azaldı

1,6 puan arttı

KONYA

Kamu
çalışanı
sayısı

TÜRKİYE

0,4 puan arttı

DIŞ TİCARET BÜLTENİ (TEMMUZ 2024)

5,7 puan arttı

KONYA

Haziran
2024'e göre;
İhracat

TÜRKİYE

19,1 puan arttı

34,3 puan arttı

KONYA

İthalat

TÜRKİYE

19,4 puan arttı

17,9 puan azaldı

KONYA

Temmuz
2023'e göre;
İhracat

TÜRKİYE

12,1 puan arttı

Sabit kaldı

KONYA

İthalat

TÜRKİYE

8,6 puan azaldı

KONYA PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ

PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ AĞUSTOS AYINDA İYİLEŞME KAYDETTİ

Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) Ağustos 2024'te geçen aya ve geçen yıla kıyasla artmıştır. Geçen aya ve geçen yıla kıyasla görülen iyileşmede önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergesindeki olumlu değişim belirleyici olmuştur. Ağustos 2024'te Konya perakende sektörü güveni Türkiye genelinden daha iyi bir görünüm sergilemiştir.

Konya'da perakende güveni geçen aya ve geçen yıla kıyasla arttı

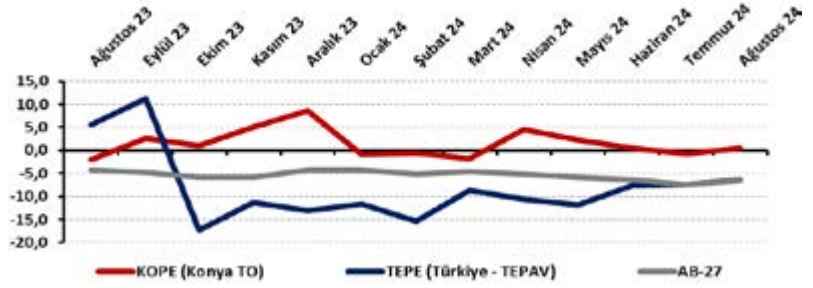
Ağustos 2024'te TEPAV Perakende Güven Endeksi (TEPE) -6,3 puan değerini alırken, KOPE 0,5 puan değerini almıştır. Geçen yılın aynı dönemine göre KOPE 2,4 puan artış, TEPE 11,8 puan azalış göstermiştir. Geçen aya göre bakıldığında ise KOPE 1,2 puan, TEPE ise 1,1 puan artış göstermiştir. Konya perakendesi Türkiye genelinden ve AB-27'den daha olumlu seyrederken, KOPE değerinin yıllık artışında, önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergesindeki 12,0 puanlık iyileşme belirleyici olmuştur. Diğer taraftan mevcut stok düzeyinin normalin altında olduğu yönündeki 1,0 puanlık değişim endekse olumlu yansımıştır.

Konyalı perakendecilerin satış beklentisi geçen yıla ve geçen aya kıyasla arttı

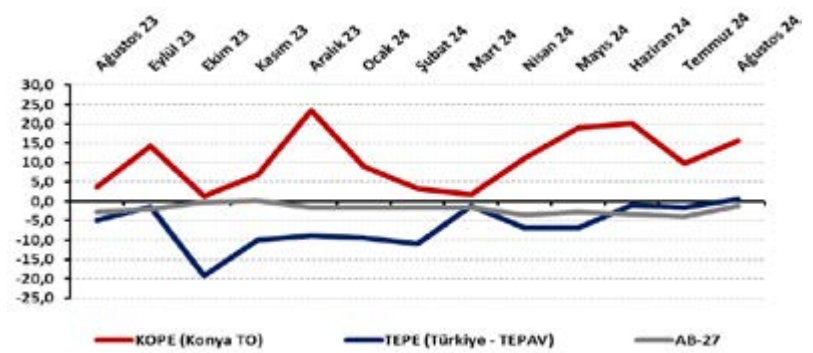
Ağustos 2024'te Konya'da faaliyet gösteren perakendecilerin yüzde 33,7'si önümüzdeki 3 ayda satışlarının artmasını beklerken, satışlarının düşmesini bekleyenlerin oranı yüzde 15,7 düzeyinde olmuştur. Satışlarında bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise yüzde 50,6'dır.

Gelecek 3 aydaki satış beklentileri Ağustos 2023'e göre 12,0 puan, Temmuz 2024'e göre 5,8 puan artmıştır. Gelecek 3 aya ilişkin satış beklentilerinde Konya, Ağustos 2024'te Türkiye genelinden ve AB-27'den daha iyi performans sergilemiştir.

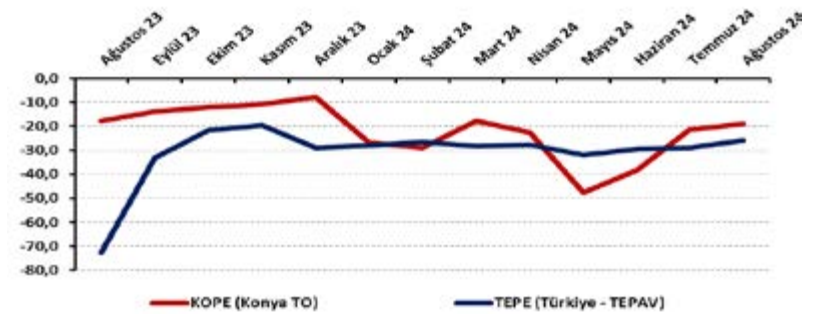
Şekil 1. KOPE ile TEPE karşılaştırılması* (Ağustos 2023 - Ağustos 2024)

Şekil 2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi* (Ağustos 2023 - Ağustos 2024)

Şekil 3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu* (Ağustos 2023 - Ağustos 2024)

Tablo 1. Konya Perakende Güven Endeksi*

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	11,4	2,7	3,4	8,6	8,6	3,1	6,7	7,9	10,4	12,6	5,9	6,4
2023	1,9	11,6	11,5	12,3	13,3	8,5	-1,2	-1,9	2,6	1,1	5,0	8,6
2024	-0,8	-0,5	-1,8	4,5	2,2	0,5	-0,7	0,5				

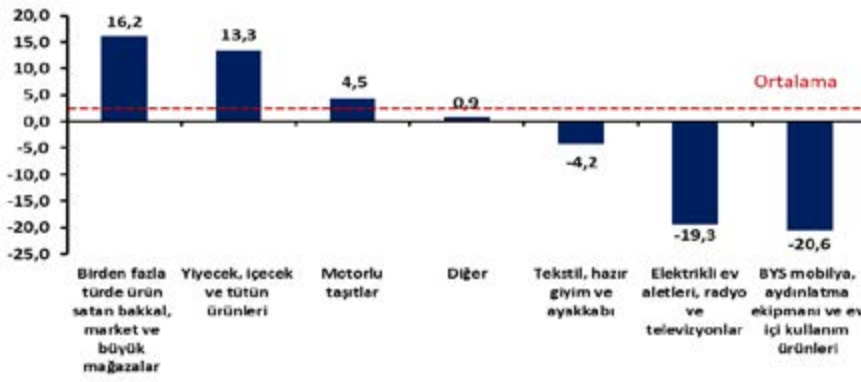
Tablo 2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin beklenti*

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	19,0	17,7	12,5	21,0	20,4	9,4	17,6	14,8	16,7	26,1	15,5	11,9
2023	14,2	23,8	28,9	26,8	32,2	24,0	-1,3	3,6	14,3	1,3	6,9	23,4
2024	9,0	3,4	1,8	11,1	19,0	20,1	9,8	15,6				

Tablo 3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu*

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	2,0	-13,7	-6,0	-10,7	-14,7	-11,7	-12,0	-0,3	-1,7	6,3	-13,3	-1,0
2023	-2,0	-2,0	0,7	9,3	2,0	0,0	-18,7	-17,7	-13,7	-12,0	-10,7	-7,7
2024	-26,7	-29,0	-17,7	-22,7	-47,7	-38,3	-21,3	-19,0				

Şekil 4. Alt sektör bazında KOPE'nin Ağustos 2024'te bir önceki yıla göre değişimi* (puan)

Konya'da perakendecilerin işlerdeki toparlanma algısı geçen aya kıyasla arttı

Ağustos 2024'te işlerdeki toparlanma algısı geçen aya göre 2,3 puan artış, geçen yılın aynı ayına göre 1,3 puan azalış kaydederek -25,8 değerini almıştır. İşlerinin geçen yılın aynı dönemine göre arttığını belirtenlerin oranı Ağustos 2024'te yüzde 8,7 iken, azaldığını belirtenlerin oranı yüzde 27,7'dir. KOPE anketine katılanların yüzde 63,6'sı ise işlerinin geçen yılın aynı dönemine göre değişmediğini belirtmiştir.

Perakende güveni Ağustos ayında en çok "birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar" sektöründe arttı

Konya'da perakende sektörüne alt sektörler itibarıyla bakıldığında, Ağustos ayında geçen yılın aynı dönemine göre "birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar", "yiyecek, içecek ve tütün ürünleri" ve "motorlu taşıtlar" sektörlerinde ortalamanın üzerinde; "diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)", "tekstil, hazır giyim ve ayakkabı", "elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar" ve "mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri" sektörlerinde ise ortalamanın altında değişimler görülmüştür. "Mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri" sektöründe yüzde 20,6 puanlık daralma görülmektedir.

Konya perakendesinde satış beklentisi iyimser

KOPE ve TEPE'nin denge değerleri anket soruları bazında karşılaştırıldığında Ağustos 2024'te, "geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu", "önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş ve satış beklentileri" göstergelerinde KOPE'nin daha iyi bir performans sergilediği görülmüştür. "Geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu", "önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş ve istihdam beklentileri" dışındaki tüm değerlendirme ve beklentiler Temmuz 2024'e kıyasla olumlu yönde değişirken, "önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi" ise azalmıştır. Bir önceki yıla kıyasla bakıldığında ise "geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu" ve "geçen yıla göre işlerin durumu" dışındaki değerlendirme ve beklentiler iyileşmiştir. "Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi" ise azalmıştır.

Perakende güveninde Türkiye, AB-27 ve Euro Bölgesi'nden olumsuz yönde ayrıştı

Perakende güveni geçen yıla kıyasla AB-27'de 2,3 ve Euro Bölgesi'nde ise 3,6 puan kötüleşmiştir. En fazla artış İsveç'te olurken, İsveç'i Danimarka ve Çek Cumhuriyeti takip etmiştir. Türkiye bu dönemde perakende güveninin 11,8 puanlık azalışı ile AB-27 ve Euro Bölgesi ortalamalarının altında değer almıştır.

Tablo 5. AB-27 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları* (Ağustos 2023'e göre)

Ülkeler/ (Puan)	Ağustos 2023'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim	Ağustos 2024
İsveç	14,6	13,4
Danimarka	7,2	-5,9
Çek Cumhuriyeti	6,7	19,2
Avusturya	5,4	-19,0
Macaristan	4,7	-9,7
Slovakya	4,7	11,1
İspanya	4,0	5,7
Polonya	3,0	0,2
Arnavutluk	1,6	13,9
Litvanya	0,9	1,5
Sırbistan	0,3	13,5
Makedonya Cumhuriyeti	0,0	3,2
Romanya	-0,2	4,0
Letonya	-0,5	1,7
Yunanistan	-1,2	24,8
Almanya	-2,1	-22,0
AB-27	-2,3	-6,6
Euro Bölgesi-20	-3,6	-8,1
İtalya	-3,7	8,1
Slovenya	-3,9	15,1
Portekiz	-4,0	0,9
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	-5,1	-1,8
Hollanda	-5,3	-1,7
Bulgaristan	-6,1	9,0
Karadağ	-7,3	7,6
Hırvatistan	-7,6	8,5
Fransa	-8,1	-12,1
Belçika	-10,4	-21,7
Türkiye	-11,8	-6,3
Estonya	-14,2	-23,1
Finlandiya	-18,7	-23,7
Malta	-29,3	-10,1

Tablo 4. KOPE ve TEPE soru bazında detaylı sonuçlar* (puan)

Sorular	KOPE (Konya) 08/2023	KOPE (Konya) 07/2024	KOPE (Konya) 08/2024	Bir önceki aya göre değişim 08/2024	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 08/2024	TEPE (Türkiye) 08/2024
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-14,1	-15,0	-19,7	-4,7	-5,6	-37,9
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz?	4,7	3,0	5,7	2,7	1,0	18,2
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-3,1	1,3	-0,2	-1,5	2,9	-6,1
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	3,6	9,8	15,6	5,8	12,0	0,6
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-4,0	-2,0	-2,3	-0,3	1,7	7,0
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	51,3	48,0	28,3	-19,7	-23,0	62,7
İşlerinizin geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-17,7	-21,3	-19,0	2,3	-1,3	-25,8
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	-26,2	-21,2	-14,2	7,0	12,0	6,9

KONYA HİZMETLER SEKTÖRÜ GÜVEN ENDEKSİ

AĞUSTOS AYINDA KONYA HİZMETLER SEKTÖRÜ GÜVENİNİ ARTTI

Konya Hizmetler Sektörü Güven Endeksi, Ağustos ayında geçen yılın aynı ayına göre gerilerken bir önceki aya göre artmış ve Temmuz ayında gözlenen negatif görünüm Ağustos ayında yeniden pozitive dönmüştür. Söz konusu aylık gelişimde, endeksi oluşturan sorulardan geçmiş dönem işlerin seyri, hizmetlere olan talep artışları ve gelecek dönem hizmetlere olan talep beklentileri endekse olumlu katkı yapmıştır.

Hizmetler Sektörü Güven Endeksi geçen aya göre Konya'da artarken, AB-27'de ve Türkiye genelinde azaldı

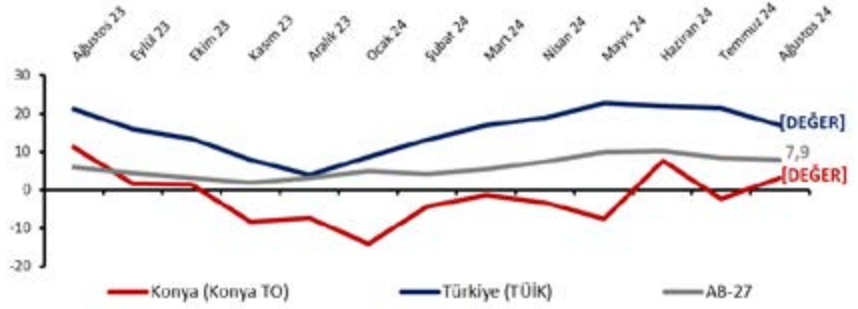
Ağustos ayında Konya Hizmetler Sektörü Güven Endeksi geçen yıla göre 7,9 puan azalırken, geçen aya göre ise 5,4 puan artarak 3,2 puan değerini almıştır. Türkiye genelini temsil eden Hizmetler Sektörü Güven Endeksi ise Ağustos 2024'te geçen aya göre 4,5 puan, geçen yıla göre 4,2 puan azalarak 16,8 puan değerine ulaşmıştır. AB-27'yi temsil eden Hizmetler Sektörü Güven Endeksi Ağustos 2024'te geçen yılın aynı dönemine göre 2,0 puan artarken, bir önceki aya göre ise 0,4 puan azalarak 7,9 puan değerini almıştır.

Konya hizmetler sektörünün önümüzdeki döneme ilişkin talep beklentileri arttı

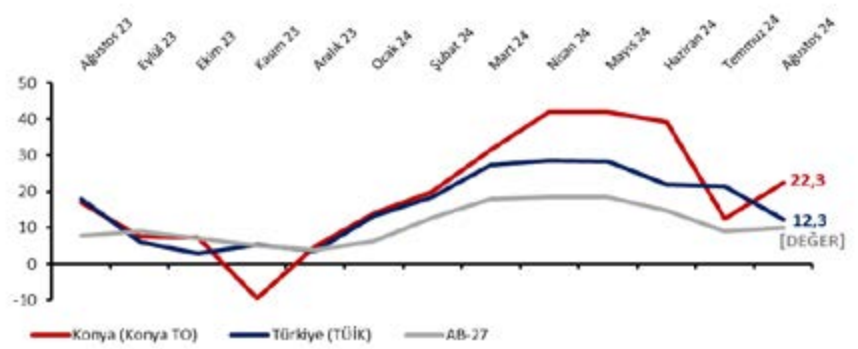
Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere olan talep beklentisinin denge değeri Ağustos 2024'te geçen yılın aynı dönemine göre 5,3 puan, bir önceki aya göre ise 9,7 puan artarak 22,3 puan değerini almıştır. Konya'da hizmetler sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 34,0'ü önümüzdeki 3 ayda verdikleri hizmetlere olan talepte artış beklerken, yüzde 11,7'si talepte düşüş beklendini dile getirmiştir.

Geçen yıla göre güven endekslerindeki en yüksek düşüş posta ve

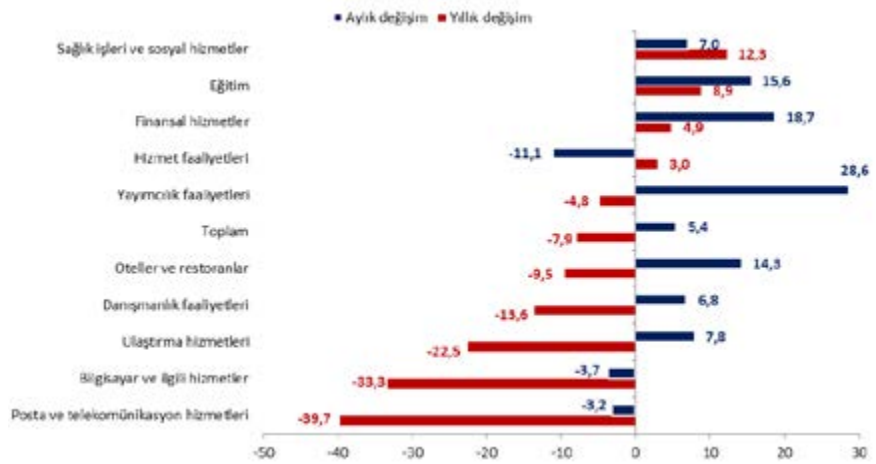
Şekil 1. Hizmetler Sektörü Güven Endeksi karşılaştırması* (Ağustos 2023 - Ağustos 2024)

Şekil 2. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi* (%arttı - %azaldı) (Ağustos 2023 - Ağustos 2024)

Şekil 3. Alt sektörler bazında endeksin Ağustos 2024'te bir önceki yıla ve aya göre değişimi (puan)

Tablo 1. Konya Hizmetler Sektörü Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	13,6	8,8	3,4	9,8	6,2	10,1	6,3	17,1	17,1	8,2	9,3	10,3
2023	8,2	4,4	13,9	13,0	15,8	13,6	8,6	11,1	1,6	1,3	-5,1	-2,9
2024	-4,8	-4,3	-1,4	-3,3	-7,6	7,6	-2,2	3,2				

Tablo 2. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi (%arttı - %azaldı)

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	37,3	41,7	34,7	36,3	31,3	24,0	21,7	26,7	11,7	9,3	17,7	11,7
2023	14,0	24,3	37,0	45,0	45,0	45,0	26,0	17,0	7,7	7,4	-9,3	5,0
2024	14,0	20,0	31,7	42,0	42,0	39,3	12,7	22,3				

Şekil 4. Faaliyetleri kısıtlayan temel etkenlerin Ağustos 2024'te bir önceki yıla ve aya göre değişimi (puan)

telekomünikasyon hizmetleri sektöründe gerçekleşti

Ağustos ayında Konya'da hizmetler sektörüne alt sektörler itibarıyla bakıldığında, sektörel güven "sağlık işleri ve sosyal hizmetler", "eğitim", "finansal hizmetler" ve "hizmet faaliyetleri" sektörlerinde yıllık olarak artmıştır. En yüksek düşüş 39,7 puan azalan "posta ve telekomünikasyon hizmetleri" sektöründe gerçekleşmiştir. Diğer yandan geçen aya göre en yüksek artış 28,6 puan ile "yayımcılık faaliyetleri" sektörü olurken, 11,1 puanlık düşüş ile en olumsuz görünüme sahip olan sektör "hizmet faaliyetleri" sektörüdür.

Geçen yıla göre talep yetersizliğinin faaliyetleri kısıtladığını belirtenlerin oranı belirgin olarak arttı

Konya'da hizmetler sektöründeki firmaların faaliyetlerini kısıtlayan faktörlere ilişkin değerlendirmeleri geçen yıla göre karşılaştırıldığında, talep yetersizliğini ve materyal veya ekipman eksikliğinin faaliyetleri kısıtladığını belirtenlerin oranı artmıştır.

Ağustos ayında değerlendirme anketine katılan firmaların yüzde 19,0'u talep yetersizliğinin, yüzde 16,0'sı finansal kısıtların, yüzde 1,7'si işgücü eksikliğinin ve yüzde 0,7'si materyal veya ekipman eksikliğinin faaliyetlerini kısıtladığını belirtmiştir. Faaliyetlerini kısıtlayıcı faktör olmadığını söyleyenlerin oranı ise yüzde 11,7'dir.

Konya hizmetler sektörünün gelecek 3 ayda hizmetlere olan talep beklentileri Türkiye genelinden daha olumlu

Konya ve Türkiye genelinde Hizmetler Sektörü Güven Endeksi Anketi sorularının denge değerleri karşılaştırıldığında, Ağustos ayında geçtiğimiz döneme yönelik soruların hepsinde Konya'da negatif değerli alt endeksler hesaplanmakta olup olumsuz değerlendirmelerin Türkiye'ye kıyasla daha ağırlıkta olduğu gözlenmektedir. Gelecek döneme ilişkin de hizmetlere olan talepteki alt endeks pozitif değeri ile artış beklentisini göstermekte ve düzey olarak Türkiye genelinin üstünde seyretmektedir. Diğer taraftan, gelecek döneme ilişkin hizmetlerin fiyatlarına ilişkin beklentilerin artış yönlü olduğu ve Türkiye genelinden daha yüksek ölçüldüğü görülmektedir.

Ağustos ayında Hizmetler Sektörü Güveni Türkiye'de azalırken, AB-27'de yükseldi

AB ülkeleri ve Türkiye'nin Hizmetler Sektörü Güven Endeksi değerleri karşılaştırıldığında, endeksin bir önceki yılın aynı dönemine göre 24 ülkede yükseldiği; bölge ortalamalarının da Türkiye'de 4,9 puan azaldığı; Euro Bölgesi'nde 1,8 puan ve AB-27'de 2,0 puan arttığı görülmüştür.

Tablo 4. AB-27 Ülkeleri ve Türkiye'nin Hizmetler Sektörü Güven Endeksi karşılaştırmaları (Ağustos 2023'e göre)

Ülkeler/ (Puan)	Ağustos 2023'e göre Hizmetler Sektörü Güven Endeksi'ndeki Değişim	Ağustos 2024
Malta	18.6	26.9
Karadağ	12.2	31.1
Belçika	10.3	8.6
İsveç	8.2	9.0
Macaristan	7.6	-3.4
Slovakya	6.6	7.3
Letonya	6.5	7.0
İspanya	5.1	21.9
Hırvatistan	4.1	17.4
Slovenya	3.9	16.6
Almanya	3.0	6.8
Sırbistan	2.9	13.3
Romanya	2.8	9.7
Litvanya	2.5	1.9
AB-27	2.0	7.9
Yunanistan	2.0	43.8
Euro Bölgesi-19	1.8	8.1
Hollanda	1.5	5.9
Polonya	1.4	-1.3
Finlandiya	1.0	1.0
Fransa	0.8	-0.2
Danimarka	0.6	5.5
Estonya	0.5	-3.4
Avusturya	0.4	0.6
Makedonya	-0.1	10.1
Bulgaristan	-1.9	14.2
İtalya	-2.9	6.3
Arnavutluk	-4.3	31.5
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	-4.3	24.8
Portekiz	-4.9	6.0
Türkiye	-4.9	22.2
Çek Cumhuriyet	-6.6	20.0
İngiltere	*	*
İrlanda	*	*

Tablo 3. Soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Konya (Konya TO) 08/2023	Konya (Konya TO) 07/2024	Konya (Konya TO) 08/2024	Bir önceki aya göre değişim 08/2024	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 08/2024	Türkiye (TÜİK) 08/2024
Geçtiğimiz üç ayda işleriniz nasıl değişti?	9.0	-9.7	-8.7	1.0	-17.7	19.4
Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talep nasıl değişti?	7.3	-9.7	-4.0	5.7	-11.3	18.8
Gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talebin ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	17.0	12.7	22.3	9.7	5.3	12.3
Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısı nasıl değişti?	-3.0	-0.7	0.0	0.7	3.0	15.9
Gelecek üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısının ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	-1.3	-2.3	0.3	2.7	1.7	9.9
Gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlerin fiyatlarının ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	45.0	40.0	34.3	-5.7	-10.7	32.7
Geçen yılın aynı dönemine göre iş hacminizde (hizmet satışlarınızda) nasıl bir gelişme oldu?	13.3	-9.0	-12.0	-3.0	-25.3	

KONYA İNŞAAT SEKTÖRÜ GÜVEN ENDEKSİ

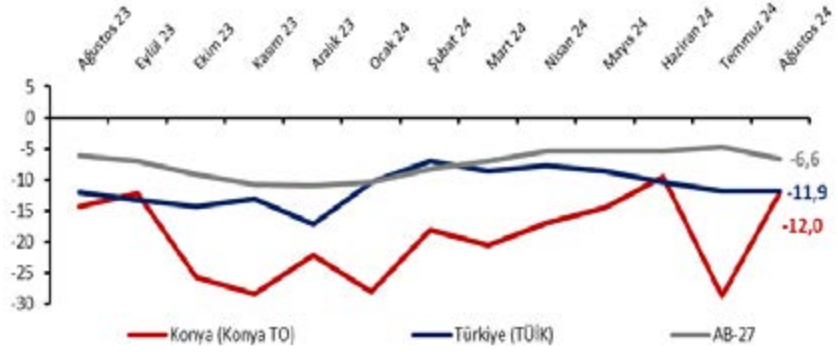
AĞUSTOS AYINDA KONYA İNŞAAT SEKTÖRÜ GÜVENİ ARTTI

Konya İnşaat Sektörü Güven Endeksi, 2024 yılı Ağustos ayında geçen yıla göre 2,3 puan, bir önceki aya göre ise 16,8 puan artarak -12,0 puan değerini almıştır. Söz konusu değişimde geçen sene Ağustos ayına göre mevcut dönem siparişlerine yönelik değerlendirmelerin ve istihdama yönelik beklentilerin artması etkili olmuştur. Diğer yandan endeks, Eylül 2021'den bu yana olumsuz algıların ağırlıkta olduğunu gösteren negatif değerler almakta olup, bu Ağustos ayında Türkiye ortalamasının 0,1 puan altında gerçekleşmiştir.

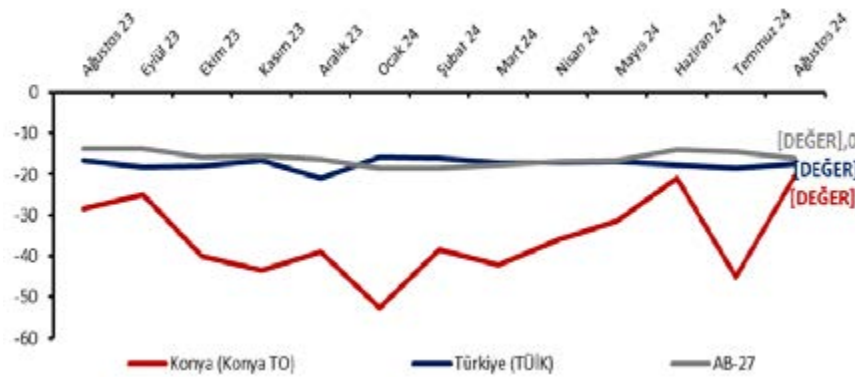
İnşaat sektörü güveni Konya'da artarken, Türkiye'de sabit kaldı

Konya İnşaat Sektörü Güven Endeksi, Ağustos 2024'te geçen yılın aynı dönemine göre 2,3 puan, bir önceki aya göre ise 16,8 puan artarak -12,0 puan değerini almıştır. Diğer taraftan, Ağustos 2024'te Türkiye genelini temsil eden inşaat sektörü güven endeksi -11,9 puan ve AB-27'yi temsil eden güven endeksi ise -6,6 puan değerini almıştır. Ağustos ayında inşaat sektörü güven endeksi Konya'da artmış, Türkiye'de sabit kalmış ve AB-27'de azalmıştır. Endeksler, Türkiye genelinde Temmuz 2020, Konya'da ise Eylül 2021'den sonra kötümser algıların ağırlıkta olduğunu gösteren negatif değerler alırken, AB-27'de ise (Mayıs

Şekil 1. İnşaat Sektörü Güven Endeksi karşılaştırılması* (Ağustos 2023 - Ağustos 2024)

Şekil 2. Mevcut siparişlerin durumu* (%normalin üzeri - %normalin altı) (Ağustos 2023 - Ağustos 2024)

Tablo 1. Konya İnşaat Sektörü Güven Endeksi*

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	-8,5	-8,5	-7,5	-12,0	-8,8	-6,0	-3,0	-11,3	-7,3	-20,3	-20,3	-16,8
2023	-18,5	-12,3	-3,0	-1,8	-1,5	-8,8	-11,5	-14,3	-12,3	-25,8	-28,5	-22,3
2024	-28,0	-18,0	-20,5	-17,0	-14,5	-9,5	-28,8	-12,0				

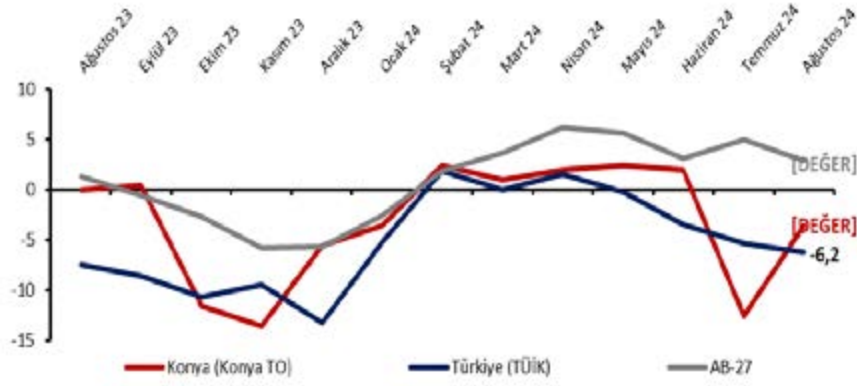
Tablo 2. Mevcut siparişlerin durumu* (%normalin üzeri - %normalin altı)

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	-30,0	-26,0	-32,0	-29,5	-26,5	-18,0	-13,5	-19,0	-13,0	-31,5	-36,5	-21,5
2023	-34,5	-35,0	-26,5	-28,5	-16,5	-22,0	-25,0	-28,5	-25,0	-40,0	-43,5	-39,0
2024	-52,5	-38,5	-42,0	-36,0	-31,5	-21,0	-45,0	-20,5				

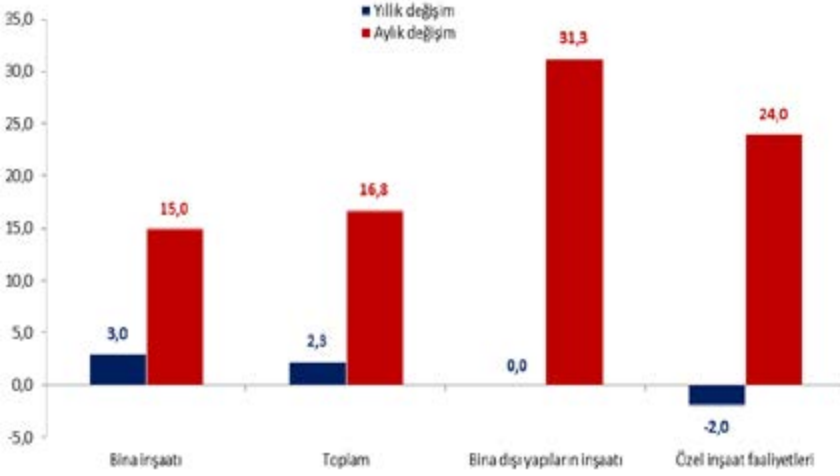
Tablo 3. Önümüzdeki 3 aydaki çalışan sayısı beklentisi* (%arttı - %azaldı)

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	13,0	9,0	17,0	5,5	9,0	6,0	7,5	-3,5	-1,5	-9,0	-4,0	-12,0
2023	-2,5	10,5	20,5	25,0	13,5	4,5	2,0	0,0	0,5	-11,5	-13,5	-5,5
2024	-3,5	2,5	1,0	2,0	2,5	2,0	-12,5	-3,5				

Şekil 3. Önümüzdeki 3 aydaki çalışan sayısı beklentisi* (% arttı - % azaldı)(Ağustos 2023 – Ağustos 2024)

Şekil 4. Alt sektörler bazında endeksin Ağustos 2024'te bir önceki aya ve yıla göre değişimi (puan)

Tablo 4. Soru bazında detaylı sonuçlar* (puan)

Sorular	Konya (Konya TO) 08/2023	Konya (Konya TO) 07/2024	Konya (Konya TO) 08/2024	Bir önceki aya göre değişim 08/2024	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 08/2024	Türkiye (TÜİK) 08/2024
Geçtiğimiz üç ayda inşaat (yapma) faaliyetleriniz nasıl değişti?	-5.0	-13.5	-5.0	8.5	0.0	-5.3
Mevcut siparişlerinizin (mevsim normallerine göre) ne durumda olduğunu düşünüyorsunuz?	-28.5	-45.0	-20.5	24.5	8.0	-17.5
Gelecek üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısının ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	0.0	-12.5	-3.5	9.0	-3.5	-6.2
Gelecek üç ayda satış fiyatlarınızın ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	74.0	33.5	34.0	0.5	-40.0	18.7
Gelecek üç ayda şirketinizin yaptığı işlere olan talebin ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	15.5	-7.0	9.0	16.0	-6.5	
Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısı nasıl değişti?	4.0	-6.0	3.5	9.5	-0.5	
Geçen yılın aynı dönemine göre iş hacminizde nasıl bir gelişme oldu?	-11.0	-11.5	-11.0	0.5	0.0	

2023 dışında) Ekim 2022'den bu yana negatif değerlidir.

Mevcut siparişlerin mevsim normalerinin üstünde olduğuna yönelik değerlendirmeler Konya'da artarken...

Konya inşaat sektörünün mevcut sipariş durumuna yönelik değerlendirmelerin dağılımından hesaplanan denge değeri geçen yılın aynı dönemine göre 8,0 puan, geçen aya göre ise 24,5 puan artarak -20,5 değerini almıştır. Mevcut siparişlerin durumuna yönelik değerlendirmelere ait alt endeksler geçen yıla göre AB-27'de gerilerken, Türkiye genelinde kısmi ilerleme kaydetmiştir.

...gelecek üç ayda çalışan sayısının artacağını bekleyenlerin sayıları artıyor

Önümüzdeki üç aydaki çalışan sayısı beklentilerinin dağılımından hesaplanan denge değeri Ağustos 2024'te geçen yılın aynı dönemine göre 3,5 puan azalırken, geçen aya göre 9,0 puan artarak -3,5 puan değerini almıştır. Geçen aya göre değerlendirildiğinde, önümüzdeki döneme ilişkin çalışan sayısı beklentisi AB-27'de ve Türkiye genelinde azalmıştır.

Geçen yıla kıyasla bina inşaatı sektöründe güven arttı

Konya İnşaat Sektörü Güven Endeksinde alt sektörler itibarıyla bakıldığında; Ağustos 2024'te geçen yılın aynı dönemine göre güvenin "bina inşaatı" sektöründe güvenin 3,0 puan arttığı gözlemlenmektedir. Diğer yandan, Ağustos 2024'te güven endekslerindeki değişimlerin geçen yılın aynı döneme

mine göre "özel inşaat faaliyetleri" sektöründe 2,0 puan azalmış ve "bina dışı yapıların inşaatı" sektöründe ise sabit kalmıştır. Geçen aya göre değerlendirildiğinde ise tüm sektörlerde güvenin arttığı ve en yüksek artışın 31,3 puan ile "bina dışı yapıların inşaatı" sektöründe gerçekleştiği görülmektedir.

Ağustos ayında finansal kısıtlar faaliyetleri sınırlandıran birinci faktör

Konya'da inşaat sektörü firmalarının faaliyetlerini kısıtlayan faktörler incelendiğinde, Ağustos 2024'te firmaların yüzde 38,5'i finansal kısıtları, yüzde 23,0'u talep yetersizliğini, yüzde 3,5'i işgücü eksikliğini, yüzde 2,5'i materyal veya ekipman eksikliğini ve yüzde 0,5'i hava şartlarını neden göstermektedir. Diğer taraftan, söz konusu değerlendirmeler geçen yıla göre kıyaslandığında finansal kısıtları, materyal veya ekipman eksikliğini ve hava şartlarını belirtenlerin oranı artarken; talep yetersizliğini ve işgücü eksikliğini belirtenlerin oranı gerilemiştir.

Aylık değişime göre materyal veya ekipman eksikliğini belirtenlerin oranı yüzde 2,5 artarken, finansal kısıtları belirtenlerin oranı yüzde 16,0 gerilemiştir.

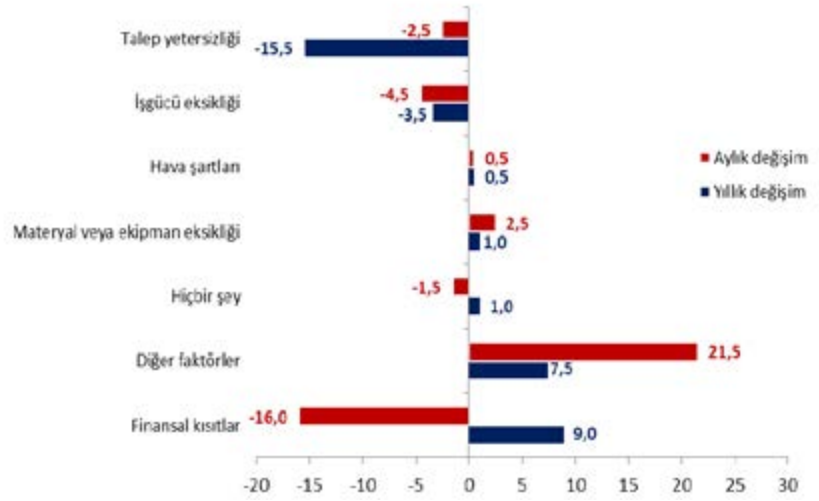
Konya inşaat sektöründe mevcut siparişlerin seyrine yönelik beklentiler Türkiye genelinden daha düşük

Konya ve Türkiye inşaat sektörü güven endeksleri soru bazında karşılaştırıldığında, Konya'da geçmiş dönem inşaat faaliyetleri ve gelecek döneme ilişkin değerlendirmelerin Türkiye geneline kıyasla daha iyimser olduğu gözlenmektedir. Diğer yandan, mevcut siparişlerin seyrine yönelik beklentiler ise Türkiye geneline göre daha düşüktür. Konya özelinde ise en olumsuz görünüm mevcut siparişlere yönelik iken, en güçlü artış beklentisi gelecek üç ayda satış fiyatlarına ilişkindir.

Ağustos ayında İnşaat Sektörü Güven Endeksi geçen yıla kıyasla Türkiye'de kısmi olarak artarken Avrupa Birliği'nde geriledi

Eurostat tanımına göre AB ülkeleri ve Türkiye'nin İnşaat Sektörü Güven Endekslerinin yıllık değişimleri karşılaştırıldığında, endeksin bir önceki yılın aynı dönemine göre 18 ülkede artarken, kalan tüm ülkelerde gerilediği gözlenmiştir. Bölge ortalamalarındaki değişim Türkiye'de 0,1 puan, AB-27'de -0,5 puan ve Euro Bölgesi'nde -1,2 puan olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 5. İnşaat faaliyetlerini kısıtlayan temel etkenlerin Ağustos 2024'te bir önceki aya ve yıla göre değişimi (puan)

Tablo 5. AB-27 Ülkeleri ve Türkiye'nin İnşaat Sektörü Güven Endeksi (Ağustos 2023'e göre)

Ülkeler/ (Puan)	Ağustos 2023'e göre değişim	Ağustos 2024
Yunanistan	16.8	7.1
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	13.3	2.5
Karadağ	8.3	15.3
Hollanda	7.7	11.2
Makedonya	7.3	-0.2
İsveç	6.1	-17.7
Litvanya	5.5	-7.5
Estonya	3.9	-17.5
Polonya	3.2	-14.5
Çek Cumhuriyeti	3.0	-12.1
Danimarka	2.0	-6.9
Almanya	1.8	-11.7
Macaristan	1.8	-17.2
Romanya	1.6	-1.7
Sırbistan	0.8	1.5
İspanya	0.5	-1.1
Arnavutluk	0.5	-0.2
Türkiye	0.1	-11.9
AB-27	-0.5	-6.6
Portekiz	-0.5	-3.3
Malta	-1.1	-15.2
Euro Bölgesi-19	-1.2	-5.3
Slovenya	-1.4	8.4
Bulgaristan	-2.0	-4.1
İtalya	-2.5	3.4
Finlandiya	-3.0	-36.5
Letonya	-3.2	-11.7
Slovakya	-3.5	-6.0
Hırvatistan	-6.8	10.7
Fransa	-7.0	-9.1
Avusturya	-7.4	-13.5
Belçika	-7.7	-8.8
Lüksemburg	-14.9	-23.0
İrlanda	*	*
İngiltere	*	*

KONYA İSTİHDAM İZLEME BÜLTENİ

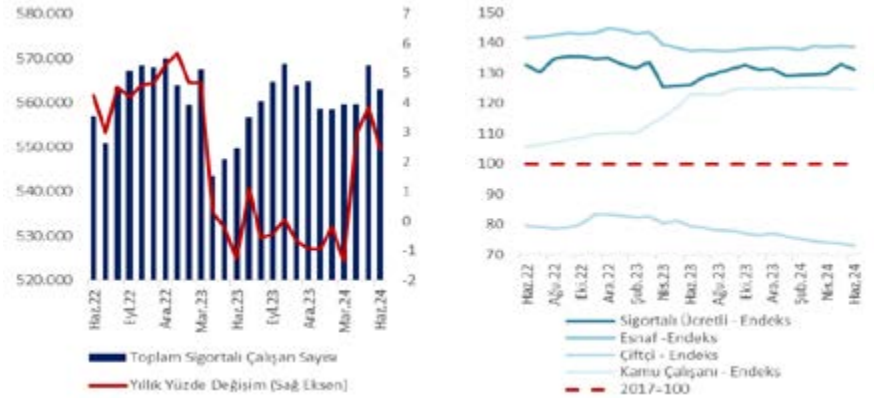
KONYA'DA ESNAF SAYISI GEÇEN YILA GÖRE 752 ARTTI

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından yayınlanan Haziran ayı kayıtlı istihdam istatistiklerine göre, Konya'da toplam sigortalı çalışan sayısı geçen yılın aynı ayına göre 13.160 (yüzde 2,4) artarak 562.982 olmuş, geçen aya göre ise 5.302 (yüzde 0,9) azalış gerçekleşmiştir. İlgili dönemde Türkiye genelinde ise yıllık değişim oranı yüzde 1,7 düzeyinde olup toplam sigortalı çalışan sayısı bir önceki aya göre 122.182 azalarak 23.205.992 olmuştur. Konya'da çalışan sınıfı ayrımı incelendiğinde, istihdamda geçen aya göre tüm çalışan gruplarında azalış gözlenmektedir. Haziran ayında geçen aya göre sigortalı ücretli istihdamında yüzde 1,3, kayıtlı esnaf grubunda yüzde 0,2, kayıtlı çiftçi grubunda yüzde 1,3 ve kamu çalışan grubunda yüzde 0,04 azalış gerçekleşmiştir (Şekil 1). Diğer taraftan, Türkiye'de 7. sırada yer alan Konya'da faaliyet gösteren iş yeri sayısı Haziran 2023'e kıyasla yüzde 4,3 oranında artış göstererek 55.021'e ulaşmıştır. Bu dönemde, kadın istihdamı yüzde 9,2 artarak 97.352 olmuş ve toplam istihdamdaki payı yüzde 25,6'dan yüzde 26,9'a çıkmıştır.

Konya'da sigortalı ücretli istihdamı yıllık olarak 13.859 arttı

SGK verilerine göre Haziran 2024'te sigortalı ücretli (4/a) çalışanların sayısı Türkiye genelinde 16.666.703, Konya'da ise 361.949 olmuştur. Haziran 2023'ten Haziran 2024'e sigortalı ücretli çalışan sayısı Türkiye'de 484.411 (yüzde 3,0), Konya'da ise 13.859 (yüzde 4,0) artmıştır. Konya'da sigortalı ücretli istihdamı artışları 2022 yılı boyunca Türkiye genelinden düşük seyrederken, 2024 yılı Haziran ayında Türkiye genelinde ve Konya'da istihdam azalmaktadır (Tablo 1 ve Şekil 2). Mayıs 2023'ten Mayıs 2024'e sigortalı ücretli çalışan sayısı 76 ilde artmıştır. Konya, yüzde 4,0'lık artış oranı ile sigortalı ücretli çalışan sayısı değişiminde 44'ncü il olmuştur. Konya, Haziran ayında sigortalı ücretli çalışan

Şekil 1. Konya'da Toplam Sigortalı Çalışan Sayısı ve Değişimler

Tablo 1. Sigortalı Ücretli (4/a) Çalışan Sayısı, Konya ve Türkiye (Haziran 2023 - Haziran 2024)

	Haziran 2024	Mayıs 2024	Haziran 2023	Aylık Değişim (Çalışan Sayısı)	Yıllık Değişim (Çalışan Sayısı)	Aylık Değişim (%)	Yıllık Değişim (%)
Sigortalı Ücretli Çalışan - Konya	361.949	366.706	348.090	-4.757	13.859	-1,3	4,0
Sigortalı Ücretli Çalışan - Türkiye	16.666.703	16.770.977	16.182.292	-104.274	484.411	-0,6	3,0

Şekil 2. Sigortalı Ücretli (4/a) Çalışan Sayısı, Konya ve Türkiye (Haziran 2022 - Haziran 2024)

Tablo 2. Sigortalı Ücretli (4/a) Kadın Çalışan Sayısı, Konya ve Türkiye (Haziran 2023 - Haziran 2024)

	Haziran 2024	Mayıs 2024	Haziran 2023	Aylık Değişim (Çalışan Sayısı)	Yıllık Değişim (Çalışan Sayısı)	Aylık Değişim (%)	Yıllık Değişim (%)
Sigortalı Ücretli Kadın Çalışan - Konya	97.352	98.051	89.172	-699	8.180	-0,7	9,2
Sigortalı Ücretli Kadın Çalışan - Türkiye	5.710.395	5.707.928	5.436.515	2.467	273.880	0,0	5,0

sayısı en fazla olan iller arasında 8'inci sıradadır.

Haziran 2024'te Konya'da sigortalı ücretli kadın istihdamı 97.352'ye ulaştı

Haziran 2024'te sigortalı ücretli (4/a) kadın çalışan sayısı Türkiye genelinde 5.710.395, Konya'da ise 97.352 olmuştur. Haziran 2023'ten Haziran 2024'e sigortalı ücretli kadın çalışan sayısı Türkiye'de 273.880 (yüzde 5,0), Konya'da ise 8.180 (yüzde 9,2) artmıştır. Aylık olarak ise 2.467 artarken ve toplam istihdam içerisinde kadın çalışanların payı Haziran 2023'te yüzde 25,6 iken Haziran 2024'te 26,9'a yükselmiştir. İlgili oranlar Türkiye genelinde, sırasıyla, yüzde 33,6 ve 34,3'tür (Tablo 2 ve Şekil 3).

Haziran 2023'ten Haziran 2024'e sigortalı ücretli kadın çalışan sayısı değişiminde Konya, yüzde 9,2'lik artış oranı ile sigortalı ücretli kadın çalışan sayısı en hızlı artan 31'inci ildir. Konya, Haziran ayında sigortalı ücretli kadın çalışan sayısı en fazla olan iller arasında 11'inci sıradadır.

Konya'da esnaf sayısı geçen yılın aynı ayına göre 752 arttı

SGK verilerine göre Haziran 2024'te kendi hesabına çalışan kayıtlı esnaf (4/b) sayısı Türkiye genelinde 2.455.429 olurken, Konya'da 75.309 olmuştur. Haziran 2023'ten Haziran 2024'e kayıtlı esnaf sayısında Türkiye'de 39.872 (yüzde 1,6) azalırken, Konya'da 752 (yüzde 1,0) artış gerçekleşmiştir (Tablo 3 ve Şekil 4). Eğilim olarak değerlendirildiğinde, Türkiye genelinde kayıtlı esnaf sayılarının 2023 Nisan ayından bu yana düşüş eğiliminde iken, Konya'da Nisan 2023'ten bu yana artış eğiliminde olması dikkat çekmektedir (Tablo 3 ve Şekil 4).

Haziran 2023'ten Haziran 2024'e kendi hesabına çalışan kayıtlı esnaf sayısı değişiminde Konya, yüzde 1,0'lık artış oranı ile 4'üncü il olmuştur. Konya, Haziran ayında kendi hesabına çalışan kayıtlı esnaf sayısı en fazla olan iller arasında 6'ncı sırada yer almıştır.

Konya'da kayıtlı çiftçi sayısı yıllık olarak 2.750 azaldı

Haziran 2024'te tarım sektöründe çalışan kayıtlı çiftçi (4/b) sayısı Türkiye genelinde geçen yılın dönemine göre yüzde 8,8 azalarak

Şekil 3. Sigortalı Ücretli (4/a) Kadın Çalışan Sayısı, Konya ve Türkiye (Mayıs 2022 – Mayıs 2024)

Tablo 3. Kayıtlı Esnaf (Kendi Hesabına Çalışan, 4/b) Sayısı, Konya ve Türkiye (Haziran 2023–Haziran 2024)

	Haziran 2024	Mayıs 2024	Haziran 2023	Aylık Değişim (Çalışan Sayısı)	Yıllık Değişim (Çalışan Sayısı)	Aylık Değişim (%)	Yıllık Değişim (%)
Kayıtlı Esnaf - Konya	75.309	75.429	74.557	-120	752	-0,2	1,0
Kayıtlı Esnaf - Türkiye	2.455.429	2.466.570	2.495.301	-11.141	-39.872	-0,45	-1,6

Şekil 4. Kayıtlı Esnaf (Kendi Hesabına Çalışan, 4/b) Sayısı, Konya ve Türkiye (Haziran 2022 – Haziran 2024)

Tablo 3. Kayıtlı Çiftçi (Tarım, 4/b) Sayısı, Konya ve Türkiye (Haziran 2023 – Haziran 2024)

	Haziran 2024	Mayıs 2024	Haziran 2023	Aylık Değişim (Çalışan Sayısı)	Yıllık Değişim (Çalışan Sayısı)	Aylık Değişim (%)	Yıllık Değişim (%)
Kayıtlı Çiftçi - Konya	30.128	30.515	32.878	-387	-2.750	-1,3	-8,4
Kayıtlı Çiftçi - Türkiye	441.867	449.036	484.576	-7.169	-42.709	-1,6	-8,8

Şekil 5. Kayıtlı Çiftçi (Tarım, 4/b) Sayısı, Konya ve Türkiye (Haziran 2022 – Haziran 2024)

441.867 olmuştur. Konya'da ise yüzde 8,4 azalış göstererek 30.128 olarak gerçekleşmiştir. Haziran 2024'te bir önceki aya göre kayıtlı çiftçi sayısı Türkiye'de 7.169 (yüzde 1,6), Konya'da ise 387 (yüzde 1,3) azalmıştır.

Konya, Haziran ayında kayıtlı çiftçi sayısında 30.128 ile Türkiye'de ilk sırada yer almıştır. Konya'da kayıtlı çiftçiler Haziran 2024 verilerine göre Türkiye genelindeki kayıtlı çiftçilerin yüzde 6,8'ini oluşturmaktadır.

Haziran 2023'ten Haziran 2024'e kayıtlı çiftçi sayısı değişiminde Konya, yüzde 8,4'lük azalış oranı ile kayıtlı çiftçi sayısı azalan 81 il arasında en yavaş azalışın gerçekleştiği 37'nci il olmuştur.

Konya'da kamu çalışan sayısı yıllık olarak 1.499 arttı

SGK verilerine göre Haziran 2024'te kamu çalışanlarının (4/c) sayısı Türkiye genelinde 3.641.993 iken, Konya'da 95.596 olarak gerçekleşmiştir. Haziran 2023'ten Haziran 2024'e kamu çalışanı sayısı Türkiye'de 15.306 (yüzde 0,4) azalırken, Konya'da 1.499 (yüzde 1,6) artmıştır. Türkiye geneli ve Konya'da kamu sektöründe çalışan sayılarında Mart 2023 itibarıyla gözlenen yüksek artışlar, Mart 2024'ten itibaren baz etkisinin de katkısıyla önemli oranda ivme kaybetmiştir (Tablo 5 ve Şekil 6).

Haziran 2023'ten Haziran 2024'e kamu çalışanı sayısı değişiminde Konya, yüzde 1,6'lık artış oranı ile kamu çalışanı sayısı artan 37 il arasında kamu çalışanı sayısı en hızlı artan 13'üncü il olmuştur. Türkiye genelinde kamu çalışanı sayısı en fazla olan iller arasında Konya 5'inci sıradadır.

Konya'da iş yeri sayısı yıllık olarak yüzde 4,3 arttı

Konya'da kayıtlı iş yerlerinin Türkiye toplamındaki payı yüzde 2,5'tir. Haziran 2024 itibarıyla iş yeri sayısı Türkiye genelinde yıllık olarak 49.430 (yüzde 2,3) artarak 2.182.968 olurken, Konya'da 2.274 (yüzde 4,3) artmış ve 55.021'e ulaşmıştır (Tablo 6 ve Şekil 7).

Haziran 2023'ten Haziran 2024'e iş yeri sayısı değişiminde Konya, yüzde 4,3'lük artış oranı ile işyeri sayısı artan 77 il arasında 22'nci il olmuştur. Konya, Mayıs ayında iş yeri sayısı en fazla olan iller arasında 7'nci sırada bulunmaktadır.

Tablo 5. Kamu Çalışanı (4/c) Sayısı, Konya ve Türkiye (Haziran 2023 – Haziran 2024)

	Haziran 2024	Mayıs 2024	Haziran 2023	Aylık Değişim (Çalışan Sayısı)	Yıllık Değişim (Çalışan Sayısı)	Aylık Değişim (%)	Yıllık Değişim (%)
Kamu Çalışanı - Konya	95.596	95.634	94.097	-38	1499	0,0	1,6
Kamu Çalışanı - Türkiye	3.641.993	3.650.715	3.657.299	-8.722	-15.306	-0,2	-0,4

Şekil 6. Kamu Çalışanı (4/c) Sayısı, Konya ve Türkiye (Haziran 2022 – Haziran 2024)

Tablo 6. İş Yeri Sayısı (4/a), Konya ve Türkiye (Haziran 2023 – Haziran 2024)

	Haziran 2024	Mayıs 2024	Haziran 2023	Aylık Değişim (İş Yeri Sayısı)	Yıllık Değişim (İş Yeri Sayısı)	Aylık Değişim (%)	Yıllık Değişim (%)
İş Yeri Sayısı - Konya	55.021	55.217	52.747	-196	2.274	-0,35	4,3
İş Yeri Sayısı - Türkiye	2.182.968	2.183.513	2.133.538	-545	49.430	0,0	2,3

Şekil 7. İş Yeri Sayısı (4/a), Konya ve Türkiye (Haziran 2022 – Haziran 2024)

KONYA DIŞ TİCARET BÜLTENİ

KONYA'DA İHRACATIN İTHALATI KARŞILAMA ORANI YÜKSELİYOR

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından Özel Ticaret Sistemine göre yayımlanan Dış Ticaret İstatistiklerine göre, Temmuz 2024'te Konya'nın ihracatı 248,3 milyon dolar, ithalatı ise 145,7 milyon dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Yıllıklandırılmış verilere bakıldığında, dış ticaret fazlasının 1,6 milyar dolar, ihracatın ithalatı karşılama oranının ise yüzde 230 düzeyinde gerçekleştiği görülmektedir. Konya'da 2023 yılının ikinci yarısından itibaren ithalat artış hızı yavaşlarken ihracatın yükselmesine bağlı olarak ihracatın ithalatı karşılama oranı artış eğilimindedir ve Temmuz 2024 itibarıyla artış 51 puana çıkmıştır. Diğer taraftan Türkiye geneline bakıldığında, Temmuz 2024 itibarıyla yıllık ihracat gelirleri ithalat harcamalarının yüzde 72,9'unu karşılarken dış ticaret açığı da 86,2 milyar düzeyinde gerçekleşmiştir (Şekil 1 ve Tablo 1).

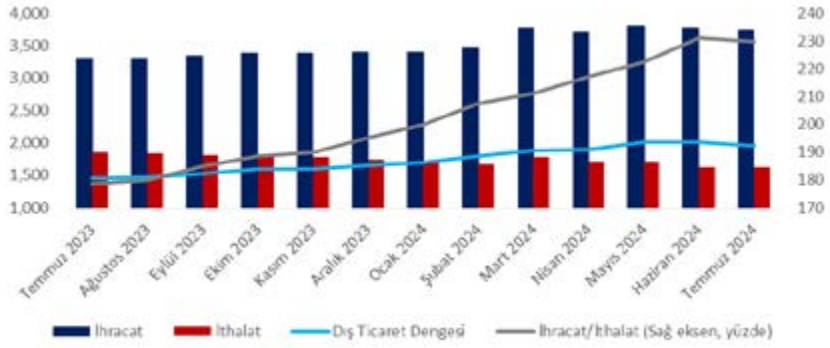
Konya'da ihracat geçen aya göre 13,4 milyon dolar arttı

Konya'da ihracat Haziran 2024'te 235,0 milyon dolar seviyesinde iken Temmuz ayında bir önceki aya göre 13,4 milyon dolar artarken, bir önceki yılın aynı ayına göre ise 54,1 milyon dolar azalarak 248,4 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Diğer taraftan, Temmuz ayında yıllıklandırılmış ihracatın yıllık yüzde değişimi yüzde 13,3'tür (Şekil 2 ve Tablo 2 ve 3).

Konya'da ithalat geçen aya göre 37,3 milyon dolar arttı

Konya'da Haziran 2024'te 108,5 milyon dolar seviyesinde olan ithalat, Temmuz 2024'te bir önceki aya göre 37,3 milyon dolar, geçen yılın aynı ayına göre ise

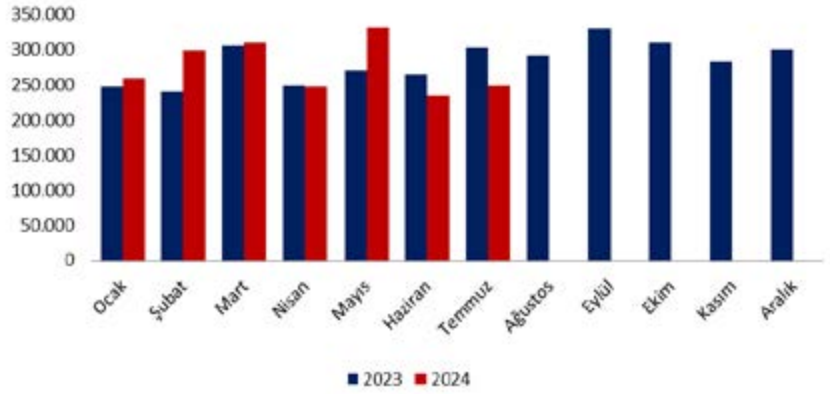
Şekil 1. Konya'da Dış Ticarete İlişkin Temel Eğilimler (yıllıklandırılmış, milyar \$)

Tablo 1. Türkiye - Konya Karşılaştırmalı Dış Ticaret İstatistikleri (yıllıklandırılmış, Temmuz 2023 -Temmuz 2024)

	İhracat (milyar \$)	İthalat (milyar \$)	Dış Ticaret Dengesi (milyar \$)	Dış Ticaret Hacmi (milyon \$)	İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)	İhracat Değişim (%)	İthalat Değişim (%)
Türkiye	232.284	318.564	-86.280	550.849	72,9%	12,13%	-8,57%
Konya	3.444	1.484	1.960	4.928	232%	-17,9%	0,0%

Şekil 2. Aylara Göre Konya'nın İhracatı 2023-2024 (1000\$)

Tablo 2. Aylara Göre Konya'nın İhracatı (1000\$)

	İhracat (1000 \$)											
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2023	247.578	240.413	305.787	248.111	270.351	264.769	302.445	291.358	330.536	309.265	283.031	299.342
2024	260.033	298.542	309.751	247.183	331.541	235.011	248.382					

Tablo 3. Konya'nın İhracatı (yıllıklandırılmış, % değişim)

	İhracat (1000 \$)											
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2023	9.7%	6.8%	7.2%	3.4%	3.8%	3.1%	4.2%	3.2%	3.1%	4.3%	3.6%	3.6%
2024	2.9%	5.6%	14.4%	15.1%	16.6%	16.0%	13.3%					

Tablo 4. Aylara Göre Konya'nın İhracatı (1000\$)

İthalat (1000 \$)												
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2023	133.732	154.823	197.523	147.843	186.960	145.289	145.772	125.394	127.771	116.259	128.196	129.503
2024	98.607	119.595	118.707	121.481	144.086	108.515	145.779					

Tablo 5. Konya'nın İhracatı (yıllıklandırılmış, % değişim)

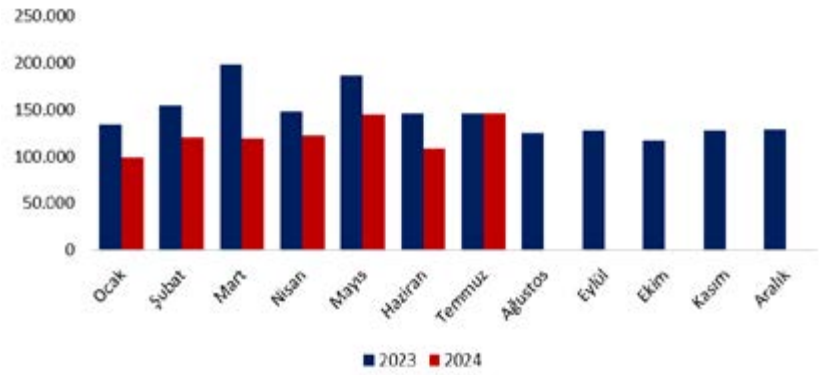
İthalat (1000 \$)												
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2023	26.7%	26.1%	34.9%	34.1%	34.7%	34.8%	32.9%	28.3%	21.3%	18.0%	16.8%	10.7%
2024	6.4%	2.2%	4.1%	-2.0%	-5.5%	-10.9%	12,0%					

6.811 dolar artarak 145,8 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Yıllıklandırılmış verilerle bakıldığında, 2024 yılı ilk üç ayında ithalatta düşük büyüme hızları gerçekleşirken, Nisan-Haziran döneminde daralma, Temmuz ayında ise artış yaşanmıştır (Şekil 3, Tablo 4 ve 5).

Temmuz ayında "Metal cevherleri, cüruf ve kül" sektörü ihracatını en fazla artıran sektör oldu

Temmuz 2024'te ihracat içinde yüzde 2,9'luk pay ile dokuzuncu sırada yer alan "Metal cevherleri, cüruf ve kül" sektörünün ihracatı geçen yılki 796.9 bin dolar

Şekil 3. Aylara Göre Konya'nın İthalatı 2022-2023 (1000\$)

Tablo 6. İhracatın Sektörel Dağılımı

	İthalat (\$)		Değişim (%)	Konya'nın Toplam İhracatı İçindeki Payı (%) Temmuz 2024
	Temmuz 2024	Temmuz 2023		
Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	97.557.384	77.263.482	26,3%	30,87%
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	68.223.989	45.471.051	50,0%	21,59%
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	14.664.664	15.936.853	-8,0%	4,64%
Süt ürünleri, yumurtalar, tabii bal, diğer yenilebilir hayvansal menşeli ürünler	12.959.119	20.746.896	-37,5%	4,10%
Demir veya çelikten eşya	12.115.609	6.298.998	92,3%	3,83%
Plastikler ve mamulleri	11.730.175	9.128.595	28,5%	3,71%
Silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarı	11.459.664	10.547.854	8,6%	3,63%
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	9.634.540	7.877.169	22,3%	3,05%
Kakao ve kakao müstahzarları	9.034.690	796.942	1033,7%	2,86%
Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri	7.193.275	5.274.883	36,4%	2,28%
Toplam	315.989.862	248.382.023	27,2%	100,00%

Tablo 7. İthalatın Sektörel Dağılımı

	İthalat (\$)		Değişim (%)	Konya'nın Toplam İthalatı İçindeki Payı (%) Haziran 2024
	Temmuz 2024	Temmuz 2023		
Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	34.824.498	37.598.268	-7,4%	25,6%
Plastikler ve mamulleri	10.370.495	13.766.905	-24,7%	7,6%
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	9.785.897	10.033.363	-2,5%	7,2%
Demir ve çelik	9.547.177	6.549.023	45,8%	7,0%
Yağlı tohum ve meyveler, muhtelif tane, tohum ve meyveler, sanayide ve tıpta kullanılan bitkiler, saman ve kaba yem	7.387.017	15.173.885	-51,3%	5,4%
Hububat	7.343.506	2.409.583	204,8%	5,4%
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	7.119.301	4.408.301	61,5%	5,2%
Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri, hayvanlar için hazırlanmış kaba yemler	5.987.939	5.254.346	14,0%	4,4%
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	5.528.590	6.267.607	-11,8%	4,1%
Organik kimyasal ürünler	3.389.617	3.556.155	-4,7%	2,5%
Toplam	136.275.734	145.779.388	-6,5%	100,0%

seviyesinden 9,0 milyon dolara ulaşmıştır (yüzde 1033,7 artış). Diğer taraftan, bu dönemde ilk 10 sektör arasında yer alan ve toplam ihracat içinde yüzde 4,1'lik payı olan "Hububat" sektörü ihracatı en hızlı daralan sektör olmuştur. Ayrıca, "Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı" ve "Alüminyum ve alüminyumdan eşya" sektörlerindeki artışlar da dikkat çekmektedir (Tablo 6).

Haziran ayında "Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar" sektörü ithalatını en fazla artıran sektör oldu

Sektörlere göre ithalat verileri incelendiğinde, 2023 Temmuz ayında 2,4 milyon dolar düzeyinde olan "Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar" sektörünün ithalatı, 2024 Haziran ayında 7,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiş ve toplam ithalat içindeki payı yüzde 5,4'e ulaşmıştır ve bu ay en fazla ithalat yapılan altıncı sektör olarak öne çıkmıştır. Söz konusu dönemde ilk 10 sektör arasında yer alan ve yüzde 5,4 payı bulunan "Hububat" ithalatı en hızlı daralan sektördür (Tablo 7).

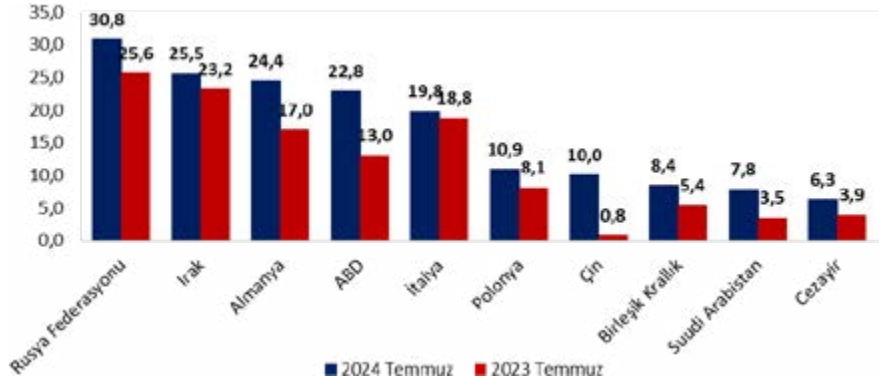
Temmuz ayında Konya'nın Çin'e olan ihracatı on kat arttı

Ülkeler bazında Konya'nın ihracat rakamlarına bakıldığında, Temmuz ayında ihracatın en fazla arttığı ülke Çin olmuştur. Konya'nın Çin'e olan ihracatı geçen yılın aynı ayına göre on kat artarak 10,0 milyon dolara ulaşmış, toplamdaki payı da yüzde 3,2'ye çıkmıştır. Diğer taraftan, bu dönemde Suudi Arabistan, ABD, Cezayir ve Birleşik Krallığa yapılan ihracatta da yüzde 50'den fazla artışlar gerçekleşmiştir (Şekil 4 ve Tablo 8).

Konya, Haziran ayında en fazla ithalatı Çin'den yaptı

Konya'nın Çin'den yaptığı ithalat geçen yılın aynı ayına göre 5,5 milyon dolar azalarak 44,7 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiş, toplam ithalat içindeki payı da yüzde 32,8 olmuştur. Temmuz ayında Konya'nın Çin'den sonra en fazla ithalat yaptığı ülke yüzde 8,3'lük pay ve 11,3 milyon dolarlık ithalat tutarı ile Rusya'dır. Bu dönemde, Konya'nın İran, İspanya ve Brezilya'dan yaptığı ithalat miktarlarının yüksek yıllık artışları dikkat çekmektedir (Şekil 5 ve Tablo 9).

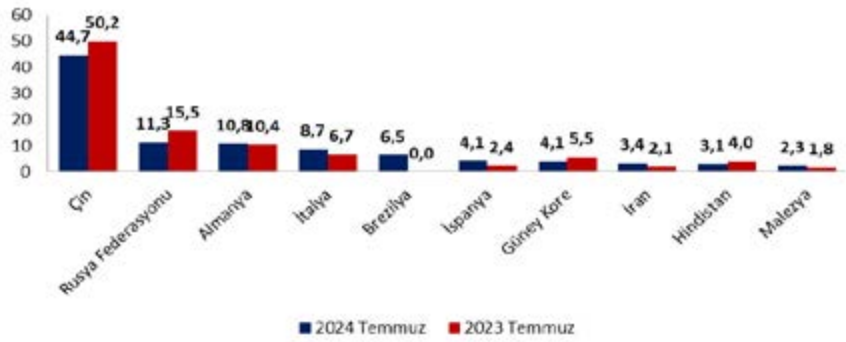
Şekil 4. Ülkelere Göre Konya'nın İhracatı - İlk 10 Ülke (Temmuz 2024, milyon \$)

Tablo 8. İhracat Partnerleri

	Partner Ülke	İhracat (\$) Haziran 2024	Değişim (%) Temmuz 2023 - Temmuz 2024	Pay
1	Rusya Federasyonu	30.800.064	20,1%	8,9%
2	Irak	25.543.779	10,1%	8,2%
3	Almanya	24.413.954	43,6%	7,8%
4	ABD	22.833.158	75,0%	7,8%
5	İtalya	19.784.720	5,2%	5,0%
6	Polonya	10.884.262	35,1%	3,8%
7	Çin	10.046.907	1142,6%	2,8%
8	Birleşik Krallık	8.405.093	54,5%	2,4%
9	Suudi Arabistan	7.786.568	123,7%	2,3%
10	Cezayir	6.283.041	59,3%	2,2%
	Diğer	149.208.316	15,72%	47,2%
	Toplam	315.989.862	27,2%	100%

Şekil 5. Ülkelere Göre Konya'nın İthalatı - İlk 10 Ülke (Temmuz 2024, milyon \$)

Tablo 9. İthalat Partnerleri

	Partner Ülke	İthalat (\$) Temmuz 2024	Değişim (%) Temmuz 2023 - Temmuz 2024	Pay
1	Çin	44.679.084	-10,9%	32,8%
2	Rusya Federasyonu	11.257.094	-27,6%	8,3%
3	Almanya	10.815.787	4,0%	7,9%
4	İtalya	8.688.273	29,0%	6,4%
5	Brezilya	6.488.053	31581,5%	4,8%
6	İspanya	4.120.520	71,2%	3,0%
7	Güney Kore	4.095.771	-25,9%	3,0%
8	İran	3.406.956	65,2%	2,5%
9	Hindistan	3.080.624	-22,5%	2,3%
10	Malezya	2.334.426	31,9%	1,7%
	Diğer	37.309.146	-20,9%	27,4%
	Toplam	136.275.734	-6,5%	100%

MÜHENDİSLİK VE DOĞA BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ VE MAKİNE MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMLERİMİZ

AKREDİTE EDİLDİ

**KTO KARATAY
ÜNİVERSİTESİ**

TIP EĞİTİMİ ALANINDA GÜÇLERİMİZİ BİRLEŞTİRDİK

FARABI
HASTANESİ

KTO KARATAY
ÜNİVERSİTESİ

MEDOVA
HASTANESİ

